

Forhandlinger i Stortinget nr. 65

2003

8. des. – 1) Bev. på statsbudsj. for 2004 vedk. Olje- og energidep. og Miljøverndep.
2) Endr. på statsbudsj. for 2003 under kap. adm. av Miljøverndep.
3) Endr. av løyvingar på statsbudsj. for 2003 m.m. under Olje- og energidep. og endr. under Gassled

973

Møte mandag den 8. desember kl. 12

President: J ø r g e n K o s m o

D a g s o r d e n (nr. 29):

1. Innstilling fra energi- og miljøkomiteen om bevilgninger på statsbudsjettet for 2004 vedkommende Olje- og energidepartementet og Miljøverndepartementet (Budsjett-innst. S. nr. 9 (2003-2004), jf. St.prp. nr. 1 (2003-2004) og St.prp. nr. 1 Tillegg nr. 3 (2003-2004) kap. 1426, 1427 og 1429)
2. Innstilling fra energi- og miljøkomiteen om endringer på statsbudsjettet for 2003 under kapitler administrert av Miljøverndepartementet (Innst. S. nr. 70 (2003-2004), jf. St.prp. nr. 27 (2003-2004))
3. Innstilling fra energi- og miljøkomiteen om endringer av løyvingar på statsbudsjettet for 2003 m.m. under Olje- og energidepartementet og endringer under Gassled (Innst. S. nr. 65 (2003-2004), jf. St.prp. nr. 24 (2003-2004))
4. Innstilling fra energi- og miljøkomiteen om tariffar for overføring av kraft og tovegskommunikasjon (Innst. S. nr. 66 (2003-2004), jf. St.meld. nr. 41 (2002-2003))
5. Innstilling fra energi- og miljøkomiteen om forslag fra stortingsrepresentantene Ingvild Vaggen Malvik og Hallgeir H. Langeland om å sette en lav øvre grense for hva fastleddet i nettleien for elektrisitet kan settes til for å stimulere til strømsparing og gi en bedre sosial fordeling (Innst. S. nr. 69 (2003-2004), jf. Dokument nr. 8:66 (2002-2003))
6. Innstilling frå energi- og miljøkomiteen om samtykke til godkjenning av ei avgjerd i EØS-komiteen om innlemming i EØS-avtala av eit fleirårig handlingsprogram på energiområdet «Intelligent energi for Europa» (2003-2006) (Innst. S. nr. 64 (2003-2004), jf. St.prp. nr. 7 (2003-2004))
7. Referat

Presidenten: Representanten Ingvild Vaggen *Malvik*, som har vært permittert, har igjen tatt sete.

Den innkalte vararepresentant for Akershus fylke, Sverre *Myrli*, har tatt sete.

Etter ønske fra energi- og miljøkomiteen vil presidenten foreslå at sakene nr. 1–3 behandles under ett.

– Det anses vedtatt.

S a k n r . 1

Innstilling fra energi- og miljøkomiteen om bevilgninger på statsbudsjettet for 2004 vedkommende Olje- og energidepartementet og Miljøverndepartementet (Budsjett-innst. S. nr. 9 (2003-2004), jf. St.prp. nr. 1 (2003-2004) og St.prp. nr. 1 Tillegg nr. 3 (2003-2004) kap. 1426, 1427 og 1429)

S a k n r . 2

Innstilling fra energi- og miljøkomiteen om endringer på statsbudsjettet for 2003 under kapitler administrert av Miljøverndepartementet (Innst. S. nr. 70 (2003-2004), jf. St.prp. nr. 27 (2003-2004))

S a k n r . 3

Innstilling fra energi- og miljøkomiteen om endringer av løyvingar på statsbudsjettet for 2003 m.m. under Olje- og energidepartementet og endringer under Gassled (Innst. S. nr. 65 (2003-2004), jf. St.prp. nr. 24 (2003-2004))

Presidenten: Etter ønske fra energi- og miljøkomiteen vil presidenten foreslå at debatten blir begrenset til 1 time og 40 minutter, og at taletiden blir fordelt slik på gruppene: Arbeiderpartiet 25 minutter, Høyre 20 minutter, Fremskrittspartiet 15 minutter, Sosialistisk Venstreparti 15 minutter, Kristelig Folkeparti 10 minutter og Senterpartiet, Venstre og Kystpartiet 5 minutter hver.

Videre vil presidenten foreslå at det blir gitt anledning til replikkordskifte på inntil tre replikker med svar etter innlegg av hovedtalerne for hver partigruppe og fem replikker med svar etter innlegg fra medlemmer av Regjeringen innenfor den fordelte taletid.

Videre blir det foreslått at de som måtte tegne seg på talerlisten utover den fordelte taletid, får en taletid på inntil 3 minutter.

– Det anses vedtatt.

Bror Yngve Rahm (KrF) (komiteens leder): Jeg er tilfreds med at Regjeringen får gjennomslag for hovedlinjene i sitt budsjettforslag for rammeområdene 12 og 13. Noen endringer er foretatt gjennom forliket med Arbeiderpartiet og påfølgende justeringer i avtale med regjeringspartiene i komiteen.

Regjeringen har i sitt budsjettforslag en særlig oppmerksomhet knyttet til å tilrettelegge for mer fornybar energiproduksjon og forskning og utvikling knyttet til gasskraft med CO₂-håndtering. Sist vinters erfaringer, med stor knapphet på kraft og høye strømpriser, viste tydelig vår sårbarhet i forhold til den væravhengighet som preger både produksjon og forsyningskapasitet når det gjelder elektrisk kraft. For å motvirke at tilsvarende situasjon oppstår igjen arbeider Regjeringen langs flere hovedlinjer som både på kort og lang sikt kan sikre tilstrekkelig energi, og ved det bidra til mer stabile og forutsigbare strømpriser. Det vil derfor med det første bli lagt fram en egen stortingsmelding om forsyningssikkerhet, hvor Stortinget inviteres til en bred drøftelse av energipolitikken og tiltak som kan ivareta forannevnte interesser og bedre sikre forbrukernes rettigheter.

Budsjettet for 2004 har derfor en innretning og profil hvor satsingen på ny og fornybar energi er rekordstor. Enova tilføres et betydelig ekstra tilskudd, og forskningen på miljøvennlig gasskraftteknologi videreføres og styrkes. Regjeringen fokuserer også sterkt på fortsatte

muligheter for vannkraftproduksjon gjennom modernisering og opprustning av eksisterende vannkraftanlegg. I den anledning har Regjeringen i sitt budsjettforslag, og senere i forliket med Arbeiderpartiet, gjennom skattepolitiske virkemidler ønsket å skape incentiver for utløsning av tiltak for å sikre at disse prosessene forseres.

Over flere år har det vært en ubalanse i overføringskostnadene av kraft mellom ulike deler av landet. Målsettingen om å sikre full utjevning har vært beregnet til ca. 60 mill. kr. Regjeringen følger opp dette for neste år ved at det bevilges ytterligere 20 mill. kr til dette formålet. Totalbeløpet på 40 mill. kr representerer et betydelig løft for å sikre større likhet i overføringskostnadene i 2004. Jeg er glad for at også dette ble videreført i forliket med Arbeiderpartiet.

En rekke steder i landet opplever man stor fare for leirskred, med den usikkerhet dette skaper for mange, både virksomheter og husholdninger. Behovet for tiltak er betydelig. Regjeringen tar dette alvorlig og har derfor foreslått å øke innsatsen på dette området i 2004. Dette er også ivare tatt i forliket med Arbeiderpartiet.

La meg også få uttrykke tilfredshet med at prosjektet Grønn Hydrogen får tildelt midler i 2004. Avtalen mellom regjeringspartiene og Arbeiderpartiet sikrer prosjektet 5 mill. kr neste år, og bidrar derfor til at dette kan videreføres i tråd med vedtak gjort i forbindelse med revidert budsjett for inneværende år.

Miljøverndepartementets budsjett bærer preg av at Regjeringen ønsker å forsterke innsatsen for vern av det biologiske mangfoldet. Det er allerede opprettet en rekke verneområder, og nye planlegges neste år. Det er derfor avsatt midler i budsjettet som skal ivareta allerede vedtatte verneområder, og nye 18 mill. kr er avsatt med sikte på etablering av nye. Det frivillige vernet vil bli en viktig arbeidsform og en viktig del av strategien for å nå denne målsettingen, men dog uten at staten frasier seg retten til andre virkemidler der hvor det måtte være nødvendig.

Regjeringen fokuserer betydelig på nødvendig opprydding etter gamle miljøsynder. Bestillingsfullmakten til dette formålet økes derfor med 5 mill. kr. neste år. Behovet er likevel større. Innsatsen må derfor videreføres, og aller helst forsterkes, de kommende årene.

Støtte til miljøorganisasjonene blir opprettholdt på dagens nivå. Det betyr at de vil være i stand til å videreføre aktiviteten. De vil derfor fortsatt være viktige samarbeidspartnere for et bedre miljø og pådrivere for en enda mer offensiv miljøpolitikk. Samtidig vil Grønn Hverdag få tilført 2 mill. kr. over post 73.

Kalking er en gjenganger i debatten om Miljøverndepartementets budsjett hvert år. Regjeringen har i sitt budsjettforslag lagt opp til et kutt på 15 mill. kr. i forhold til inneværende år. Reduksjonen er basert på faglige vurderinger, bl.a. av Direktoratet for naturforvaltning, som tilsier at mange investeringer er foretatt, og at overføringene har vært relativt stabile over flere år, til tross for at sur nedbør er betydelig redusert i samme periode. Tilrådingene tilsier at det er faglig forsvarlig å redusere bevilgningene, og dette gir også økt rom for forsterket kamp mot laksesykdommer. Imidlertid er kalkingsposten gjen-

nom enigheten med Arbeiderpartiet og regjeringspartiene i komiteen styrket med 3 mill. kr. Et tilsvarende beløp er lagt inn for å styrke den forebyggende del av rovviltpolitikken.

La meg avslutningsvis si at budsjettprosessen i komiteen har gått svært godt. Det er grunn til å understreke partienes vilje til å sikre gode løsninger og en god og ryddig prosess. Spesielt vil jeg takke Arbeiderpartiet, som på en konstruktiv måte har bidratt til en budsjettløsning og ved det skapt et godt arbeidsdokument for både Olje- og Energidepartementet og Miljøverndepartementet i 2004.

La meg også få avklare en feil i innstillingen som komiteens medlemmer har blitt informert om i formiddag. Det er knyttet opp til kapittel 1800 under Olje- og Energidepartementets budsjett. Der fremgår det at post 1 skal reduseres med 4 mill. kr. Det er 4 mill. kr. pluss som skal være på den posten. Vi får da en tilsvarende minus på post 72, som går på klimatiltak i Østersjøområdene. Det er tabellene som ikke stemmer overens med teksten i innstillingen. For å bringe dette i samsvar påpeker jeg den faktiske feil i innstillingen.

Med dette anbefaler jeg den innstilling som foreligger.

Presidenten: Komiteens leder har da rettet opp de feil i innstillingen han selv har nevnt.

Det blir replikkordskifte.

Rolf Terje Klungland (A): Situasjonen på kraftmarkedet det siste året har vært dramatisk, med høye strømpriser. Det har ført til at folk ikke har greid å betale strømregningen sin, og det har ført til en anspent situasjon i energimarkedet.

Representanten Rahm sa for noen uker siden i et TV-program som heter Tabloid, at situasjonen i år ikke ville bli så stram som i fjor, på grunn av at Sverige ville komme inn med ny kapasitet og ny produksjon i markedet. Jeg lurer på om representanten Rahm kunne si litt om hva slags kraftkilder det er snakk om her.

Bror Yngve Rahm (KrF): Jeg har en viss forestilling om at representanten Klungland har en oppfatning av hva som er svaret på det spørsmålet. Jeg har heller ikke noen problemer med å si at jeg har samme forståelse som han når det gjelder hvor denne kraften kommer fra.

Det som er situasjonen med tanke på kommende vinter, er at vi har en større reservekapasitet som en følge av at vi har økte produksjonsmuligheter i Sverige. Det er kraftkilder som vi i utgangspunktet ønsker å importere minst mulig fra. Nettopp av den grunn satses Regjeringen offensivt for å gjøre Norge mer uavhengig av den type kraft fra utlandet ved i større grad å bygge opp kraft basert på nye fornybare kilder i Norge. Der har Regjeringen en offensiv politikk. Klungland kjenner detaljene i den.

Jeg vil oppfordre både Klungland og Arbeiderpartiet til å slutte seg til den strategien, for den vil antakelig gi de miljømessige svarene på energisiden som vi trenger.

Øyvind Vaksdal (FrP): Under strømkrisen i fjor vinter så vi at det eneste som ble gjort fra Kristelig Folkepartis side, var å sende folk på sosialkontoret for at de skulle få hjelp til å betale strømreregningen. Både olje- og energiminister Einar Steensnæs og parlamentarisk leder Jon Lilletun stod fram på skjermen i beste sendetid og lovet å hjelpe de vanskeligstilte med regningen, bare de gikk på sosialkontoret. Det viste seg i ettertid at det bare var de aller færreste som egentlig fikk noe hjelp.

Jeg vil derfor spørre representanten Rahm om Kristelig Folkeparti også neste gang vi får oppleve resultater av partiets feilslåtte energipolitikk, vil komme med lignende lovnader, eller om man nå har endret strategi på området.

Bror Yngve Rahm (KrF): Jeg kan til orientering for Øyvind Vaksdal si at strategien på energisektoren fra Regjeringens side er den samme som den alltid har vært i de to årene vi har sittet i regjering. Det er mulig at Øyvind Vaksdal ikke har oppdaget det. Jeg vil da gjerne få lov til å presisere det tydelig for ham.

Når det gjelder det som skjedde sist vinter, har vi altså gode forhåpninger om at tilsvarende situasjon ikke skal oppstå igjen. Det er dels fordi vi har en annen vær-situasjon nå. Vi har bedre fyllingsgrad i magasinene i tillegg til at vi har en større reservekapasitet, som i sum kan bidra til å skape mer forutsigbare og stabile strømpriser for forbrukerne. Derfor er det vårt håp at vi denne vinteren vi nå går i møte, skal unngå en situasjon tilsvarende den i fjor.

Når det gjelder – konkret – spørsmålet om snøen som falt i fjor, som Vaksdal er opptatt av, er det for så vidt bare å si at dersom en situasjon skulle oppstå, er det klart at Regjeringen vil vurdere på hvilken måte man kan målrette tiltak for eventuelt å hjelpe dem som har mest behov for det. Med det er noe som Regjeringen selv må vurdere fortløpende dersom situasjonen skulle tilsi det.

Hallgeir H. Langeland (SV): SV har tidlegare invitert Regjeringa til samarbeid i energipolitikken nettopp for å unngå dei straumprisane som ein hadde i fjor vinter. Det står me framleis på. Me ønskjer større ambisjonar enn det Regjeringa sjølv har, og utfordrar bl.a. på energi-effektivitet, på sparing i industrien og på ny fornybar energi. Men eg synest det frå Regjeringas sida er ein passivitet i forhold til dei utfordringane som SV gjev, og spør derfor om ein er interessert i å delta i eit samarbeid for å gjera noko med straumprisar og straumkrise utan å byggja sterkt forureinande gasskraftverk.

Det andre spørsmålet er knytt til eit forslag som SV tek opp, om auka utvinningsgrad i Nordsjøen med bruk av CO₂-injeksjon. Gunnar Berge og andre har gått ut og støtta ein sånn politikk, veldig mange selskap jobbar nettopp for dette, men Regjeringa ser altså ut til å prioritere nye område i nord. Kva er det eigentleg som er det beste?

Bror Yngve Rahm (KrF): Jeg tar selvfølgelig imot invitasjonen fra SV om et samarbeid om energipolitik-

ken. Jeg tror det kunne vært en fordel om det kunne etableres en så bred felles forståelse av hvordan situasjonen i virkeligheten er på dette feltet, at vi også kunne samle oss i større grad i Stortinget om de viktigste utfordringene.

Jeg er helt enig med representanten Langeland i at målsettingen må være å etablere ny kraft kombinert med sparing og mer forstandig bruk av den kraften vi har, uten at vi tar i bruk mer forurensende energikilder. Det støtter jeg Hallgeir Langeland fullt ut på.

Når det gjelder injeksjon av CO₂, som jo har kommet opp spesielt nå i det siste, er dette en strategi som også Kristelig Folkeparti synes er særdeles interessant. Det avgjørende for Kristelig Folkeparti er ikke nødvendigvis hvordan man eventuelt bruker CO₂, det avgjørende er at vi kan redusere utslippene og i størst mulig grad fjerne utslippene. Det er det som er utfordringen knyttet til CO₂, og i så måte er også det tiltaket som Langeland nevnte, av betydelig interesse.

Presidenten: Replikordskiftet er omme.

Rolf Terje Klungland (A): For Arbeiderpartiet er kampen mot arbeidsledigheten den viktigste politiske utfordringen. At personer som ønsker å jobbe, presses ut i arbeidsledighet, er velferdssamfunnets største utfordring. Derfor er Arbeiderpartiets alternative budsjett sterkt preget av ønsket om å gjøre noe med utfordring nr. 1.

Nesten 120 000 personer står nå i ledighetskø, og vi kan lese i media at det bare i oljeindustrien har forsvunnet flere tusen arbeidsplasser det siste året. Utviklingen synes å fortsette etter de siste oppslagene fra Venstres landsmøte.

Situasjonen er alvorlig, først og fremst for alle de enkeltpersonene som blir rammet, og for deres nærmeste, men også for samfunnet.

Arbeiderpartiet er bekymret over den politiske utviklingen, der kutt i velferdstilbudene og privatisering var toneangivende, der politisk sirkus og maktspill ble hovedoppslagene i media. Gjennom vårt politiske tyngdepunkt forsøkte vi å stabilisere den økonomiske og politiske situasjonen, samtidig som vi måtte oppnå en dreining av politikken i sosialdemokratisk retning. Med dette som bakgrunn valgte vi, og klarte vi, å inngå et budsjettforlik med regjeringspartiene.

Å inngå forlik betyr ikke at vi er fornøyd, men etter vårt syn innebærer forliket det beste vi kunne oppnå i dagens politiske situasjon. Igjen har Arbeiderpartiet vist at vi er en virkelighetsbevegelse som kan forholde oss til den politiske dagsorden for å skape et bedre samfunn enn alternativene ville ha gjort.

Forliket betyr ikke at Arbeiderpartiet har sluttet å bekymre seg over utviklingen eller den anstrengte kraftsituasjonen. Situasjonen på kraftmarkedet er uholdbar, spesielt for dem som har fått så høye strømreregninger at de ikke makter å betale dem, eller dem som valgte å fryse seg gjennom vinteren av økonomiske grunner.

Nylige oppslag i media om at det er nedgang i strømforbruket, kan nok synes tiltalende for mange i første

omgang. Men hvis en går inn i tallene, ser en at reduksjonen har kommet på plasser som egentlig ikke er så ønskelig. At næringslivet f.eks. lar sine elektrokjeler gå på olje i stedet for vannkraft, er ikke positivt. At folk fyrer opp igjen gamle parafinovner, er heller ikke positivt i forhold til vannkraft – skulle en tro.

Hvis vi løfter det opp i et klimaperspektiv, er det likevel positivt at strømforbrukerne går over til andre energikilder enn det Regjeringen kan tilby. Til og med olje er bedre enn kullkraften som nå importeres til norske forbrukere.

Det mest alvorlige er likevel at bedrifter valgte å stenge ned produksjonen. Slike ordninger må være engangstilfeller, og vi som politikere må gjøre det vi kan for å forhindre at dette blir regelen i stedet for unntaket. At olje- og energiministeren i vinter nærmest oppfordrer bedriftene til å kaste folk på gata for at bedriftene skal selge strøm, bør være en vekker, også for en Kristelig Folkeparti-statsråd.

Norge er et land som fra naturens side er rikt på ressurser. Fossekraften har gjennom 100 år skapt arbeidsplasser, vekst og velstandsutvikling. Dette har skjedd fordi landet hadde politikere og industriledere som torde å ta viktige beslutninger og gjøre langsiktige investeringer. Hvorfor synes denne viljen å være fraværende når det gjelder gassen og dagens industriutvikling? Har vi det for godt? Har vi blitt for rike?

Nå står vi foran en ny epoke: gassens hundreår. Det kan vi klare dersom vi viser vilje og mot til å gjøre viktige og nødvendige beslutninger. Slik Arbeiderpartiet ser det, er det to viktige forutsetninger som må være på plass for at vi skal kunne bruke mer av naturgassen vår. Det må for det første bygges infrastruktur for transport av gass fram til de plassene som kan og vil ta gassen i bruk. I Arbeiderpartiets alternative budsjett har vi derfor gjen tatt forslaget om å opprette et statlig selskap som sammen med industri, energiselskaper og næringslivet for øvrig skal investere i infrastrukturprosjekter.

Arbeiderpartiet mener det er en statlig oppgave å legge til rette for utbygging av infrastruktur. Det er ikke noen prinsipiell forskjell mellom det å bygge veier og jernbane – eller kraftlinjer – og det å legge rør for transport av gass. Derfor mener vi at staten må være med på å bygge opp en slik infrastruktur. Dessverre ønsket regjeringspartiene heller ikke denne gangen å være med på å gi denne viktige vitamininnsprøytingen til industrien i Grenland, i Nord-Trøndelag og på Vestlandet.

Den andre viktige forutsetningen for å ta mer gass i bruk, er at det må forskes mer på teknologi for miljøvennlig bruk av gass. I forbindelse med gassmeldingen som Stortinget behandlet i vår, foreslo Arbeiderpartiet at det måtte opprettes et innovasjonsselskap for utvikling av teknologi for miljøvennlig bruk av gass, hydrogen som energibærer og petrokjemi. Vi ville at selskapet skulle opprettes 1. januar 2004, og at vi totalt skulle bruke 250 mill. kr i året over ti år til dette formålet. Vi fikk ikke flertall for det da, men vi er glad for at vi i budsjettavtalen med regjeringspartiene har fått en avtale om at selskapet skal opprettes i løpet av 2004.

Fra flere hold kommer det nå gledelige signaler om store framskritt i utviklingen av gasskraftverk med CO₂-håndtering. Men skal vi være sikre på at vi skal komme fram til den beste teknologien, må forskningen prøves ut i pilotanlegg. Slike anlegg krever store investeringer, og det er helt nødvendig at staten også bidrar til å bygge slike kraftverk. Derfor er det svært viktig at vi i budsjettforliket også fikk gjennomslag for at det snarest må etableres en støtteordning for bygging av pilotanlegg for gasskraftverk med CO₂-håndtering.

Kraftsituasjonen i Norge er nå dramatisk. Energina-sjonen Norge er ikke selvforsynt med elektrisk kraft. Vi har gjort oss avhengig av å importere «skitten» kraft. Kullkraft og atomkraft er det som nå skal holde «jula» i gang i Norge. Det kan vi ikke være bekjent av. Strømkrisen rammer altfor mange. Folk sliter med å klare å betale, de får inkassovarsel, og mange sier at de skur ned varmen og sitter og fryser i frykt for høye strømreregninger. Stearinlyskameratene, som ikke har en annen agenda enn å forhindre kraftbalanse for å få høyere priser, må ikke tillates å styre energipolitikken i Norge.

Kraftproduksjonen må økes, og vi må ta mer av naturressursene våre i bruk. Arbeiderpartiet mener at gasskraftverkene bør bygges snarest. Det er det eneste som kan bidra i vesentlig grad til å bedre situasjonen.

I tillegg til det må vi bruke betydelig mer på enøk og fornybare energikilder. Økningen i budsjettet til dette området er derfor gledelig, selv om vi fra Arbeiderpartiets side har foreslått mer. Vi foreslo også å finansiere denne økningen slik at vi ikke sender regningen videre til strømkundene i form av høyere strømreregning. Dessverre var ikke regjeringspartiene villige til å finne rom for en slik inndekning. Jeg er likevel glad for at det viktige arbeidet Enova gjør, blir styrket gjennom budsjettforliket.

Samfunnet er tvunget til å velge en bærekraftig utvikling i framtiden. Det innebærer at vi ikke tar ut mer av våre ressurser enn at generasjonene etter oss kan opprettholde en levestandard som tilsvarer den vi har. Store utfordringer ligger i våre hender. Hvis våre valg i dag er feil, vil historiens dom bli hard.

Presidenten: Det blir replikkordskifte.

Øyvind Halleraker (H): Olje- og gassaktivitet i nordområdene står i fokus om dagen. Det er naturlig, etter som vi nå står foran 18. konsesjonsrunde og politisk behandling av konsekvensutredningen for Barentshavet. Dette er en sak som opptar de fleste politiske partier. Fra Arbeiderpartiet har det vært signalisert vekslende synspunkter, men oftest har man vært kritisk til Regjeringen for tempoet. Det kunne derfor være interessant å få høre partiets syn fra denne talerstol. Går Arbeiderpartiet inn for å gjenåpne Barentshavet for leteboring, og er Arbeiderpartiet positive til å innlemme Nordland VI i 18. konsesjonsrunde?

Presidenten: Hvis representanten mot slutten av sin svarreplikk husker å ta opp forslagene, så får vi det i protokollen.

Rolf Terje Klungland (A): Det kan representanten starte med, å ta opp de forslagene som Arbeiderpartiet har, og står sammen med andre om.

Men replikken fra regjeringspartiene i forhold til olje og gass i nordområdene er i grunnen interessant. For jeg husker veldig godt kritikken fra partiene når det gjaldt behandlingen av gassmeldingen, nemlig at Arbeiderpartiet var lite villig til å forhandle, hadde for klare standpunkter og hadde bestemt seg på forhånd. Så har vi inngått et forlik med de samme partiene i forhold til oljemeldingen og sagt at vi vil ha en konsekvensutredning av åpning for leteboring i Barentshavet og Lofoten, og at den må være så god at vi kan ta stilling til om vi skal gå inn for åpning, eller hvor vi eventuelt skal åpne opp. Da går jeg ut fra at representanten Halleraker er enig med meg i at da ligger utspillet faktisk hos Regjeringen. Det hadde vært oppsiktsvekkende om Arbeiderpartiet først hadde inngått et forlik med regjeringspartiene for så å si at vi vil noe annet enn det som ligger i konsekvensutredningen.

Øyvind Korsberg (FrP): Jeg vil bare følge opp replikken fra Øyvind Halleraker, som representanten Klungland fra Arbeiderpartiet ikke fulgte opp.

Arbeiderpartiet har forskjellige synspunkter ut fra hvilket miljø man er i. La meg bare få lov til å sitere fra Bergens Tidende den 29. november i år, hvor det i et intervju med Olav Akselsen står følgende:

«Storingsrepresentanten for Arbeiderpartiet frykter det kan bli enda verre, om Steensnæs ikkje mannar seg opp og opnar for boring vest på det såkalla Nordland VI-feltet vest for Lofoten.»

Det er ett synspunkt Arbeiderpartiet har.

Da Sylvia Brustad var på OLF-konferansen, sa hun nøyaktig det samme, og da Olav Akselsen var på Intsok-konferansen, sa han det samme. Men her i salen stemmer altså Arbeiderpartiet konsekvent mot de forslagene som vi fremmer når det gjelder åpning både i Lofoten og i Barentshavet.

Når vil Arbeiderpartiet slutte å tale med to tunger i denne saken?

Rolf Terje Klungland (A): Det kan være mye som blir sagt på forskjellige steder, som likevel ikke er den politikken en står for. Det går jeg ut fra at representanten Korsberg selvfølgelig er klar over.

Arbeiderpartiets politikk er imidlertid helt klar på dette området. Vi har inngått en avtale med Regjeringen om at det skal være en konsekvensutredning som skal legges til grunn for de vedtakene som vi skal fatte i forhold til åpning i Barentshavet/Lofoten. Vi er enig med regjeringspartiene om at vi skal følge utviklingsbanen når det gjelder petroleumsvirksomheten. Det innebærer at svaret fra Arbeiderpartiet er ja, vi må åpne i nordområdene, men vi vil se konsekvensene før vi tar stilling til det, og før vi behandler det her i Stortinget.

Hallgeir H. Langeland (SV): Eg registrerer at Arbeiderpartiet er litt meir utydelege enn dei pleier å vera, men likevel klare på at ein skal opna i nordområda.

Sist torsdag deltok representanten Klungland og eg på ein konferanse i Kristiansund, der veldig mange selskap – FMC Kongsberg Subsea, Talisman, Aker Kværner – faktisk ønskjer ei satsing for å få meir ut av det som er i Nordsjøen, i staden for å satsa nordover. Då går eg ut frå at svaret frå Arbeiderpartiet på eit spørsmål om dette vil bli: Ja takk, begge delar. Det er faktisk slik at ved ei skikkelig satsing kan ein framleis driva tusenvis av milliardar ut av Nordsjøen. Men det som skjer no, er at dei store selskapa flyttar seg nordover for å finna nye store «fiskar». Er dette ein smart politikk frå Arbeiderpartiet si side? Er det ikkje mykje smartare å hushaldera dei ressursane som faktisk er der, og få meir ut av brønnane, når ein veit at berre 44 pst. blir teke ut i dag?

Rolf Terje Klungland (A): Jeg er ikke helt sikker på om jeg grep fatt i hva som var smart og hva som ikke var smart fra Arbeiderpartiets side. I forhold til haleproduksjon er jo faktisk SV og Arbeiderpartiet enige om at vi må gjøre mest mulig for å få ut mest mulig av de ressursene som ligger igjen på bunnen. Men hvis man leser innstillingen og merknadene fra Sosialistisk Venstreparti, og hvis en følger med i den klimapolitikken partiet har, blir det litt merkelig at de i det hele tatt tør stå for en slik politikk. Men vi er kjent med at SV er mot statskirken, men for kvinnelige prester, de er mot MTB-er, men for overvåking av kysten, de er mot Snøhvit, men for CO₂-rensing, de er mot fregatter, men vil at de skal bygges i Norge, og de er mot gass, men ønsker likevel å satse på forskning her i landet. Det er vel SVs problem.

Presidenten: Replikkordskiftet er omme.

Leif Frode Onarheim (H): La meg først takke for en ryddig prosess i forbindelse med budsjettforliket mellom Arbeiderpartiet og regjeringspartiene. De endringer innenfor budsjetttrammene som ble foretatt i komiteen, er både akseptable og fornuftige.

Høyre er opptatt av å påpeke at energinæringene er blant Norges viktigste i seg selv, men også fordi mange andre næringer er avhengig av jevn og konkurransedyktig energitilførsel. Vårt statsbudsjett er avhengig av store inntekter på statens hånd fra petroleumsvirksomheten. Norge er en energipolitisk stormakt. Vi har store muligheter for å bli ledende i Vest-Europa. Samtidig har vi gode forutsetninger for å utvikle disse ressursene på en langsiktig og miljømessig forsvarlig måte, og etter hvert ta en større del av disse ressursene i bruk i Norge.

Det er kombinasjonen av energitutvinning og miljø som ligger til grunn for Regjeringens og stortingsflertallets satsing på energiforskning i dette skjæringspunkt. Det kan av og til synes som om mange mener at det å hente opp olje og gass fra våre havområder bare er et spørsmål om å skru av og på en kran. Ingenting kan være galere! Leting etter og produksjon av olje og gass har fremskaffet noe av de ypperste i norsk industriell utvikling i et tett samarbeid mellom industrien selv og våre meget kompetente forskningsmiljøer. Det å kommersialisere våre petroleumsressurser fra store havdyp i røffe kli-

matiske forhold har frembrakt et teknologiløft i norsk olje- og leverandørindustri som gir brede ringvirkninger til hele vårt næringsliv. I denne prosessen har myndighetene satt strenge miljøkrav til virksomhetene, noe som har ført vår petroleumsutvinning til topps i verden når det gjelder miljøvennlighet. Budsjettene for Olje- og energidepartementet gjenspeiler disse viktige områder.

Det er ingen grunn til å legge skjul på at utvinning av olje og gass medfører klimautfordringer. Særlig hvis man skal benytte gassen til å produsere elektrisitet, oppstår det store CO₂-utslipp. Derfor satses det betydelige forskningsmidler på dette felt i det budsjettet som i dag vedtas. Kan våre forskningsmiljøer i samarbeid med næringen også utvikle gode og kostnadseffektive metoder for å skille ut CO₂ fra avgassen og finne industrielle anvendelsesmuligheter, har vi et stort potensial både til å skaffe ren energi og til å levere tekniske industrielle løsninger på dette felt i et globalt marked. Men nye fornybare energikilder er også veldig viktig. Derfor er styrkingen av Enova meget gledelig.

Komiteens flertall har foreslått å tilføre prosjektet Grønn Hydrogen 5 mill. kr. Hydrogen kan bli den fremtidige miljøvennlige energibærer. Det er viktig å satse på slike prosjekter.

Vi står imidlertid ved et veiskille når det gjelder vår petroleumsvirksomhet. Det har de siste årene vært skuffende resultater av lete- og prøveboringer, og store deler av leverandørindustrien går i dag på sparebluss. Det må stimuleres til å øke utvinningsgraden i modne felt, stimulere nye og gamle aktører til å utvikle mindre felt, og det er behov for nye leteområder med lovende geologi. Skal norsk sokkel også i fremtiden være konkurransedyktig, må funnsannsynlighet og lønnsomhet kunne sammenlignes med andre oljerike områder i verden. Petroleumsvirksomheten har levd i harmoni med fiskeriene i Nordsjøen gjennom flere tiår. Grundige konsekvensvurderinger av helårig petroleumsvirksomhet i nordområdene har heller ikke påvist avgjørende hindringer. Det bør gjøre det akseptabelt med åpning av spennende nye leteområder, med håp om nye store olje- og gassfunn.

Miljøvernministeren har på en fremragende måte markert denne regjeringen som en pådriver både nasjonalt og internasjonalt når det gjelder verneplaner, miljøforbedringer og engasjement for å få tilslutning til Kyoto-avtalen og for å sikre vannforsyning til verdens fattigste land. Det er samtidig gledelig å konstatere at han har vist at det er mulig å samhandle med industri og skogbruksnæring om felles løft for verneprosesser og miljøforbedringer. Det reduserer konfliktnivået i slike saker.

Miljøverndepartementets budsjett prioriterer konkrete miljøtiltak fremfor de store, omfattende utredninger. Villaksen er truet i mange vassdrag, og kampen mot Gyrodactylus gis høy prioritet. Komiteen peker i denne sammenheng på de muligheter som bruk av aluminium og syre synes å kunne gi i kampen mot Gyrodactylus, hvis de videre forsøkene bekrefter teorien. Selv om kalking av forsured vassdrag er omstridt, er jeg tilfreds med en viss styrking av budsjettet i forliket med Arbeiderpartiet.

Kulturminnesatsingen fortsetter. Det er viktig at vi prioriterer konservering og brannsikring av noen av våre mest verdifulle kulturperler fra tidligere epoker.

Jeg er tilfreds med prioriteringen i de fremlagte budsjetter og gleder meg over en god balanse mellom miljø og verdiskaping. Alle partier på Stortinget kunne naturligvis ønske seg mer penger til ulike og mange gode tiltak, både når det gjelder energieffektivisering, og når det gjelder å bevare vårt miljø. Likevel er det viktig å finne en god balanse, slik at vi ikke ødelegger vårt verdiskapingspotensial ved å bruke mer penger enn vår økonomi kan tåle. Den stramme prioritering som finnes i alle de budsjetter som Stortinget behandler i disse dager, er derfor en nødvendig forutsetning for også i fremtiden å ha handlefrihet og styringsfart i vår økonomi og på den måte sikre både velferd og miljø.

Presidenten: Det blir replikkordskifte.

Sigvald Oppebøen Hansen (A): Representanten Onarheim og Høgre ønsker å ta naturgassen i bruk innanlands. Det er bra. Men i samband med behandlinga av gassmeldinga tidlegare valde Høgre altså eit samarbeid med Sosialistisk Venstreparti, som eigentleg er imot bruk av gass innanlands.

I budsjettavtala mellom regjeringspartia og Arbeiderpartiet fekk me også inn eit punkt som bidreg til å forsere utviklinga av ny og miljøvenleg teknologi for bruk av gass. Eg registrerte at Onarheim starta innlegget sitt med å hylle den avtala ein har kome fram til, og han sa at alle forslaga som låg i avtala, var fornuftige forslag. Mitt spørsmål blir da: Er dette eit signal om at Høgre og Regjeringa no ønskjer å vere meir offensive og samarbeide med Arbeiderpartiet framover om bl.a. innanlands bruk av gass?

Leif Frode Onarheim (H): Jeg vil nok ikke si at alle forslagene som kommer fra Arbeiderpartiet, er gunstige, men jeg synes at de forslag som man kom med i komiteen, både var fornuftige og kunne gi bra resultater.

Jeg har gjentatt mange ganger fra denne talerstol at jeg mener at man bør være med på å bygge infrastruktur for å føre gass inn til Norge. På den andre siden er jeg ikke villig til at man skal gå inn i svære investeringer uten å vite hva man skal investere i, hvor og på hvilken måte. Derfor er jeg helt klar på at før vi har fått en tilfredsstillende utredning om hvordan man skal gjøre dette, hva det vil koste, og hvem som skal delta, vil jeg ikke gå videre. Men vi er for å få gass til bruk innenlands.

Øyvind Korsberg (FrP): Det er ikke bare Arbeiderpartiet som taler med to tunger i oljespørsmål. Det gjør sannelig også Høyre. Før valget var Høyres næringspolitiske talsmann, Ivar Kristiansen, klokkeklar når det gjaldt oljeboring i nordområdene. Så kan man lese i Dagens Næringsliv:

«Ingen er i tvil om hva Høyre mener. For egen del skulle jeg gjerne sagt ja til begge områdene nå i dag.

Men jeg innser at vi må finne en løsning som alle parter i regjeringen kan leve med.»

Nå har altså Høyre tenkt å sette seg ned med storpartiet Venstre og begynne å forhandle bort en del av de mest interessante områdene for olje- og gassindustrien. Jeg trodde det viktigste for Høyre måtte være å legge forholdene til rette for bransjen og bry seg mindre om det som er politisk korrekt. Hva er viktigst for Høyre: enten å sitte passivt i Regjeringen, eller å legge forholdene til rette for oljebransjen slik at den får tilgang til de områdene som er interessante å lete i?

Leif Frode Onarheim (H): I motsetning til Fremskrittspartiet har vi holdt en veldig ren linje i denne saken. Vi ønsket å se konsekvensvurderingen og finne ut hvilke faremomenter det var med hensyn til å åpne nordområdene for olje- og gassutvinning.

Nå er man i en regjering hvor det er tre partier, og hvor det er noe ulik holdning til disse spørsmålene. Det må vi akseptere. På den annen side er det slik at inntil vi har fått et forslag fra Regjeringen, er Høyres prinsipielle standpunkt at vi tror det er mulig å åpne store deler av nordområdene, og hvis man skulle stenge Lofoten, må det i hvert fall være mulig å få åpnet relativt store områder i Barentshavet, slik at man kan starte leting og på den måten forhåpentligvis finne frem til nye store olje- og gassfunn.

Hallgeir H. Langeland (SV): Forliket med Arbeiderpartiet innebar kutt så vel i Miljøverndepartementets budsjett som i Olje- og energidepartementets budsjett, bl.a. gjennom ytterlegare kutt i Kartverket. Meiner representanten Onarheim at miljø- og energibiten er blitt bedre no etter forliket med Arbeiderpartiet? Eller er det blitt verre?

Spørsmål nr. 2 går på nordområda, sjølvsagt. No meiner altså Willoch, Berntsen og alle ungdomsorganisasjonane minus Framstegspartiets Ungdom at ein må bruka meir tid før ein gjer noko i nordområda. Eg har tidlegare vore inne på at det å stimulera til auka utvinningsgrad, som også Onarheim nemnde i innlegget sitt, er ein fornuftig strategi, som også mange firma er interesserte i at ein skal fokusera meir på. Men då blir spørsmålet: Korfor støttar ikkje regjeringspartia forslaget frå SV om nettopp dette?

Leif Frode Onarheim (H): Som representanten Langeland vet, er det enkelte områder som er styrket, og enkelte områder som er kuttet. Det er den harde realitet når man skal forhandle om å få til noe, hvor Arbeiderpartiet ønsker å prioritere noe, og vi ønsker å prioritere noe. Det er livets realiteter!

Men la meg bare si at det som er forskjellen mellom representanten Langeland og miljøorganisasjonene og meg og Høyre, er at vi er villige til å vurdere hva som kommer ut av en konsekvensvurdering. Representanten Langeland og miljøorganisasjonene har bestemt seg på forhånd, at det skal bli nei uansett. Det er klart at da nytter det jo ikke hvis man aldri vil akseptere det som kom-

mer ut av en vurdering, men bare sier nei allikevel. Så utreder vi litt mer, og så blir det nei likevel. Da kommer vi ikke videre. Derfor ønsker jeg at vi skal ta hensyn til det som har kommet frem, og ta beslutning på basis av det.

Presidenten: Replikskordskiftet er omme.

Øyvind Vaksdal (FrP): For knapt et år siden behandlet Stortinget Regjeringens oljemelding. Ved behandlingen av denne ble Stortinget invitert til å gjøre et politisk veivalg. Man kunne velge mellom to scenarier for utviklingen på norsk sokkel: forvittringsbanen eller den langsiktige utviklingsbanen. Valget skulle etter mitt skjønn være enkelt, og det var et stort flertall som fra denne talerstol selvfølgelig ville ha den langsiktige utviklingsbanen.

Under behandlingen av meldingen fikk Stortinget klinkende klare signaler om hva som skulle til for å oppnå en slik utvikling. En samstemt oljebransje hadde følgende ønsker:

- Nye prospektive arealer var det viktigste.
- Gi oss et nytt skattesystem som gir incentiver, spesielt rettet mot nisje- og haleproduksjon.
- Sørg for at staten, som den desidert største aktør på norsk sokkel, også bidrar med midler til forskning og utvikling, spesielt rettet mot reservoarutnyttelse.

Men hva gjorde så Stortinget for å imøtekomme disse ønsker? Ingen verdens ting! Representanter fra regjeringspartiene og Arbeiderpartiet snakket varmt fra denne talerstolen om den langsiktige utviklingsbanen, uten å ta de nødvendige grep for å oppnå dette resultat. Fremskrittspartiet fremmet de nødvendige forslag, men ble stående helt alene også denne gang.

Tilgang på prospektive arealer var det viktigste ønsket fra oljebransjen, og spesielt nordområdene med Lofoten/Barentshavet var selvfølgelig det mest interessante. Men her kunne man jo ikke drive oljevirkosomhet, i alle fall ikke før man hadde foretatt en ny konsekvensutredning. Til tross for at man allerede har 174 forskjellige konsekvensutredninger og har brukt over 0,5 milliarder kr i området, må man altså konsekvensutrede på nytt og på nytt. Dette skyldes på ingen måte at man trenger et bedre beslutningsgrunnlag. Dette skyldes ene og alene beslutningsvegving og manglende politisk handlekraft, både fra Regjeringen og Arbeiderpartiet. Dette har man også kunnet få med seg i flere av landets aviser de siste dager.

Jeg kan imidlertid glede Stortinget med at Fremskrittspartiet også i dag fremmer de nødvendige forslag, slik at Stortinget i dag har muligheten til å vise handlekraft og gi vår viktigste næring de signaler næringen trenger for å finne norsk sokkel verd å satse på i framtiden.

Ser man på prognosene for oljebransjen i Norge, ser det ganske bra ut med hensyn til investeringer for 2004 og 2005. Også statens netto kontantstrøm vil holde seg høy de neste par årene, men deretter ser det langt fra lyst ut for denne bransjen. Oljebransjen er svært kapitalkrevende, og det tar mange år før pengene kaster noe av seg. Det er derfor svært viktig at man på dette området fører en langsiktig og forutsigbar politikk.

Som jeg sa tidligere, var det et ønske fra alle parter å få utnyttet mer av oljeressursene. Til tross for dette foreslår Regjeringen i sitt budsjettforslag for neste år å bruke 0,8 promille av statens netto kontantstrøm til forskning på dette området. Jeg synes det er utrolig at den norske stat, som nettopp tjener mest på en bedre ressursutnyttelse, ikke kan stille opp med mer penger til denne viktige forskningen. Jeg og Fremskrittspartiet har gjennom flere år foreslått å ta denne forskningen ut av den ordinære budsjettbehandlingen og heller opprette et petroleumsforskningsfond på 10 milliarder kr, der avkastningen skal brukes til forskning. Forslaget har bred støtte i oljemiljøet, men Stortinget har foreløpig ikke gitt sin tilslutning.

Ved fjorårets budsjettbehandling gikk Stortingets flertall med på å be Regjeringen utrede ulike former for statlig medfinansiering av petroleumsforskning, herunder et petroleumsrettet forskningsfond. Nå, et år etterpå, har inngenting skjedd, og dette er nok et eksempel på Regjeringens totale mangel på handlekraft.

Siden vi nå er inne på dette med mangel på handlekraft, passer det bra å se litt på siste vinters krise på strømmarkedet. Gjennom de siste åtte–ti år har vi sett en utvikling der forbruket av elektrisitet har økt fem–seks ganger mer enn økningen i produksjonen. NVE, Statnett og selvfølgelig Fremskrittspartiet har gjennom en årrekke advart mot det som kom til å skje dersom man ikke fikk en bedre balanse mellom tilbud og etterspørsel. Flere regjeringer og stortingsflertall har like lenge ignorert alle disse advarsler.

Skal man ha et velfungerende marked, må man ha best mulig balanse mellom tilbud og etterspørsel. Hovedproblemet i det norske strømmarkedet er at man politisk griper aktivt inn på tilbudssiden i dette markedet og hindrer den nødvendige produksjonsøkningen. Det aller meste av vannkraftutbygginger er i hele denne perioden enten blitt kraftig redusert eller avslått i sin helhet. Mikro-, mini- og småkraftverk blir stoppet av et omfattende byråkrati og vanskelige konsesjonsregler.

Regjeringen får støtte fra flertallet i denne sal til å stoppe bruk av våre enorme gassressurser både som energikilde direkte, som råstoff i industrien og sist, men ikke minst, til kraftproduksjon.

Jeg synes det er utrolig at Norge som en av verdens største energistormakter har klart å rote det til for seg på denne måten. Vi har en energiproduksjon på nærmere 3 000 TWh. Vi bruker bare 7–8 pst. av dette selv, og resten eksporterer vi ut av landet. Så skal vi være nødt til å importere store mengder kraft fra kull- og kjernekraftverk i andre land, takket være en totalt feilslått energipolitikk.

Norsk energipolitikk, eller rettere sagt mangel på energipolitikk, har gjennom altfor mange år vært ført på de såkalte miljøvernernes premisser. Det politiske flertall har, selv om de åpenbart må se at det bærer galt av sted, ikke tort å ta et oppgjør med miljøvernorganisasjonene. I stedet har disse organisasjoner vært og er fortsatt premissleverandører for denne åpenbart feilslåtte energi- og miljøpolitikken.

Det norske folk fikk føle denne politikken på kroppen sist vinter. Skyhøye strømpriser tvang mange til å gå den tunge veien til sosialkontoret, og det var overhengende fare for utkobling og rasjonering.

Så langt denne vinteren har det gått atskillig bedre. Det skyldes ikke tiltak verken fra regjering eller storting. Det skyldes en mild og nedbørrik høst, og vi har rett og slett vært heldige.

Regjeringen og flertallet i denne sal har, på tross av situasjonen sist vinter, dessverre ikke foretatt seg noe som helst. Regjeringen skal visstnok komme til Stortinget med en egen sak om forsyningsikkerhet i vinter, altså et år etter at krisen var et faktum. Dette er nok et eksempel på denne regjeringens handlekraft.

Så til budsjettet. Regjeringspartiene har inngått et budsjettforlik med Arbeiderpartiet for en tid tilbake, og det viste seg at i dette forliket var de også sammenbundet innenfor de forskjellige budsjettammer. Fremskrittspartiet vil ikke legge fram alternative fordelinger innenfor de to rammer vi behandler her i dag, men vil vise til vårt primærforslag, som er synliggjort i innstillingen.

Med dette tar jeg opp Fremskrittspartiets forslag i innstillingen, samt de forslag vi har sammen med andre partier, som ikke allerede er tatt opp.

Presidenten: Representanten Øyvind Vaksdal har tatt opp de forslag han refererte til.

Det blir replikkordskifte.

Rolf Terje Klungland (A): Jeg skal ikke påstå at Fremskrittspartiet snakker med to tunger. Det er vel heller snakk om kløvd tunge.

Fremskrittspartiet viser i innstillingen til at «det store fokuset på CO₂-håndteringsteknologi er et norsk fenomen». Samtidig viser de til at det forskes på denne teknologien i mange land. Det må jo være kjempeflott og interessant hvem som skal hjelpe Norge når det gjelder det særnorske problemet med CO₂-håndtering. Fremskrittspartiet skriver videre i innstillingen at «en potensiell løsning» for CO₂-håndtering «er at staten eier og driver CO₂-håndteringsanlegg uten at kostnaden pålegges eieren av gasskraftverket».

Kan Fremskrittspartiet redegjøre litt mer for disse tankene? Mener Fremskrittspartiet CO₂-håndtering er «et norsk fenomen», og hvorfor er Fremskrittspartiet så opp-tatt av å bruke skattebetalernes penger på dette etter Fremskrittspartiets mening særnorske fenomenet?

Øyvind Vaksdal (FrP): Fremskrittspartiet beklager den utvikling som har vært, at en ensidig satser på CO₂-håndtering og ikke bruker BAT, altså Best Available Technology, og setter i gang gasskraftverk i dag, basert på den teknologien som nå er kjent.

Det vi i Fremskrittspartiet gjør, og har fokusert på, er å foreslå at staten tar de eventuelle ekstra kostnadene som det skulle bli, takket være ensidige norske tiltak som blir vedtatt i denne sal. Dersom den norske stat vedtar ensidige norske tiltak, må staten, og også vi i denne sal, ta

kostnadene ved dette og ikke la den som vil sette i gang gasskraftverk, ta kostnadene.

Ingvild Vaggen Malvik (SV): Representanten Vaksdal utviser en rørende omsorg for norsk petroleumsvirksomhet og etterlyser flere statlige kroner.

Jeg vil utfordre Fremskrittspartiet i forhold til å bevare arbeidsplasser i Fastlands-Norge. Norges største punktutslipp av kvikksølv kommer fra skrapjærnsbedriften Fundia i Mo i Rana, og et renseanlegg er beregnet å koste 50 mill.–100 mill. kr – kostnader som bedriften selv sier at den ikke kan bære alene, og at et spleiselag derfor er nødvendig. Samtidig vet vi at smelteprosessen i Fundia forårsaker flimmet, helt ned til Trøndelag. Den nye renseteknologien som Fundia har utviklet, ville løst begge disse problemene. Men noe av problemet er at problemet faller mellom flere statsrådstoler. Begge statsrådene befinner seg nå her i salen i dag, og ved hjelp av en samlet opposisjon hadde vi kunnet hjelpe statsrådene til å finne sammen i dette spørsmålet om Fundia, men her savner jeg altså Fremskrittspartiets støtte. Jeg vil derfor utfordre representanten Vaksdal på å fortelle meg hvordan Fremskrittspartiet har tenkt å håndtere Norges største punktutslipp av kvikksølv. Og hvordan har Fremskrittspartiet tenkt at man skal løse problemet med flimmet i nettet?

Eirin Falset hadde her overtatt presidentplassen.

Øyvind Vaksdal (FrP): Det er riktig, som representanten Vaggen Malvik påpeker, at vi er opptatt av arbeidsplasser i petroleumindustrien og for så vidt i resten av industrien også. Nå kjenner ikke jeg alle detaljene rundt det kvikksølvutslippet som representanten her viser til, men jeg har forstått det slik at dette skyldes også det jeg var inne på i mitt forrige replikk svar, egne norske utslippskrav som slår ut og kan sette arbeidsplasser i fare. Det skal selvfølgelig vi i Fremskrittspartiet også være med og kikke på og gjøre det beste ut av situasjonen.

Ingmar Ljones (KrF): Det er interessant å merke seg at i innlegget frå representanten Vaksdal blei det hevda at eit ekstremt tørrår var Regjeringa sin feil, men når vi har normalår med nedbør, er det flaks.

Elles hevda Framstegspartiet med styrke at dei ikkje vil subsidiere noka bestemt energiform, jf. merknaene på side 24 i innstillinga. Samstundes har Framstegspartiet ei rekkje gonger sagt at Regjeringa må setja seg ned med selskapa for å finna ut kva som skal til for at gasskraftverk blir bygde. Eg kan ikkje forstå anna enn at denne samtalen må dreia seg om statlege subsidiar, tilskot, støtte, eller kva namn Framstegspartiet vil gi det. For meg er dette minst to motstridande meiningar frå det same partiet. Spørsmålet blir då: Skal staten gå inn med tilskot, subsidiar, eller er det rett at Framstegspartiet ikkje vil bruka statlege midlar til støtte til gasskraftverk?

For Kristeleg Folkeparti er det klart: Vi vil gi støtte til gasskraftverk med CO₂-handtering.

Øyvind Vaksdal (FrP): Representanten Ljones påstod vi beskyldte Regjeringa for å være skyld i et ekstremt tørrår. Det er ikke riktig, og det var heller ikke noe ekstremt tørrår i fjor, men det var to tørre måneder. Det er en viss forskjell.

Så kom han med spørsmål om tilskudd, støtte til gasskraftverk. I dag er det slik at en kan produsere kraft basert på gass til en pris av 19–26 øre, dersom en ikke har ekstraordinære, norske miljøkrav. Det er altså ikke kostnadene med disse kravene som setter disse prosjektene i fare. Det hadde jeg jo selvfølgelig regnet med at Regjeringen og regjeringspartiene nå etter hvert skjønnte. Vi ønsker altså ikke å gi noe tilskudd til bygging av gasskraftverk. Men, som jeg har sagt flere ganger før, dersom den norske regjering og det norske storting innfører ekstra strenge krav som medfører ekstra kostnader, må regjering og storting ta disse kostnadene, slik at vi får like rammevilkår.

Presidenten: Replikkordskiftet er dermed omme.

Hallgeir H. Langeland (SV): Eg tek opp alle SV-forslag og dei forslaga som SV er med på. Dei ville, om dei blir vedtekne, ha gjeve Noreg den miljøpolitikken som framtida treng.

Ei samla miljøørsele, alle ungdomsparti og Kyrkja, Kåre Willoch, Thorbjørn Berntsen og SV ber om meir tid og skikkeleg avgjerdsgrunnlag før det blir opna for meir olje- og gassverksemd i nord. Direktoratet for naturforvaltning seier at det noverande avgjerdsgrunnlaget er utilstrekkeleg. SFT si nye vurdering seier statsråden me ikkje skal få sjå, den skal haldast hemmeleg. I tilfelle det blir resultatet, er det ein skandale. Derfor håper eg at statsråden allereie på møtet her i dag, før det er svart på brevet frå SV, klart seier at dette skal vera ope, sjølv sagt.

SV kan gje Regjeringa fleirtal for ei haldning om å venta, ei haldning som ikkje driv hasardspel i nord, med dette viktige, økologisk sårbare området og sentrale matfatet til Noreg og Europa. Det kan altså Regjeringa få fleirtal for. Og det finst alternativ. Sist torsdag deltok m.a. eg på ein konferanse i Kristiansund, og ei rekkje selskap var veldig optimistiske med tanke på verksemda i Nordsjøen og på norsk kontinentalsokkel, fordi dei ser eit potensial for å driva ut meir frå dei eksisterande felta, frå satellittar og frå haleproduksjon. Altså: Ei rekkje norske selskap, inkludert Kongsberg, Aker Kværner, Talisman, forskingsinstitusjonen SINTEF m.fl. peiker på at her er det eit potensial som ein no ikkje tek ut, for ein tek ikkje ut meir enn 44 pst. i gjennomsnitt. Ein stikk unna eller lèt olje og gass for tusenvis av milliardar liggja og aldri blir teke ut om ein ikkje har ein bevisst politikk på dette. SV har fleire gonger forsøkt å få ei aktiv haldning frå Regjeringa på dette punktet, men me opplever ikkje at det skjer. Her er det altså eit potensial.

SV har i dag eit forslag om å bruka CO₂ som trykkstøtte, men det blir ikkje støtta av regjeringspartia av ein eller annan grunn. Heller ikkje Onarheim svarte meg i replikkordskiftet på spørsmålet om korfor ein ikkje støttar dette med aktivt å bruka CO₂ som trykkstøtte. Då ville

ein jo løysa fleire problemstillingar på ein gong, nettopp det Oljedirektoratet ved Gunnar Berge òg har fått ein ny profil på, nemleg å sjå på kva ein kan få til for å auka utvinningsgraden. Det gjev miljøgevinst i forhold til klimarekneskapan. Det reduserer behovet for å gå inn i nye område, slik som dei store selskapa vil. Det gjev utvikling av ny verdsléiande teknologi knytt til arbeidet med petroleum, og ikkje minst gjev det arbeid og optimisme. Det beviste konferansen i Kristiansund. SV synest det er heilt forunderleg at Venstre og Kristeleg Folkeparti og Regjeringa ikkje støttar opp om forslaget frå SV på dette punktet.

Delar av Østlandet har vore mørklagde, og nokre er det fortsatt, slik som det òg har vore i New York, London, Nord-Italia og ved Øresund. Det har vore ein svikt i bl.a. vedlikehaldsarbeid knytt til nettet. Då forundrar det SV at alle partia, unnateke SV, faktisk ranar til seg mykje meir pengar frå Statnett enn det dei tidlegare har gått inn for. No tek ein ut 90 pst. av det selskapet også. Det er uforsvarleg med tanke på forsyningssikkerheita, og det burde få fleire til å tenkja seg om. Men SV skal vita å plassera ansvaret når og eventuelt viss det skjer nokon uhell knytte til sentralnettet.

SV kan laga fleirtal for noko som tilsvare 13 gasskraftverk. Me har i våre forslag ei rekkje tiltak som vil bidra til å løysa den straumkrisa me hadde i vinter, og som kan komma igjen. Me meiner at dei ambisjonane som Regjeringa har på dette området, er altfor små og må aukast. Vårt forslag til Regjeringa er at ein bør ha 20 TWh inne i marknaden som eit mål innan 2010.

LO, Framstegspartiet og Arbeidarpartiet, gjerne òg kalla klimabandittane, har hatt som mål å byggja gasskraftverk, å byggja gasskraftverk, å byggja gasskraftverk. Dei har ikkje bygd eit einaste gasskraftverk, men dei har ropt om det i ti år og sagt at no må me byggja gasskraftverk. Så har dei sete i regjering, og dei har ikkje bygd gasskraftverk, eller så har dei inngått forlik, slik som både Arbeidarpartiet og Framstegspartiet har gjort, og ikkje bygd gasskraftverk. Dei har ikkje forlangt det heller. Eg synest at det er noko lite truverdig ved parti som roper på løysingar som dei sjølve aldri går inn for.

LO og Arbeidarpartiet må no velja om SV er hovudfienden i energipolitikken, eller om dei sjølve snart må vera med på ein strategi som faktisk verkar, og som SV har stått for i lange tider. Nokre eksempel på det: Prosessindustrien, Enova, seier at ein kan spare 5,3 TWh ved energieffektivisering i industrien. Nei, der skjer det ingenting. Der vil ikkje Arbeidarpartiet vera med på noko offensivt. Byggjenæringa seier at det er 14 TWh å spare i forhold til enøk i bygg. Og som folk har sett, har SV teke opp eit forslag om å fasa ut PCB-armatur, som er giftig og kan drysja i hovudet på folk på skulane. Ein kan spare 1 TWh ved å skifta dette ut, samtidig som ein set elektromontørar i arbeid. Alle desse forslaga burde SV ha fått fleirtal for.

I vinter fekk me fleirtal for våre forslag om investeringsstøtte til varmpumper, pelletskaminar og styringsystem. No burde tida vera der igjen til å velja løysingar

som ikkje går ut over miljøet, og som ikkje lagar problem i forhold til klimaproblematikken.

Også innafor ny fornybar energi er moglegheitene til stades. I bioenergi er f.eks. 10 TWh innan 2010 innan rekkjevidd dersom ein vil satsa. Sponheim sa i oktober 2003 at dersom ein satsa på dette, ville det skapa 6 000–8 000 arbeidsplassar nettopp i distrikt der ein slit mest. Dette ville ikkje fleirtalet av partia på Stortinget vera med på. Då kan ein gjerne ropa på gasskraftverk. Men dersom ein gjennomførte alle dei tiltaka som SV foreslår, finst det løysingar som gjer at Noreg både får kraft til industrien og får grøn kraft å eksportera, noko som verkeleg ville ha vore inntektsbringande både for staten og for mange forbrukarar som ville oppleva større stabilitet i prisen.

SV prøvde å få til et spleiselag under Statens forureiningstilsyn, som Vaggen Malvik har vore inne på, i forhold til Fundia. Trass i høg sigarføring, bl.a. av Arbeidarpartiet og andre i valkampen, har Høgre og andre landa på at ein ikkje kan gjera noko likevel. Då fortset altså Fundia med dei same utsleppa og med dei same problema knytte til forureining. Dette beklagar SV.

SV har òg teke opp eit forslag som Arbeidarpartiet har fremja før, nemleg om eit pilotprosjekt for omnsparordningar for å redusera problema knytte til vedfyring, slik at fleire vel reintbrennande omnar. Nei, SV får berre med seg Senterpartiet på det. Dei andre partia sviktar i denne saka òg, også dei som har reist dette forslaget før.

SV har òg eit forslag som ein er einige om fleire plassar i landet. Ein samrøystes Stavanger kommune har gått inn for miljøkulvertar på støyutsette og forureiningsutsette område knytte til dei. Trass i at alle partia lokalt har gått inn for det, har ingen parti her på Stortinget snust på det i det heile. Det er forstemmande, synest SV.

Arbeidet for å styrkja innsatsen for auka løyvingar til friluftsliv, kulturminnevern og biologisk mangfald har vore vanskeleg å få til med denne regjeringa. Kalking er eitt av mange eksempel på dette. No kuttar ein kolossalt i kalkinga, og ein kan på den måten skapa større fare med omsyn til bevaring av villaksen. Friluftsliv, nasjonalparksentra og frivillige organisasjonar får ikkje det lyftet som trengst. Det får dei berre dersom dei satsar på SV, for SV har den miljøpolitikken som Noreg treng.

Presidenten: Presidenten vil bemerke at ingen skal karakteriseres som banditter, verken klima- eller miljøbanditter, fra Stortingets talerstol.

Representanten Hallgeir H. Langeland har tatt opp de forslagene han refererte til.

Det blir replikkordskifte.

Rolf Terje Klungland (A): Jeg vil begynne med at SV nå prøver å framheve seg i forhold til gjenvinning av energi i industrien. For et år siden var det et forslag som ble behandlet her i salen, om akkurat det samme, og SV var faktisk det partiet som sørget for at det ikke ble flertall for det. Men SV slipper å ta ansvar for noen ting, og det kan være greit å se at de lever i den virkeligheten en-

nå. Jeg tror at de må vokse opp, hvis ikke vil nok partiet bli en haleproduksjon etter valget i 2005.

SV er altså imot å bruke gassen her i landet. Likevel er de for å bevilge penger til Nasjonalt kompetansesenter for sluttbruk av naturgass på Haugalandet. SV er imot å bygge ut på Sauda, men de er for Næringsfondet. Kan det ha noen sammenheng med at fraksjonslederen kommer fra Rogaland, og at man til og med i SV er seg selv nærmest?

Hallgeir H. Langeland (SV): Eg føler på ein måte at SV har blitt vakse når partiet pustar Arbeidarpartiet i nakken, trass i at vi ifølgje Arbeidarpartiet har ein miljøpolitikk som tydelegvis ikkje verkar vaksen.

Det er det som er noko av problemet når ein diskuterer dette med LO, Framstegspartiet og Arbeidarpartiet. Ein har altså ingen andre visjonar enn nokre svære, rykande gasskraftverk. Det er den einaste visjonen ein klarer å produsera! Og når SV kjem med forslag, er det altså berre å kritisera dei og ikkje prøva å gå inn i ein konstruktiv dialog.

SV vil sjølvsagt gå inn på gjennvinningsprosjekt i industrien som ikkje er formulerte slik at dei blir fritekne for alle avgifter, men som er målretta når det gjeld industri, og ikkje nødvendigvis gjev avfallsindustrien reduserte avgifter. Ein må bruka hovudet når ein formulerer slike forslag.

Det som er viktig for SV, er at me vel dei løysingane som klimaet og miljøet treng.

Siri A. Meling (H): Sosialistisk Venstreparti sier i sine hovedprioriteringer under Olje- og energidepartementets budsjett at de mener 2004 bør være innledningen til «en ny retning for norsk energipolitikk», og nevner at de ønsker en reduksjon i utgiftene til leting etter olje- og gassfelt som ett av tiltakene. Dette føyer seg inn i rekken av partiets holdning i disse spørsmålene, hvor de har stemt imot de fleste største utviklingsprosjekter i petroleumssektoren de siste 10–15 årene.

SV er kanskje den sterkeste forsvaren av den norske velferdsstaten, med høye og stigende offentlige utgifter. Samtidig har SV en næringsfiendtlig politikk, med høye skatter og mye regulering. I Høyre har vi en erkjennelse av at verdier må skapes før de kan deles, og at den beste garantisten for å kunne utvikle en velferd ligger i utviklingen av verdiskapingen. Petroleumsnæringen er vår viktigste bidragsyter til å opprettholde velferdsnivået.

Hvordan får SV sitt regnestykke til å gå opp i den virkelige verden? Er ikke deres negative holdning til utviklingen av petroleumsindustrien en alvorlig trussel mot velferdsstaten?

Hallgeir H. Langeland (SV): Lat meg fyrst få takka replikanten med å seia at eg er glad for at SV blir beskrive som det partiet som sterkast forsvargar velferdsstaten, at me er flinkast til det. Det sette eg pris på, og det trur eg er heilt rett. Det er viktig, og det kjem til å vera viktig for SV framover.

Så må eg korrigera representanten frå Høgre på eit par punkt. SV har t.d. gått inn for felte Grane og Kristin i Nordsjøen. Men me har stilt krav. Me har stilt krav om at dei skal ha CO₂-frie gasskraftverk for å kunna bruka CO₂-en som trykkstøtte. Det har ingen andre vore med på. Det som kjenneteiknar SVs politikk, er at me set visse vilkår knytte t.d. til miljø. Derfor har me vore glade for den CO₂-avgifta ein har hatt i Nordsjøen, for det har nemleg ført til at norsk miljøteknologi er i forkant i verda. Statoil fekk nettopp ein pris for dette, og det var på grunn av CO₂-avgifta, sa den dåverande Statoil-direktøren. Så SV har ein god politikk her!

Øyvind Korsberg (FrP): Jeg skal ta en replikk på SV når det gjelder SVs støttespillere, nemlig frivillige miljøvernorganisasjoner.

Vi i Fremskrittspartiet ønsker at disse organisasjonene skal bli tildelt økonomisk støtte på like kriterier, og at ikke skjønn, som enkelte hevder, trynefaktor og medie-støy kan gi grunnlaget, slik som det er i dag. Natur og Ungdom er et eksempel på den ene siden, mens Norges Velforening, som mistet all sin støtte, er et annet eksempel.

Tidligere har SV vært kritisk, og i fjor fremmet de forslag om å be om en vurdering av gjennomgangen når det gjelder økonomisk støtte. Hvorfor har SV endret politikk på det området? Er det SVs støttespiller Natur og Ungdom, som for øvrig har sugerør i statskassen når det gjelder økonomisk støtte, som har bedt SV om å endre politikk på dette området?

Hallgeir H. Langeland (SV): Det var eit kjekt spørsmål å få, for då får eg høve til å seia noko om kor mykje støtta til frivillige organisasjonar er kutta frå Regjeringas side. Det er verkeleg eit av dei negative punkta som ein ikkje har fått diskutert her i forhold til Regjeringas politikk, nemleg at ein kuttar på støtta til frivillige organisasjonar og dermed gjer det vanskelegare for dei å driva med ein aktiv miljøpolitikk. Og det er vel sannsynlegvis denne regjeringas føremål.

Så er det vel gjerne slik at Natur og Ungdom har eit sugerør inn i SVs politikk, men ikkje nødvendigvis eit svært stort sugerør inn i statskassa. Men SV er villige til å gå inn og diskutera retningslinjer for tildeling av pengar og til å vurdere dette med frivillige organisasjonar. Det har me vore med på før, og det skal me gjerne vera med på igjen. Men då må det ikkje vera på Framstegspartiets premisser om at ein skal ta støtte frå ein del av organisasjonane fordi dei har gjort ditt eller gjort datt. Men me kan gjerne ha ein open debatt om dette.

Heilt til slutt må eg seia til Arbeidarpartiets replikk at me sjølvsagt støttar opp om lokale miljø saker og lokale arbeidssaker, viss det gagnar landet.

Presidenten: Replikkordskiftet er omme.

Inger S. Enger (Sp): Jeg skal få trekke fram noen punkt som er sentrale for Senterpartiet i budsjettssammenheng.

La meg begynne med mikro- og minikraftverk. Det er i tida – jeg hadde nær sagt – nå igjen. Etter krigen hadde vi 4 200 slike kraftverk i drift. Nå er det visstnok om lag 800. Fra statsrådets side er det blitt sagt at regelverket rundt etablering av små kraftverk skal bli enklere. Senterpartiet har nå fremma et forslag for å støtte opp om utbygging av mikro- og minikraftverk. Vi kommer tilbake til dette, for det er en veldig god idé. Vi mener det er nødvendig å opprette en tilskuddsordning til kompetanseutvikling for mikro- og minikraftverk. Det burde settes av penger på NVEs budsjett der regionråd og aktuelle fagmiljøer i fylkene kan søke om midler for å drive kartleggings- og veiledningsarbeid for mikro- og minikraftverk. I tillegg til enklere regelverk vil det være tidsbesparende og rydde mye usikkerhet av veien for den enkelte utbygger.

Senterpartiet ønsker også en sterkere satsing på alternativ energi enn det Regjeringa legger opp til. Skal vi nå de nasjonale målsettingene om reduksjon i klimagassutslippene, er det nødvendig med en raskere overgang til mer miljøvennlig energibruk. Det er også nødvendig å gjøre energibruken mer fleksibel, slik at samfunnet blir mindre sårbart for nye strømkriser. Senterpartiet ønska å bruke mer penger til Enova. Vi mener at nivået på den statlige bevilgningen til Energifondet burde opprettholdes, slik at økningen fra nettariiffen hadde blitt et ekstra tillegg. Derfor har vi 185 mill. kr mer å bruke. Disse pengene burde brukes til en nasjonal satsing på bioenergi. Som nevnt er det et politisk mål å gå over til mer miljøvennlig energi. Bioenergi bør i denne sammenhengen spille en viktig rolle. Det er miljøvennlig, det er fornybart, og det styrker grunnlaget for lokal verdiskaping og gir positive ringvirkninger for tradisjonell skogproduksjon.

Norges årlige bruk av bioenergi er i dag 6 pst. av samla energiforbruk. Potensialet er betydelig høyere, men det forutsetter rammebetingelser som gir lønnsomhet både for dem som tar ut råstoff, for dem som skal produserer varmen, og for dem som benytter den ferdige varmen.

I skogbruket avvirkes det for tida under halve tilveksten hvert år, så råstoffgrunnlaget er til stede. Men vi mangler infrastruktur i fjernvarme, og vi mangler nok også tilstrekkelige politiske ambisjoner om å utvikle en verdikjede med utgangspunkt i norsk fornybart skogsråstoff. Dessuten trengs det altså mer penger. Det bør gis tilskudd til offentlige bygg og næringsbygg, slik at de kan gjøre seg nytte av bioenergi. Det er også nødvendig å ha forutsigbare avgiftssystemer dersom det menes noe med at en vil styrke bioenergiens konkurranseposisjon. Forslaget om fritak for elavgift var sjølsagt gledelig for næringslivet, det vil jeg understreke. Men det er ikke noe godt eksempel på forutsigbare rammebetingelser for bio-bransjen, og det har ført til en tilnærma investeringsstopp i bioenergi prosjekter.

Husholdningene skal fra neste år betale inn mer penger til Enova. Det kan være greit nok, men da må det også være tydelig at de får noe igjen. Senterpartiet ønsker derfor en tilskuddsordning til husholdningene. Omleg-

ging til eller installering av vannbåren varme og overgang til pelletskaminer bør være tilskuddsberettiget. I tillegg mener vi at det burde være en panteordning på gamle vedovner.

Senterpartiet ønsker å legge vekt på å føre en miljøpolitikk som er basert på prinsippet om bærekraftig utvikling. Det er viktig at miljøpolitikken er aktiv og forståelig, og det må legges opp til lokal forvaltning i størst mulig grad. Engasjementet til de mange medlemmene i frivillige organisasjoner er en viktig del av miljøarbeidet, og de må oppmuntres til videre innsats.

Dette budsjettet gir dessverre signaler om at flere frivillige organisasjoner får kutt i støtte og også i «potter» som de kunne søkt om støtte fra. Det er synd. Ved å satse på frivillige organisasjoner får en som regel svært mye igjen for pengene. Det gjøres mye godt både praktisk og holdningsskapende arbeid i disse organisasjonene.

Vi i Senterpartiet er veldig glade for opprettelsen av Kulturminnefondet – akkurat det skal statsråden ha – men vi ønsker at Kulturminnefondet skal være en viktig aktør i kulturminnevernet. Det kan det ikke bli med den fondsstørrelsen vi nå ser. Avkastningen er svært liten, sett i forhold til utfordringene i kulturminnevernet. En raske oppbygging av kapitalen i fondet vil gi den nye organisasjonen mer penger til vernearbeid, slik at også Kulturminnefondet kan bli en viktig aktør i kulturminnevernet, slik det var forutsatt.

Til slutt vil jeg ta opp de forslagene Senterpartiet er alene om, eller står sammen med andre om. Dessuten vil vi støtte et forslag fra SV som er kommet på bordet i dag.

Presidenten: Representanten Inger S. Enger har tatt opp de forslagene hun refererte til.

Det blir replikkordskifte.

Rolf Terje Klungland (A): Senterpartiet sier at de er for utbygging av mer miljøvennlig energi. Mitt første spørsmål blir: Hva er det som er mer miljøvennlig enn utbygging av vannkraft? Som kjent gikk Senterpartiet imot utbygging av Otta. De ville ikke ha noen utbygging der. Nå kan det virke som om de er i ferd med å endre syn også der.

NVE har lagt fram en prognose som viser at vi i 2010, med et tørrår, kan få 43 TWh for lite energiproduksjon her i landet. Er dette TWh som Senterpartiet skal dekke inn ved hjelp av vindkraft og bioenergi og mikro- og minikraftverk, eller ser de at vi er nødt til å ta litt større grep for å dekke den ubalansen som nå er problematisk i Norge, og som fører til at folk har høye strømpriser, og at næringslivet sliter og mister konkurransevne?

Inger S. Enger (Sp): Det er helt riktig som representanten Klungland sier, at Senterpartiet er svært opptatt av miljø.

Når det gjelder videre kraftutbygging, er det svært mye å hente når det gjelder mikro- og minikraftverk og småkraftverk. Som jeg nevnte i stad, så var det 4 200 etter krigen, og nå er det bare 800 igjen, så her har vi mye ressurser å ta fram som vi faktisk har lagt litt øde. Jeg

mener at vi har store muligheter innenfor dette området. Dessuten er det viktig at andre fornybare råstoffer også får forutsigbare rammebetingelser, slik at folk kan tørre å satse. Det har vært vanskelig for mange å satse på bioenergi, fordi man ikke vet noe om framtida – det er en av grunnene. Dessuten er det også sikkert riktig for mange å satse på vind. Men summa summarum mener jeg at ved å spare, ved enøktiltak og de tingene vi foreslår, så er dette i orden.

Øyvind Vaksdal (FrP): Nederst på side 26 i innstillingen har Senterpartiet en særmerknad hvor de kritiserer budsjettforliket mellom regjeringspartiene og Arbeiderpartiet i revidert nasjonalbudsjett med hensyn til et kutt i bevilgningene til infrastruktur for gass. Der står det at det er

«uheldig overfor de aktørene som arbeider med økt bruk av naturgass, at det gjøres slike kraftige kutt i løpet av et budsjettår.»

Jeg er selvfølgelig helt enig i den kritikken, og kunne gjerne forsterket den.

Det står imidlertid i innstillingen i forbindelse med revidert nasjonalbudsjett følgende når det gjelder dette kuttet:

«Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet, slutter seg til Regjeringens forslag.»

Jeg vil derfor spørre representanten Enger: Er hun enig med sitt eget parti og sin representant i finanskomiteen i denne saken? Og hadde det ikke vært bedre å reise denne kritikken innad i eget parti hvis det var tilfellet?

Inger S. Enger (Sp): Jeg fant ikke fram til side 26 akkurat nå, men jeg er nok enig i at det er beklagelig at det er kutt på en del infrastruktur. Vi trenger penger både til infrastruktur og forskning.

Når det gjelder hva Senterpartiet innad mener, er det ikke alltid man har tid til å diskutere alle detaljer, så det kan sikkert ha vært slik denne gangen også, det innrømmer jeg gjerne – det går fort i svingene i budsjettssammenheng. Men jeg tror nok at vi skal klare å forsvare det.

Jeg beklager hvis Vaksdal syns det er sjenerende at Senterpartiet ikke tar alle sine debatter innad. Det kan være greit at det er så pass åpenhet om ting at en også kan tørre å ta ting utad!

Hallgeir H. Langeland (SV): Senterpartiet har på ein del område etter mi oppfatning nærma seg SV i miljøpolitikken, og det er positivt. Senterpartiet og SV står jo saman om nokre forslag her i dag, m.a. panteordning på vedomnar og restaurering av Steinvikholm, som representanten Enger var inne på.

Eit par saker vil eg gjerne utfordra Senterpartiet på. Den eine saka gjeld den PCB-en som heng i lysarmaturane rundt omkring, m.a. på skular, og som skal fasast ut innan 1. januar 2005. Eg kan ikkje forstå korfor Senterpartiet ikkje skal vera med på å få Regjeringa til å komma

med eit system som nettopp kan få vekk denne gifta og behandla henne på ein trygg måte.

Det andre spørsmålet gjeld noko me veit er vanskeleg i Senterpartiet, nemleg allemannsretten og sikring av viktige friluftsområde, som Arbeidarpartiet og SV står aleine om i innstillinga. Korfor er det ikkje viktig for Senterpartiet å sikra alle folk tilgang til vår frie natur?

Inger S. Enger (Sp): Til allemannsretten: Senterpartiet mener at allemannsretten står sterkt i det norske folk. Det er forresten noe som er spesielt for Norge, man opplever ikke det samme i andre land. Det er veldig viktig at den står sterkt, og vi mener absolutt at den skal opprettholdes. Så når Langeland tar den vinklingen han gjør nå, kjenner ikke jeg meg helt igjen.

Det som er klart, og det er vel det Langeland vil fram til, er at privat eiendomsrett også står sterkt i vårt parti. Men f.eks. når det gjelder strandsoner og oppkjøp av statlige bygninger og statlige områder, har vi alltid støttet fullt opp om det. Vi mener også det kan være spesielt viktig med noen spesielle retningslinjer i områder som er sterkt befolket. Men vi skal være klar over at mange steder vil en bli glad hvis det blir noe mer trafikk enn det er nå!

Presidenten: Replikkordskiftet er omme.

May Britt Vihovde (V): Samarbeidsregjeringa fører ein langt betre, meir offensiv og meir framtidsretta miljø- og energipolitikk enn noka tidlegare regjering og nokon annan mogleg regjeringsskonnstellasjon i dag.

Samarbeidsregjeringa byggjer sin miljøpolitikk på målet om ei berekraftig utvikling. Verkemidla blir innretta etter det gode Venstre-prinsippet om at forureinar skal betala. Det vil seia at ein i større grad legg opp til økonomiske og marknadsbaserte verkemiddel som forpliktande avtalar, omsettelege kvotar, sertifikat og miljøavgifter.

Energinæringa er blant Noregs viktigaste næringar. Både vasskraftressursane, olje- og gassressursane og nye fornybare energikjelder gjer oss til ein leiande energileverandør i Europa. Norske fagfolk har også høg kompetanse. Venstre er, som Kristeleg Folkeparti og Høgre, oppteke av at vi må kombinera rolla som ein stor energiproducent med å vera føregangslend innanfor miljøpolitikken. Regjeringa legg difor opp til auka innsats på forskning og teknologiutvikling innanfor dette området. I tillegg til å betra kunnskap og teknologi knytt til auka utvinningsgrad på olje- og gassfelt, er det viktig å forska på bruken av naturgass til energiføremål, hydrogen og fornybare energikjelder. Ein framtidsretta energipolitikk er ein politikk som også legg vegen open fram mot hydrogensamfunnet og gjennombrøtet for nullutslippsteknologien.

I denne debatten meiner eg at det også er på sin plass å nemna at i budsjettinnstillinga for 2004 tek ein samla finanskomite til orde for ei vurdering av avgiftsfritaket for hydrogenbilar. For elbilar er det i Noreg innført ordningar med gratis offentleg parkering, fritak frå bomavgift og fritak frå eingongs- og årsavgift. I tillegg er det innført

lågare avgiftsgrunnlag ved bruk av elbil som firmabil, og for kjøp av nye elbilar blei det frå 1. juli i fjor innført nullsats når det gjeld meirverdiavgift. Eit liknande avgiftsfritak for hydrogenbilar vil òg kunna vera med på å gjera Noreg til eit føregangslend innanfor nullutslepps-teknologi bygd på hydrogen. Venstre er svært nøgd med at eit samla storting stiller seg bak denne typen framtid-retta miljøsatsing.

I budsjettet for 2004 blir tilskota til vern av skog auka betydeleg. Arbeidet blir intensivert, noko som er nødvendig dersom vi skal koma opp på eit internasjonalt anstendig nivå på vern. Sverige og Finland har gjennomført tiltak som sikrar vern av fire til fem gonger så store areal som oss, og vi klarer ikkje å nå opp til dette nivået utan å tenkja nytt. Eg vil særleg trekkja fram auka fokusering på frivillig vern og moglegheita til å vurdera vern av skog i statleg eige som to tiltak som kan auka areala berakteleg. Det er likevel viktig å ikkje la ein-sidig fokusering på areal gå ut over behovet for å verna artsmangfald og det faglege innhaldet i verneplanar.

Regjeringa sin innsats innan miljøpolitikken viser ikkje berre igjen i det budsjettet vi i dag skal vedta. Å ta globalt ansvar ved eit historisk høgt bistandsbudsjett er òg å ta på alvor dei miljøutfordringane som mange fattige land står overfor. Å vera med på å løysa miljøutfordringar i andre delar av verda er faktisk òg eit viktig bidrag for å ta på alvor våre eigne miljøutfordringar. Lufta er til for alle, får vi håpa, og forureining kjenner ingen landegrensar.

Miljøpolitikk handlar om livskvalitet og helse i dag og i framtida. Arealvern, kollektivtrafikk, stans i skadelege utslepp, ein berekraftig energipolitikk basert på fornybare kjelder og internasjonalt forpliktande samarbeid er viktige ingrediensar i Venstre sin miljøpolitikk. Statsbudsjettet for 2004, fremja av Samarbeidsregjeringa, viser at Venstre sine prioriteringar er ivaretekne.

Eg vil seia at ved det budsjettforliket som vi har fått med Arbeidarpartiet, er denne innsatsen ikkje svekt, men kanskje litt styrkt. I Venstre var vi veldig godt nøgde med det statsbudsjettet som Regjeringa la fram, og det er ikkje blitt ei svekking innanfor dette området ved den budsjettavtalen som vi har i dag.

Presidenten: Det blir replikkordskifte.

Rolf Terje Klungland (A): Venstre har satt seg som mål å styre olje- og gasspolitikken i Norge. Fram til nå har vi hatt en sameksistens mellom oljenæringa og fiskerinnæringa. Spørsmålet blir: Hva er det som gjør at Venstre med tre statsråder og to stortingsrepresentanter kan sette seg i en posisjon som gjør at de har fått dette overmøtet som de gjennom sitt landsstyremøte viste at de hadde? Betyr det at Venstre vil stå på sitt både i forhold til Lofoten og Barentshavet, eller betyr det simpelthen at Venstres representant Vihovde er lei eller trøtt av å sitte på Stortinget, og ønsker å reise hjem?

May Britt Vihovde (V): Venstre har gjennom heile si historie vore villig til å ta ansvar, vore opptatt av å få

fram resultat og få gjennomført sin politikk. Same kor mange representantar vi er i denne salen, er det faktisk det vi gjer. Vi er med og tek ansvar, vi er med og viser samarbeidsvilje og kompromissar for å få fram dei gode løysingane og for å få gjennomført Venstre sin politikk. Det trur eg faktisk at Venstre sine veljarar er ganske godt nøgde med. No ligg denne saka i Regjeringa, dei jobbar med ho. Kva som vil koma ut av det, får vi venta og sjå i neste veke når konsesjonstildelinga skal skje, og også når oljemeldinga kjem til våren. Då vil ein få sjå kva Venstre har fått gjennomført av sin politikk, og kva Kristeleg Folkeparti og Høgre har fått gjennomført av sin politikk.

Hallgeir H. Langeland (SV): Representanten Vihovde sa at budsjettet for så vidt ikkje var svekt gjennom forliket. Men realiteten er at frå eit tynt miljøprosjekt og energiprojekt som kom frå Regjeringa, har forliket med Arbeidarpartiet ført til kutt på mange felt. Spørsmålet er om det er slik at samarbeidet med Arbeidarpartiet har forbetra miljø- og energibiten sett frå ståstaden til Venstre? Er det det de seier?

Det andre spørsmålet er knytt til Venstre sin posisjon i Regjeringa, som vi har lese i avisa. Det er klart at viss Venstre meiner det som står der, er det mange utanfor huset og i huset som har den same politikken som Venstre. SV vil jo støtta ei line som er meir restriktiv enn den Venstre ser ut til å gå for. Spørsmålet er om det er slik at det finst ei grense utover Lofoten når det gjeld boring i nord. Burde ein ikkje heller, som SV, satsa på auka utvinningsgrad?

May Britt Vihovde (V): Som eg avslutta mitt innlegg med, var Venstre veldig godt nøgd med det statsbudsjettet som Regjeringa la fram. Det er faktisk ei historisk miljøsatsing i budsjettet, både på kollektivtrafikk, forskning, alternative energikjelder, arealvern og bistand. Det er ikkje blitt vesentleg svekt ved denne budsjettavtalen som vi har fått på plass, når ein ser på totaliteten.

Eg vil gjerne gjenta det som eg sa til representanten Klungland. Venstre tek ansvar, Venstre vil ha resultat, Venstre kompromissar. Venstre og Sosialistisk Venstreparti kan faktisk vera einige om miljøpolitikken, men forskjellen er at mens Sosialistisk Venstreparti sit og skriv resolusjonar og prøver å marknadsføre dei, leverer Venstre resultat ved å ta ansvar i regjering og ved å finna fram til gode kompromiss til beste for miljøet. På lang sikt trur eg at miljøet tener best på Venstre sin politikk.

Rolf Terje Klungland (A): Det sier litt om klimaet i regjeringsapparatet når det er slik at man må vente til våren for å se hvem som er seierherren av Venstre, Kristelig Folkeparti og Høyre i forhold til både petroleumsvirksomhet og miljøpolitikk. Men det er altså ikke Arbeiderpartiets problem, det er en utfordring for Regjeringen. Alt tyder imidlertid på at dette spørsmålet allerede til dels er avklart, i og med at Venstre har gått ut så bastant som de har gjort. Det var egentlig det jeg spurte om og ønsket svar på. Det er slik at det i forhold til olje- og gassproduksjonen altså er ført en industripolitikk i Norge

som både har ført til store og nødvendige inntekter og har vist seg å eksistere bra i forhold til miljøutfordringene. Er det da slik at Venstre i det hele tatt ikke vil vurdere (presidenten klubber) åpning av nordområdene i forhold til industriteknologi og videreutvikling av den?

Presidenten: Presidenten vil bemerke at taletiden for replikkene er 1 minutt.

May Britt Vihovde (V): Når representanten Klungland snakkar om at ein må venta til våren for å sjå kva Kristeleg Folkeparti, Venstre og Høgre eigentleg meiner, kjem det iallfall klart fram at representanten Klungland kjem frå eit parti som aldri har vore vant til å samarbeida, men som kan fremja sitt og seia sitt her og no, medan andre set seg ned og diskuterer og har ein god dialog. Eg håpar verkeleg at Sosialistisk Venstreparti lytta på det litt arrogante i det som kom fram.

Vi er opptatt av å leggja fram ei oljemelding, vise fram ein heilskapleg politikk, og ikkje levera han stykkevis og delt. Eg svarte representanten Klungland slik at det er faktisk ikkje matematikk som avgjer om ein er villig til å ta ansvar, det er om ein er villig til å kompromissa, og om ein er villig til å samarbeida. Det resultatet skal representanten Klungland få sjå når Regjeringa legg fram si melding.

Presidenten: Replikordskiftet er omme.

Steinar Bastesen (Kp): Vi behandler i dag budsjettet for Miljøverndepartementet. Jeg må spørre, ettersom vi har miljøvernministeren i salen, hva miljøvernministeren tenker å gjøre med de introduserte artene som vi har på norskekysten. Vi har en art som ble satt ut av russerne i 1964, som kalles kongekrabbe. Vi har utallige arter som kommer med ballastvann fra andre områder av verden, og som slippes ut i norske farvann. Hva har han tenkt å gjøre med det? Er det nok bare å reise ut i verden og si til de andre landene at vi skal ikke ha introduserte arter i de andre landene, mens vi godtar at de introduserte artene kommer til Norge i stort monn? Det må jeg stille spørsmål om.

Vi opplever i dag at protestindustrien får en del penger som vi her i stortingssalen bestemmer. Det er organisasjoner som motarbeider den politikken som vi vedtar i Stortinget, og som vi går inn for. De samme organisasjonene får penger fra Stortinget for å motarbeide oss. Kan vi være bekjente av det? Vel, det bestemmer vi.

Kystpartiet var det første partiet som tok opp dette med oljetransport og oljeutvinning. Allerede i 1998 begynte vi å mase om dette. Nå virker det som om det er flere i stortingssalen som har forstått poenget. Det har iallfall protestindustrien, for de har lagt seg på vår linje og sier at dette er deres ære. Det er det slett ikke. Vi har tatt det opp flere ganger. At vi har fått en slepekapasitet på tankbåter som seiler nedover langs kysten, er vår for-tjeneste. For de andre partiene og Regjeringen har forstått at det er et alvorlig problem når vi har opptil 19

tankbåter samtidig utenfor kysten. Det er veldig vanskelig å ikke ta det alvorlig.

Det foregår en oljeutvinning i Barentshavet i dag. Det er Russland som utvinner olje der. Vi i Norge skal ta stilling til om det skal utvinnes olje utenfor Lofoten og i Barentshavet. Etter det som er meg fortalt, skal det skje rundt den 15. desember. Vi i Kystpartiet legger oss på den linjen som Norges Fiskarlag har lagt seg på, at det ikke bør være boring utenfor Lofoten, men at vi tillater boring i Barentshavet, for der foregår det en utvinning allerede. Spørsmålet er om vi skal ha noen innvirkning på den boringen i det hele tatt ved tilstedeværelse.

Forsvarssjefen har sagt at det å vise flagget ikke er det viktigste, det er evnen til å vise flagget. Er dere klar over hva det betyr? Hvis man har evne til å vise flagget, skal det jamstilles med det å vise flagget. Evne til tilstedeværelse skal altså jamstilles med det å være til stede. Det kan ikke gå opp i opp. Vi må være til stede. Vi må vise flagget. For vi rår over et område som er sju ganger større enn våre landområder. Og på landområdet – der skal vi være til stede. Men vi skal altså ikke være til stede på havet. Så vi må ikke falle for fristelsen å jamstille evne til tilstedeværelse med tilstedeværelse.

Vi begynte i 1998, som jeg sa, å mase om å komme på Norne-skipet, som utvinner olje utenfor Sandnessjøen. Jeg har vært der. Men det tok mange år, det tok fem år før jeg kom dit. Det er vel den tiden det tar å få bygd og finansiert et nytt oljevern fartøy som det jeg var om bord i. Vi er et av de meget få land i verden som har et spesialbygd fartøy. Og det er flere på tur.

Synnøve Konglevoll (A): Det som ligger til grunn for behandlingen av energi- og miljøbudsjettet, er at det i år er inngått et budsjettforlik mellom regjeringspartiene og Arbeiderpartiet. Selv om vi som det største opposisjonspartiet har som vår klare målsetting å få skiftet ut dagens høyredominerte regjering etter valget, betyr ikke det at vi ikke skal prøve å gjøre alt vi kan for å dempe den høyredreininga av samfunnet som Regjeringa driver med. Derfor er vi glad for at vi har fått et budsjettforlik i år, fordi det betyr en sterkere innsats mot arbeidsledighet og en styrking av velferdspolitikken.

Det betyr likevel ikke at vi er 100 pst. fornøyd med det budsjettet vi skal vedta i dag. Tvert imot: Også når det gjelder Miljødepartementets budsjett og i energipolitikken, er det saker der vi står langt fra hverandre. Jeg vil nevne to eksempler. Det første gjelder elavgiften. Den omlegginga av elavgiften som Regjeringa legger opp til, der vi først skal fjerne hele elavgiften for næringslivet for så å innføre en ny modell 1. juni, vil bety et kraftig tilbakeslag for hele fjernvarmenæringa. Derfor foreslo Arbeiderpartiet i sitt alternative budsjett at vi burde videreføre dagens elavgift til 1. juli. Når det så ikke gikk, mener vi at det i det minste ville være viktig å få til mer forutsigbarhet enn det Regjeringa legger opp til. Regjeringa har så langt lagt opp til at den nye modellen skal legges fram i revidert budsjett, behandles i slutten av juni i Stortinget og så innføres et par uker etterpå. Det er et opplegg som vil bety lite forutsigbarhet. Derfor har vi i innstillingen

ga i dag fremmet et forslag der vi ber Regjeringa fremme en egen sak om utforminga av den nye modellen for el-avgift i næringslivet så raskt som mulig, og senest innen 1. april 2004. Da kunne Stortinget fått behandlet dette som en egen sak, og det ville vært mye bedre enn å la næringslivet leve i uvissheit helt fram til revidert budsjett er vedtatt.

Den andre saken er Kartverket. Allerede høsten 2001 startet Regjeringa på det som ikke kan ses på som annet enn en nedbygging av Kartverket. Den gang var det et flertall, der også Fremskrittspartiet var med, som presset fram at noe ble rettet opp i revidert budsjett. Men høsten 2002 foreslo Regjeringa å reversere denne økningen. Så, våren 2003, behandlet Stortinget kartmeldinga. Nå hadde Fremskrittspartiet snudd og gav Regjeringa full tilslutning til ytterligere kutt og oppsigelser og nedlegging av fylkeskartkontor.

Arbeiderpartiet mener at kart er en grunnleggende infrastruktur som staten må ta ansvaret for. Vi er svært bekymret for det som nå skjer i Kartverket. Vi vet ennå ikke hvor mange som vil sies opp, men det er antakeligvis over 100 personer. Alle som blir sagt opp, har krav på lønn i seks måneder, og deretter vil om lag 85 pst. ha krav på ventelønn. Kartverket vil derfor i 2004 sitte med kostnader på titalls millioner kroner knyttet bare til overtallige, til oppsagte og til husleiekontrakter. Arbeiderpartiet hadde derfor håpet å få gjennomslag for at Regjeringa i revidert budsjett burde komme tilbake med en vurdering av behovet for omstillingsmidlene. Det vi har oppnådd, er at regjeringspartiene har kommet oss litt i møte i den flertallsmerknaden vi har i innstillinga, og vi vil følge nøye med på hva som skjer i Kartverket framover.

I Miljøverndepartementets budsjett har vi innenfor den vedtatte rammen fått til noen små endringer. Det er ikke snakk om de store beløpene, men det er viktige endringer likevel. Jeg vil av hensyn til tida begrense meg til å nevne tre av dem.

Det første er Grønn Hydrogen på Notodden. Vi i Arbeiderpartiet er veldig glade for at vi endelig har fått til en statlig bevilgning til dette spennende og framtidsrette prosjektet.

Det andre er økningen på 2,5 mill. kr til Kap. 1427 post 74 Tilskudd til friluftslivstiltak. Da vi hadde høring i komiteen, var det et entydig signal fra miljøbevegelsen om at det kuttet Regjeringa hadde foreslått, var veldig bekymringsfullt, og at det var veldig viktig at Forum for Natur- og Friluftsliv ikke ble svekket. Jeg er derfor veldig glad for at vi innad i budsjettforliket har fått til en økning på dette området, og at flertallet gjør det helt klart at FNF ikke skal svekkes.

Det tredje jeg vil nevne, er Grønn Hverdag. Det er 17 frivillige organisasjoner som står bak Grønn Hverdag. Grønn Hverdag gir informasjon overfor forbrukere om mobiliseringsarbeidet i kommunen, i lag og foreninger og på arbeidsplasser. De endringene Regjeringa opprinnelig hadde foreslått, kunne ført til at Grønn Hverdag måtte ha sagt opp inntil halvparten av de ansatte, og det kunne rammet spesielt de ansatte ute i fylkene. Jeg er derfor veldig glad for at vi har fått til en økning på 2 mill. kr,

og at vi har en merknad som sier klart at aktiviteten til Grønn Hverdag skal fortsette på om lag samme nivå i 2004 som i 2003.

J ø r g e n K o s m o hadde her gjeninntatt presidentplassen.

Øyvind Halleraker (H): Regjeringa la i høst fram et budsjett for arbeidsplasser, velferd og fornyelse. Regjeringens politikk for å skape og sikre arbeidsplasser gjennom moderat lønnsvekst, lav rente og konkurranse-dyktig krone gir nå resultater.

Regjeringa er altså opptatt av at det foregår en positiv fornyelse i samfunnet generelt, men også innenfor næringslivet, og av å kunne bidra til nyskaping og utvikling og derigjennom legge grunnlaget for framtidige arbeidsplasser. Særlig innenfor energiforskning er dette viktig, fordi utviklingspotensialet er enormt.

I Høyre mener vi at det må være en høyt prioritert oppgave å legge til rette for industriell utvikling for å få mer ut av olje- og gassressursene. Verdiane vil etter hvert som ressursene blir mer marginale, bli skapt gjennom ny teknologi og kompetanse.

Dette vil kreve økt innsats på forskning og teknologiutvikling. Det er derfor svært gledelig at energiforskning får et betydelig løft i dette budsjettet, ja faktisk i størrelsesorden 22 pst. Hele 315 mill. kr er for 2004 satt av til energiforskning, hvorav 50 mill. kr av dette er knyttet til utvikling av renseteknologi for gasskraftverk, eller, rette sagt, CO₂-håndtering, som er et mer dekkende begrep. Både renseteknologi, hvor avgasser utnyttes til andre industrielle formål, og utskillelse av CO₂ og nyttiggjøring av denne til f.eks. trykkstøtte i forbindelse med reservoarutnyttelse er svært interessant.

På begge disse områdene gjøres det spennende framskritt som kan bety mye for innenlands utnyttelse av den enorme ressursen gassen representerer for nasjonen. Jeg tror jeg har hele komiteen med meg når jeg sier at vi ser med spent forventning på utviklingen av pilotprosjektene som nå er på trappene.

Budsjettforliket lover også godt for realisering av innovasjonssenteret for innenlands bruk av gass til industrielt formål i Grenland. Endelig løsning knyttet til infrastruktur for gasstransport er ennå ikke på plass, men må løses i nært samarbeid mellom myndighetene og industrien. Det er flertallets uttalte oppfatning.

Haleproduksjon og økt reservoarutnyttelse er forskningsområder som flertallet i komiteen ønsker skal være prioritert. Det bør være et mål å øke utvinningsgraden på sokkelen fra dagens gjennomsnitt på 44 pst. til 50 pst. Her ligger det store samfunnsøkonomiske gevinster som det er helt avgjørende at vi får realisert hvis vi skal greie å oppnå den langsiktige utviklingsbanen som ble lansert i oljemeldinga. Skatteincentiver kan også bli et viktig virkemiddel i denne sammenheng.

Den brukerstyrte forskningen som skjer gjennom OG21 og nå nyskapingene PETROMAX og RENERGI, er alle viktige for å bidra til utvikling og kommersialisering av framtidsrettet energi- og miljøteknologi. Et stort

(Halleraker)

flertall i komiteen har pekt på nødvendigheten av at våre universitets- og forskningsinstitusjoner spiller en sentral rolle for å sikre kompetansebredde og beholde det verdensledende kompetansenivået som er etablert innenfor petroleumssektoren her i landet.

Dette henger selvsagt også sammen med at prospektive arealer tildeles for ny lete- og utvinningsaktivitet. Derfor er det avgjørende at Barentshavet gjenåpnes for aktivitet snarest, og etter min og Høyres mening at bl.a. Nordland 6 blir med i 18. konsesjonsrunde. Det er kjent at regjeringspartiene hver for seg har litt ulikt syn på dette. Jeg har imidlertid stor tro på at man finner fram til en balansert løsning som alle kan leve med.

Til slutt: Stortinget har ved flere anledninger pekt på de store NO_x-utslippene som stammer fra småskipsfarten, og de relativt enkle tiltak som kan gjennomføres for å få redusert utslippene drastisk og slik bidra til at målene i Gøteborg-protokollen nås. Budsjettforliket innebærer 10 mill. kr avsatt til dette formålet, noe som er gledelig, fordi oppgradering av eksisterende skipsmotorer både er svært kostnadseffektivt og miljøeffektivt.

Øyvind Korsberg (FrP): Mye av det vi gjør i budsjettet, har for så vidt en tradisjon over seg, og en av de tradisjonene er at Regjeringen, når den kommer med sitt statsbudsjett, kutter i bevilgningen til kalking. Så er også tradisjonen her i landet – iallfall har det vært slik tidligere – at opposisjonen, eller det partiet som samarbeider med Regjeringen, har klart å bremse på en del av skadevirkningene og fått bevilgningen tilbake til fjorårets nivå. Det har skjedd helt uavhengig av hva slags sengepartner eller budsjettssamarbeidspartner regjeringen har hatt.

Denne gangen skjedde det ikke, fordi det var Arbeiderpartiet som fikk til et samarbeid med Regjeringen i og med at Regjeringen ikke ønsket et reelt samarbeid med Fremskrittspartiet. Jeg synes det er ganske underlig at Arbeiderpartiet ikke ville kjempe for å bevilge mer penger til kalking. Man klarte å få til lusne 3 mill. kr, som i realiteten ikke betyr så spesielt mye, og man har da kuttet bevilgningen med 12 mill. kr i forhold til fjoråret. Spesielt underlig blir det når Arbeiderpartiet sammen med Fremskrittspartiet, SV, Senterpartiet og Kystpartiet i revidert nasjonalbudsjett gikk imot det kuttet på 20 mill. kr som Regjeringen den gangen foreslo. Da var merknadene og kommentarene fra Arbeiderpartiet ganske sterke og ganske kritiske. Men det varte bare noen måneder, og så gikk man frivillig med på å kutte mye av bevilgningen.

Jeg må si at jeg er skuffet over at Arbeiderpartiet ikke hadde guts nok i forhandlingene til å få dette på plass. Det virker nesten som om jobb nr. 1 for Arbeiderpartiet er ikke å ta ansvar. Det er viktig når det gjelder bevilgningen til kalking, at man har forutsigbare og litt lange rammer når man holder på med dette arbeidet. Det har også miljøvernminister Brende tidligere vært enig i og uttalt seg om.

Det som er resultatet nå, er at mye av det arbeidet som er gjort, er bortkastet. Som det ble sagt i høringen fra

Norges Jeger- og Fiskerforbund: Man slår av respiratoren midt under behandlingen, og pasienten dør. Jeg håper bare at Arbeiderpartiet og regjeringspartiene når man kommer til revidert nasjonalbudsjett, retter opp en del av de skadevirkningene som er gjort på dette området. Hvis ikke skal vi hjelpe dem med et par gode ideer.

Når det gjelder tradisjon, er også dette med Statens kartverk en gjenganger i budsjettet. Vi behandlet i vår «Norge digitalt». Der var det et flertall for å få til en effektivisering og skarpstilling av Statens kartverk, og det syntes jeg var riktig. Det har vi ønsket tidligere, men man har ikke fra Regjeringens side klart å somle seg til å levere en melding før i fjor, da den endelig kom. Det var på tide at den kom, slik at man fikk gjort det. Vi har ikke vært med på å kutte bevilgningen tidligere, rett og slett fordi vi ville ha en gjennomgang av Statens kartverk før man la opp de langsiktige bevilgningene.

Da det ble gjort, var vi fornøyd. Og vi ble ganske forundret over at man under budsjettforhandlingene mellom Arbeiderpartiet og regjeringspartiene kuttet ytterligere 10 mill. kr ut fra det som var levert fra Regjeringens side. Hvem som har æren eller skylden for det, hadde det vært litt interessant å vite. Er det Arbeiderpartiet som har forlangt dette kuttet, stiller det seg i et veldig merkelig lys med hensyn til hva som har vært både sagt og gjort tidligere. Er det Regjeringen som har kommet med kuttet på 10 mill. kr, er det også ganske underlig i og med at vi nettopp har behandlet en kartmelding, og Regjeringen burde forholdt seg til de langsiktige strategiene som det da ble lagt opp til. Jeg forventer at miljøvernministeren med bakgrunn i den meldingen vi behandlet, i sitt innlegg avklarer hvordan man har kommet fram til at bevilgningen skulle reduseres med 10 mill. kr.

Ingvild Vaggen Malvik (SV): Dersom vi skal få til en bærekraftig utvikling og samtidig opprettholde dagens velferdsnivå, må miljøpolitikken gjennomsyre all politikk. Dette er slått fast i Norges nasjonale handlingsplan for bærekraftig utvikling. Utfordringen nå er å la dette få betydning. Samfunnet må ta hensyn til naturens tålegrenser, og alle aktiviteter må planlegges ut fra en kretsløps-tankegang. En slik omlegging krever imidlertid langsiktig planlegging og deltakelse fra alle grupper i samfunnet. Jeg må dessverre konstatere at her har vi langt igjen. Den overfladiske og lukkede behandlingen Nasjonal Agenda 21 fikk i Stortinget, illustrerer og bekrefter dette. Det er trist, men uansett er det faktisk en start på noe bedre.

En sen start, må jeg minne om. Det tok altså 13 år etter Rio å få på plass Norges Nasjonal Agenda 21. Etter en så lang forberedelsestid burde vi ha kommet lenger, men handlingsplanen bør definitivt konkretiseres og tallfestes bedre, så den kan bidra til å endre de regulære politiske plan- og budsjettprosesser i en mer bærekraftig retning. Arbeidet med miljøindikatorer, forskning og overvåking av natur må styrkes, også i budsjettene. Tilsvarende er det behov for å styrke både det regionale og det lokale arbeidet med omlegging av produksjons- og forbruksmønster. Økt støtte til LA 21-arbeid i kommunene kan motvirke at arbeidet stopper opp på grunn av svak kom-

muneøkonomi. Det er behov for prosjekter innenfor energi, avfall og biologisk mangfold, samt informasjons- og opplæringstiltak, hvor det i et framtidsperspektiv er spesielt viktig med tiltak rettet mot skoler og barnehager. SV ønsker derfor å opprette et lokalt investeringsprogram for Lokal Agenda 21, men dessverre kommer ikke det til å få flertall i denne salen.

I budsjettssammenheng begynner det å bli en floskel å gjenta at framtidens energikilder er fornybare. Dessverre er ikke politikken i tråd med dette utsagnet, og derfor er det en floskel. Jeg er derfor nødt til å understreke behovet for en omlegging til en mer miljøvennlig og helhetlig energi- og transportpolitikk for å få kontroll over forurensing og for å skape arbeidsplasser. Miljøtiltak og transport- og energiomlegging må gå hånd i hånd, og deltagelse på dette området fra Enova, SFT og Grønn Stat er sentralt og må prioriteres. Det er grunnlag for å øke de nasjonale målene på dette området betydelig.

Staten må også ta ansvar sammen med industrien for å utvikle og ta i bruk ny miljøteknologi, og SV mener at SFT bør ha en mye mer pågående og aktiv rolle. SV ønsker derfor at SFT skal få midler til et miljøteknologiprogram. En åpenbar kandidat til å få støtte fra et sånt program er skrapjernbedriften Fundia i Mo i Rana – Norges største punktutslipp av kvikksølv. Et renseanlegg her vil koste mellom 50 mill. og 100 mill. kr. Det er kostnader som bedriften etter eget utsagn ikke kan dekke uten statlig bidrag. Det er klart at skrapjernverdikjeden i Norge må utredes med hensyn til skjerpede miljøkrav for å sikre at kvikksølv og andre miljøgifter fjernes. Men samtidig må det også gjøres tiltak som kan bedre situasjonen, spesielt med hensyn til kvikksølvutslipp, og derfor må vi få til et statlig bidrag til renseanlegg ved Fundia i Mo i Rana.

Det er igjen uklarhet om restaureringsprosjektet ved borgruinen Steinvikholm i Nord-Trøndelag. I 2003 bevilget Stortinget, etter forslag fra Regjeringen, 2 mill. kr til disse arbeidene.

Miljøvernministeren sa i en pressemelding den 3. oktober 2002:

«Jeg ønsker at ruinene på Steinvikholm kan bli restaurert så fort som mulig, slik at publikum igjen kan få gleden av opplevelsene i ruinene og historiene disse forteller.»

Det burde derfor ikke være uklart.

Fortidsminneforeningen, som eier borgruinen og forestår arbeidene, har behov for anslagsvis 2 mill. kr hvert år de neste fire årene for å kunne fullføre den pågående restaureringen. Restaureringsarbeidene på Steinvikholm må derfor følges opp med tilstrekkelige bevilgninger, slik at miljøvernministerens målsetting om å få borgen restaurert «så fort som mulig» kan nås. Skal denne typen løfter, målsettinger og flertall ha troverdighet, må det også avsettes konkrete beløp i budsjettet. Det ble ikke gjort i årets budsjettforlik.

Det er på denne bakgrunn at SV i dag fremmer følgende forslag:

«Stortinget ber Regjeringa i forbindelse med statsbudsjettet for 2005 komme med forslag om bevilgning til fortsatt restaurering av Steinvikholm.»

Jeg vil oppfordre de øvrige partiene til å stemme for forslaget.

Statsråd Einar Steensnæs: Vårt land har et stort privilegium gjennom en rik tilgang på fornybare energikilder. Vannkraften har lagt et solid grunnlag for næringsliv, velferd og bosetting i alle deler av landet. Men vi har også store muligheter når det gjelder de nye fornybare energiressursene, ikke minst når det gjelder vindkraft og bioenergi.

Regjeringen har klare ambisjoner om en forsterket satsing på disse ressursene. Regjeringen gikk i budsjettet for 2004 inn for å forsere satsingen på omlegging av energibruk og energiproduksjon gjennom å øke de samlede inntektene til Energifondet.

Etter budsjettforhandlingene ligger det fortsatt inne en økning i inntektene til Energifondet på om lag 95 mill. kr for 2004. Totalt er det i 2004 satt av om lag 565 mill. kr til nye fornybare energikilder og energieffektive teknologier og tiltak. Inntektsøkningen kommer gjennom at påslaget på nettariffen øker med 0,5 øre/kWh.

Jeg har med tilfredshet registrert at et flertall i energi- og miljøkomiteen mener potensialet for omlegging av ny fornybar energi er betydelig, og at det kreves en økt satsing på området. Betydningen av dette ble også tydeliggjort gjennom kraftsituasjonen i fjor vinter.

Norge er en energistormakt i Europa. Vi har anslagsvis halvparten av oljereservene og en firedel av naturgassreservene i EØS-området. Vi er den sjette største vannkraftprodusent i verden. Vårt næringsliv har utviklet en energirelatert kompetanse i verdensklasse. Utfordringene i energipolitikken er å videreutvikle dette solide fundamentet.

Om få år vil den samlede produksjonen av olje og våtgass falle fra dagens høye nivå. Salg av gass er derimot inne i en formidabel vekstperiode. Vi forventer mer enn en dobling av salget fra 2001 til 2010. Investeringsnivået i næringen er på et høyt nivå, men det forventes å falle betydelig i siste halvdel av dette tiåret.

Målet i petroleumspolitikken er å nå den langsiktige utviklingsbanen. De funn som er gjort på norsk sokkel, er i stor grad utbygd. For å nå utviklingsbanen er hovedoppgaven derfor å påvise de uoppdagede ressursene og å få realisert ressurspotensialet i eksisterende felt. En klar forutsetning er at selskapene får god tilgang til prospektivt areal. Videre må vi gjøre mest mulig av ressursbasen lønnsom. Lavere kostnadsnivå og sterkere fokusering på økt utvinningstiltak er sentrale elementer i så måte. Skal vi oppnå dette, er fjerning av betydelige kostnadsdrivere, bruk av mer effektiv teknologi og effektivisering av arbeidsprosesser en nødvendighet. Disse tiltakene vil bidra til at prosjekter på norsk sokkel forblir et attraktivt investeringsobjekt for oljeselskapene.

For å stimulere til utvikling og spredning av ny og mer effektiv teknologi er det viktig at også myndighetene deltar aktivt. Det nye programmet PETROMAKS lanseres for å styrke forskningen knyttet til leting og økt utvinning. Regjeringen vil, som tidligere varslet, komme tilbake til Stortinget med en vurdering av modeller for den of-

fentlige finansieringen av petroleumsforskningen til våren.

Forrige ukes tildelinger i forhåndsdefinerte områder viser en spennende blanding av etablerte selskaper og nye aktører. Gjennom denne tildelingen har jeg også sikret meg at areal som ikke blir aktivt utforsket og brakt fram til en beslutning om utbygging, skal tilbakeleveres og gjøres tilgjengelige for andre selskaper.

I de mindre modne områdene på kontinentalsokkelen er det fortsatt gode muligheter for å gjøre nye, store funn. Gjennom 18. konsesjonsrunde, som omfatter både Nordsjøen og Norskehavet, vil jeg gi selskapene tilgang til nytt prospektivt areal.

Det er også viktig å se på de muligheter som utvikling av nye energiteknologier har på lengre sikt. Regjeringen gikk i budsjettet for 2004 inn for å øke midlene til energiforskning med om lag 62 mill. kr, etter budsjettforhandlingene er økningen på 56 mill. kr.

Økningen fordeler seg hovedsakelig på de nye store programmene RENERGI – forskning for fremtidens rene energisystemer – og petroleumsprogrammet PETROMAKS.

Regjeringen har fått tilslutning til forslaget om å øke forskningen knyttet til utvikling av renseteknologi for gasskraftverk med 30 mill. kr. Dette er i tråd med Stortingets samtykke til behovet for forsert utvikling av teknologi for gasskraft med CO₂-håndtering.

Det ligger også inne i budsjettet en betydelig satsing på hydrogen som energibærer. En satsing på hydrogen i Norge vil kreve et nært samarbeid med internasjonale aktører og initiativ. I den forbindelse er det viktig at Norge er kommet med i det nye internasjonale partnerskaps-samarbeidet IPHE.

Presidenten: Det blir replikkordskifte.

Rolf Terje Klungland (A): I et demokrati er åpenhet viktig, både fordi omverdenen skal vite hva som foregår, og for at demokratiet i seg selv skal kunne ta stilling til forskjellige meninger og ståsteder.

Det er derfor overraskende at SFT har fått munncurv i forhold til det de mener om oljeproduksjonen, petroleumsvirksomheten, i nord. Hva er statsrådets grunnlag for å hindre at SFT kommer fram med sine meninger, og vil SFTs syn bli offentliggjort?

Statsråd Einar Steensnæs: I alle disse viktige spørsmålene har Regjeringen lagt betydelig vekt på maksimal åpenhet. Det gjelder ikke minst ULB, hvor til og med mine e-postmeldinger og alt som har vært av korrespondanse, har blitt stilt åpent. Alle høringsuttalelser til ULB ligger på Olje- og energidepartementets hjemmeside og kan studeres der.

Når det gjelder 18. konsesjonsrunde, er det en rekke forhold både når det gjelder Regjeringens behandling og ryddighet i den forbindelse, som er viktig å iakttas, samtidig er det også viktig å iakttas behovet for at alle selskaper behandles likt, dvs. at det er én utlysingsfrist som gjelder. Det er dette Regjeringen har forsøkt å ivareta.

Kristin Halvorsen har bedt om statsministerens svar på dette, og det vil selvfølgelig bli besvart. Men jeg kan si det slik at denne regjeringen følger den praksis som også flere arbeiderpartiregjeringer har fulgt i disse spørsmål, nemlig ikke å offentliggjøre detaljene i disse uttalelsene på et for tidlig tidspunkt.

Øyvind Vaksdal (FrP): Norsk sokkels konkurransekraft er gradvis blitt svekket gjennom flere år. Endringer i skatteregimet, som vi bl.a. så på britisk sektor med godt resultat, i tillegg til nye prospektive arealer er klart de viktigste grep for å hindre en ytterligere nedbygging og utflagging av vår aller viktigste næring. Nylig kom Konkraft med noen interessante innspill med hensyn til endringer i skatteregimet. Og den siste av mange konsekvensutredninger i nordområdene er også gjort ferdig, den såkalte ULB. Er Regjeringen nå klar til å ta de nødvendige avgjørelser i disse sakene? Eller kan man forvente ytterligere utsettelse og seigpining av oljebransjen i form av enda flere utredninger?

Statsråd Einar Steensnæs: Regjeringen er forberedt på å komme med de tilbakemeldingene som den hele tiden har forpliktet seg på. Det gjelder alt fra Sem-erklæringen ble skrevet, med de utredninger som de samarbeidende partier ble enige om, og til utlysning av 18. konsesjonsrunde, som jeg har lovt skal komme før jul. Det gjelder også den viktige konsekvensutredningen for helårig petroleumsvirksomhet i området fra Lofoten til Barentshavet, som også Regjeringen skal ta stilling til før jul, og hvor hovedspørsmålene vil bli avklart fra Regjeringens side.

Når det gjelder detaljene i dette, og oppfølgingen for øvrig, vil det bli lagt inn i den varslede oljemeldingen som vil komme før påske neste år, og da vil også Stortinget få anledning til å ta stilling til alle viktige spørsmål i den sammenheng.

Hallgeir H. Langeland (SV): Eg registrerer at statsråden no ikkje vil kjøra den same linja når det gjeld SFT, som den ein valde i 17. konsesjonsrunde, men at ein no ønskjer ein meir lukka prosess om dette.

SV har, som statsråden viste til, sendt brev om dette. Og Framstegspartiet har òg kravd openheit, slik som dei gjorde sist. Det betyr at dersom Arbeidarpartiet òg krev det, så er det altså eit fleirtal for ei anna linje enn det Regjeringa denne gongen har valt. Eg håper derfor at det kan bli avklart i løpet av denne debatten frå Arbeidarpartiet si side.

Så har eg òg eit spørsmål om det er ein alternativ strategi til å gå lenger nord og starta boring og utvinning i Nordland 6 og i Barentshavet. Som eg har sagt fleire gonger, er det ei rekkje norske selskap som jobbar for auka utvinningsgrad i høve til haleproduksjon og satelittar, for å driva ein annan politikk med eit stort omfang. Problemet er berre at Regjeringa ikkje vil satsa. Er det nye tonar i dag?

Statsråd Einar Steensnæs: Påstanden fra Hallgeir H. Langeland om at Regjeringen ikke vil satse for å få økt

utvinning, er feil. Det viser budsjettet for 2004, hvor petroleumsforskningen øker med 25 pst., og hvor en suksessivt gjennom de budsjettene jeg har hatt ansvaret for, har økt petroleumsforskningen betydelig. Det er faktisk petroleumsforskningen som står igjen som en klar profil og et vitnesbyrd om at Regjeringen ser verdien av å satse. Men vi må gjøre begge deler. Vi må få mer ut av de feltene som allerede er under produksjon, samtidig som vi må tilstille nye prospektive arealer. Regjeringen akter å gjøre begge deler.

Når det så gjelder 18. konsesjonsrunde og åpenhet, vil jeg si at denne Regjeringen legger maksimal vekt på åpenhet. Vi har ingenting å skjule. Men vi må også ha ryddighet i forhold til oljeselskapene og kommersielle interesser. Det er det vi forsøker å ivareta. Men vi skal selvsagt gå inn i alle de spørsmålene som er stilt til statsministeren, og komme tilbake til Stortinget på en ryddig måte og svare på alle de spørsmålene.

Inger S. Enger (Sp): Jeg vil knytte min replikk til fornybare ressurser.

Det er et politisk mål at en skal ha nye fornybare ressurser på 10 TWh innen 2010, og målet er satsing på mer alternativ energi i tillegg til enøkssparing. Det er viktig nå at strømmoppvarmingen går over til alternative energiformer.

I Norge har vi et samlet oppvarmingsmarked på 53 TWh, og av det utgjør 66 pst. panelovner. Norges årlige forbruk av bioenergi er i dag ca. 15 TWh, eller 6 pst. av samlet energibruk. I Sverige er det mye mer. Det er klart at her er det også muligheter for oss hvis vi er flinke.

Forslag om elavgift er fint for næringslivet, men det er et eksempel på at rammebetingelsene ikke er forutsigbare for denne bioenergien. Det er nødvendig å få tydelige signaler.

Spørsmålet mitt til Steensnæs blir: Ser statsråden for seg at det er viktig å få fram en tydeligere nasjonal strategi på dette viktige området?

Statsråd Einar Steensnæs: Jeg samarbeider gjerne både med Senterpartiet og med Stortinget for øvrig for å kunne være enda tydeligere på vår strategi når det gjelder fornybare energiressurser. Men det tydeligste signalet ligger i å faktisk gjøre noe i forhold til budsjett og rammer, og det har denne Regjeringen gjort. Vi har ikke bare fulgt opp det som Stortinget har forlangt av Regjeringen at vi skal følge opp, vi har til og med også økt ressursene.

Etter budsjettbehandlingen her i Stortinget vil tilskuddet til Enova ha økt med ca. 20 pst. Det er en betydelig økning. Det gir oss nye muligheter. Og jeg mener at det også er et tydelig signal ut.

Når det gjelder vannbåren varme, vil jeg komme tilbake til dette når stortingsmeldingen om forsyningssikkerhet foreligger, og også den vil bli presentert før jul.

Rolf Terje Klungland (A): Arbeiderpartiet ser fram til svaret fra statsministeren, når det er slik at statsråden velger å ikke svare.

Men jeg hadde lyst til å følge opp litt i forhold til letevirksomheten og den 18. konsesjonsrunde. For slik jeg er opplyst om i dag, foregår det altså ikke letevirksomhet på norsk sokkel i det hele tatt. Utfordringen innenfor denne industrien er, som sagt tidligere, stor, om en skal følge utviklingsbanen eller forvitningsbanen, og leverandøri industrien er også i krise i forhold til dette. Samtidig vet vi at det er oljeselskap som også har søkt om å få starte letevirksomhet i det såkalte Farsundbassenget i Skagerrak. Jeg lurte på om statsråden i hvert fall vil gi et gledelig signal til folkene i sør, i forhold til om det kan bli noen virksomhet i det området.

Statsråd Einar Steensnæs: Nå kjenner jeg ikke til hvorfra representanten Rolf Terje Klungland har opplysningen om at det ikke foregår leteaktivitet på norsk sokkel. Det må være en misforståelse. Det kom bekymringsfulle meldinger om at tallene for riggaktiviteten og boringene var betydelig lavere enn det de har vært tidligere år, men det har vist seg at disse tallene har blitt justert opp, og er noe bedre.

Når det så gjelder Skagerrak, må jeg nok for min del si at det er ikke det området som Regjeringen først og fremst ser på. Det skyldes ganske enkelt at vi her er i områder som har betydning for både fiskeri og miljø, og det kjenner representanten Klungland selvfølgelig godt til. Men i tillegg er det også områder som vil ligge veldig nær land, og hvor risikoen for skadeomfang som er betydelig ved en eventuell ulykke, er noe som Regjeringen vil rette oppmerksomhet mot. Derimot har vi oppmerksomheten konsentrert om de nordlige havområdene og prøver å finne en god løsning der.

Presidenten: Replikkordskiftet er omme.

Sigvald Oppebøen Hansen (A): Sjølv om Arbeidarpartiets alternative statsbudsjett etter vår meining er eit langt betre budsjett enn det Regjeringa gjorde framlegg om, så medverkar budsjettavtala mellom Arbeidarpartiet og regjeringspartia til å snu næringspolitikken i ei rett retning, noko som me er meir tilfredse med.

For Arbeidarpartiet har omsynet til sysselsetjinga, meir pengar til kommunane, meir til skule og meir til helse og omsorg vore heilt avgjerande for å kunne inngå ei avtale slik ho ligg føre i dag. I tillegg til dei konkrete budsjettendringane inneheld avtala òg andre gode tiltak som me er samde om.

Mellom anna fekk Arbeidarpartiet gjennomslag for å få meir fortgang i arbeidet med å ta meir av naturgassen i bruk innanlands. I finansinnstillinga står det at Regjeringa blir beden om å «komme tilbake til Stortinget våren 2004 med forslag til hvordan man kan øke bruken av gass innenlands på en miljøvennlig måte». Her vil innovasjonssenteret i Grenland vere viktig, idet ein gjev dei eit oppdrag om «å etablere et nasjonalt gassteknologiprogram for å drive frem miljøvennlig bruk av gass til energiformål». Dette skal òg inkludere CO₂-handtering.

Det skal òg vurderast eventuelt å utvide verksemda til selskapet til å omfatte bruk av gass i industrielle proses-

sar og løysingar for hydrogen som energiberar. Ikkje nok med det, selskapet skal etablerast i løpet av 2004, og ikkje i 2005, slik Regjeringa og stortingsfleirtalet har lagt opp til tidlegare.

Vidare er me svært glade for at Arbeidarpartiet har fått regjeringspartia med seg på at det snarast må etablerast ei støtteordning for bygging av pilotanlegg for gasskraftverk med CO₂-handtering. Eit slikt pilotanlegg er Norsk Hydro godt i gang med å planleggje.

Me har lenge følt at Kristeleg Folkeparti, Høgre og Venstre har tråkka inn bremsen når me i Arbeidarpartiet har ønskt fortgang i dette arbeidet. Allereie for to år sidan gjorde me framlegg om å opprette eit innovasjonsselskap i Grenland. Det at regjeringspartia no er med på dette, kan tyde på at dei no slepper opp litt på bremsen. Det er me svært glade for.

Budsjettinnstillinga i dag er derfor veldig viktig i arbeidet med å utvikle ein miljøvenleg gasskraftteknologi og dermed òg viktig for Grenland, der innovasjonsselskapet for å utvikle ein slik teknologi skal liggje. Dette er eit viktig steg vidare på vegen for å få naturgass til Grenland, ein energiressurs som industrien har etterspurt i lang tid. Dette bør vere eit flott signal til industrien om at det vil vere mogleg å få til noko konkret med omsyn til infrastruktur for å få gassen fram til m.a. Grenland-området.

Dessverre lukkast ein ikkje i budsjettforhandlingane med å få til eit statleg selskap som skal investere i infrastruktur for transport av gass. Men Arbeidarpartiet gjev ikkje opp av den grunn. Her vil me stå på ved alle høve som byr seg, og det er verdt å merke seg at ECON Analyse no har lagt fram ein rapport som gjev eit godt grunnlag for det vidare arbeidet med bruk av gass til verdiskaping på Sørøstlandet.

Til slutt er det òg grunn til å vere glad for at Stortinget i dag løyver 5 mill. kr til Grønn Hydrogen-prosjektet på Notodden. Dette prosjektet går kort sagt ut på å produsere hydrogengass i eit eige forbrenningsanlegg, for så å levere gass til spesialbussar. Ja, tenk det: Ved å brenne opp avfallet – brenne opp søpla – får me altså gass som kan brukast til nyttig energi! Dette er ei god oppfølging av det Stortinget sa i mars i år, og signaliserer stor politisk vilje til å drive dette prosjektet framover, eller, for å seie det på ein annan måte, frå ord til handling – eller, om ein vil, frå merknad til pengar.

Statsråd Børge Brende: Gjennom budsjettet for 2004 vil Regjeringa videreføre en aktiv norsk miljøpolitikk.

- Budsjettet gjør det mulig å ta bedre vare på de biologiske mangfoldet og våre viktigste naturområder i fjell, i skog og ved kyst og ta vare på prioriterte kulturminner.
- Budsjettet gjør det mulig å trappe opp arbeidet med å rydde opp i gamle miljøsynder, forebygge nye miljøtrusler fra farlige kjemikalier og bevare et rent og rikt hav.
- Budsjettet gjør det mulig å videreføre vårt aktive internasjonale engasjement i forhold til globale miljø-

problemer. Mange av dem rammer også oss selv og ikke minst i nordområdene.

Jeg er glad for at stortingsflertallet slutter seg til disse hovedlinjene i Regjeringens budsjettforslag og gir oss et godt grunnlag for å føre en offensiv miljøpolitikk også i 2004.

For å ta vare på truede plante- og dyrearter må vi også ta vare på leveområdene deres. Samtidig har mange av våre mest spesielle naturområder et utnyttet potensial for økt turistisk bruk. Derfor vil Regjeringen sikre en fortsatt effektiv gjennomføring av nasjonalparkplanen, styrke oppsyn og skjøtsel i nasjonalparkene og styrke satsingen på tiltak for å redde villaksen og fjellreven i norsk natur.

Aldri har en regjering tatt vare på så mye natur på så kort tid. Siden tiltredelsen for to år siden har vi opprettet i alt 219 nye verneområder. Dette utgjør 7 840 km².

For å ta vare på den norske villaksstammen trapper Regjeringen opp kampen mot lakseparasitten Gyrodactylus salaris. De to siste årene er bevilgningene på dette feltet nesten doblet, og arbeidet styrkes videre i 2004.

Etter at vi nå har gjennomført den forrige planen for barskogvern, vil Regjeringen intensivere arbeidet med nytt skogvern og øker bevilgningene i 2004. Økt skogvern er viktig både for å ta vare på det biologiske mangfoldet og for å sikre eksporten av skogprodukter til miljøbevisste markeder. Ved behandlingen av meldingen om rikets miljøtilstand i forrige måned sluttet Stortinget seg til hovedlinjene i Regjeringens skogvernpolitikk.

I samarbeid med Norges Skogeierforbund og Direktoratet for naturforvaltning ønsker vi å få erfaringer med bruk av frivillig vern av skog og hvordan vi på denne måten kan fange opp de mest verneverdige skog- og naturtyper. Målet er å oppnå et faglig forsvarlig verneomfang, samtidig som konfliktene kan reduseres betydelig. Vi vil også i større grad bruke statens egne skoger til verneformål, bl.a. gjennom makeskifteordninger.

Regjeringen viderefører satsingen på kulturminner. Avkastningen fra det nyopprettede Kulturminnefondet er fordoblet i forhold til 2003, og tildelingene vil utløse økt innsats i 2004. Så har jeg merket meg at enkelte mener at fondet burde vært større. Dette fondet, som man har snakket om i 30 år, og som ingen har gjort noe med, har Regjeringen faktisk opprettet, og vil doble avkastningen fra fondet i 2004.

Regjeringen vil i kulturminnearbeidet særlig prioritere nasjonalt viktige kulturminner, som stavkirkene og andre bygninger fra middelalderen, kystkultur og arbeidet med å sikre de norske verdensarvområdene og de nye nominasjonene til UNESCOs verdensarvliste. Særlige satsinger i 2004 er verdensarvområdene Bergstaden Røros og Bryggen i Bergen, som begge får økte bevilgninger.

Neste år vil vi trappe opp arbeidet med å rydde opp i gamle miljøsynder i havner og fjorder. I stortingsmeldingen Rent og rikt hav ble det trukket opp en helt ny helhetlig strategi for dette arbeidet. Innsatsen ble økt betydelig fra 2002 til 2003 og trappes opp ytterligere neste år. Vi satser også videre på forskning og overvåking.

Neste år styrker vi også kartleggingen av nye miljøgifter, slik at vi på et tidlig tidspunkt kan avdekke nye miljøtrusler fra de farligste kjemikaliene og iverksette nødvendige tiltak i tide, slik at vi slipper tilsvarende kostbare oppryddingstiltak på et senere tidspunkt. Regjeringen har lagt frem handlingsplaner mot bromerte flammehemmere og PCB. Planene inneholder en rekke tiltak og vil sikre at utslippsmålene våre blir nådd. Vi legger opp til en sterkere kontroll og oppfølging av brudd på regelverket og tar sikte på strengere anmeldelsespraksis når klare brudd på regelverket oppdages.

Regjeringen følger opp toppmøtet i Johannesburg, særlig innenfor WEHAB-områdene, vann, energi, landbruk og biologisk mangfold, gjennom en økt satsing på over 370 mill. kr i bistand på miljøområdet til neste år. Gjennom det norske formannskapet i FNs kommisjon for bærekraftig utvikling vil vi i april legge frem en status for hvor verden står når det gjelder oppfølgingen av vann-, sanitær- og bosettingsspørsmål fra toppmøtet i Johannesburg, og vise hvordan forpliktelsene kan nås innen tidsfristene.

Presidenten: Det blir replikkordskifte.

Synnøve Konglevoll (A): En replikk til en statsråd kan brukes til to ting, enten til å angripe Regjeringa – og det kan ofte være viktig nok for den politiske debatten – eller replikken kan tas i håp om å få et mest mulig positivt svar. Jeg vil i dag gjøre det siste, og jeg vil gjøre det i forhold til Kartverket.

Regjeringspartiene og Arbeiderpartiet har i innstillinga på side 65 en felles merknad om Kartverket. Vi viser her til et svarbrev fra Børge Brende, der det heter at reduksjonen til Kartverket vil innebære ytterligere krav til skarpstilling og effektivisering, samt at etablering av digitale landkartdata vil ta noe lengre tid. Så skriver flertallet at «dersom det blir endring i forhold til dette, vil en be Regjeringen komme tilbake til dette i revidert budsjett».

Med de omstillinger som Kartverket nå står overfor, vil Kartverket måtte bruke store midler til etterlønn og ventelønn. Vil statsråden, dersom disse omstillingskostnadene fører til innstramminger utover det vi nå kjenner til, vurdere å komme tilbake med omstillingsmidler i revidert?

Statsråd Børge Brende: Det er ingen tvil om at Regjeringen i utformingen av neste års statsbudsjett står overfor vanskelige prioriteringer. Økt satsing på helse og omsorg, på skoler og barnehager, medfører også at vi må foreta budsjettmessige prioriteringer og omlegginger. Og én av de prioriteringene som Regjeringen gjorde, var å kreve økt effektivisering og skarpstilling i forhold til det statsoppdraget som vi har overfor Statens kartverk. Derfor la Regjeringen opp til en reduksjon i bevilgningene til Statens kartverk, som er omtalt i budsjettproposisjonen, på 18 mill. kr.

I budsjettforhandlingene med Arbeiderpartiet ble denne reduksjonen økt med 10 mill. kr, og jeg understreker at et slikt ytterligere krav til skarpstilling og effektivise-

ring i Kartverket vil kunne føre til at digitale landkartdata vil måtte utsettes noe. Det er også slik at disse reduksjonene vil kunne føre til etterlønn og ventelønn, og det må dekkes innenfor den budsjettmessige ramme som er fastsatt av Stortinget til Kartverket.

Øyvind Korsberg (FrP): Miljøvernministeren har vært fraværende i debatten om olje og gass i nordområdene, og det kan man egentlig være glad for med den verneiveren som miljøvernministeren har hatt.

Likevel, etter å ha hørt innlegget fra representanten fra Venstre i dag, og også innlegg av Høyres representanter, spesielt representanten Halleraker, har jeg behov for å stille spørsmålet: Er det et politisk eller miljømessig spørsmål når man snakker om oljeutvinning i Lofoten eller Barentshavet? Og: Er statsråden enig i at det er miljømessig forsvarlig å tillate oljeleting i Lofoten eller Barentshavet?

Statsråd Børge Brende: Som det er redegjort for både av statsråd Steensnæs og faktisk av flere representanter her, er det kommet ulike innspill i forbindelse med den ULB som er presentert og sendt ut på høring. Disse innspillene vil Regjeringen ta med i den videre prosessen.

Når det gjelder innspill fra ulike miljødirektorater, har f.eks. Statens forurensningstilsyn ved sin direktør fastslått at man ikke avviser en åpning av f.eks. Barentshavet, forutsatt at man da forholder seg til de strenge miljøkrav som er fastsatt og vil bli fastsatt.

Når Regjeringen skal ta stilling til dette, blir det en helhetsvurdering. Den har jeg merket meg at Stortinget ser frem til, og det tar jeg til etterretning.

Hallgeir H. Langeland (SV): Eg registrerer at det er vanskeleg å få miljøvernministeren til å seia noko konkret knytt til oljeboring i nord. Men han må kunna vera meir spesifikk når det gjeld SFT og openheit i forhold til at Stortinget nyleg har vedteke ein miljøinformasjonslov som krev denne offentlegheita. Og det har altså vore ein etablert praksis før, så det må miljøvernministeren svara på.

Eg siterer frå ei pressemelding frå statsråd Børge Brende den 3. oktober 2002:

«Jeg ønsker at ruinene på Steinvikholm kan bli restaurert så fort som mulig, slik at publikum igjen kan få gleden av opplevelsene i ruinene og historiene disse forteller.»

Då er spørsmålet mitt følgjande: Er det slik å forstå at denne restaureringa går raskare utan at ein har sett av pengar til ho, i og med at miljøvernministeren ikkje har sett av pengar til det? Er det på den måten ein skal ordna dette?

Heilt til slutt. Kva meiner miljøvernministeren om SV sitt forslag om PCB-armatur knytt til eit system for innsamling og gjenbruk?

Statsråd Børge Brende: Det er langt fra Steinvikholm til Barentshavet.

I tilknytning til ULB-en har direktøren i SFT sagt at SFT ikke prinsipielt er imot petroleumsvirksomhet i Lofoten og Barentshavet. Det kan være forsvarlig å sette i gang i enkelte områder i løpet av kort tid. Men det avhenger av hvilke miljøkrav som stilles.

Jeg tror ikke man da skal forvente, og det tror jeg ikke representanten Langeland egentlig gjør, at jeg skal forsuttere en viktig regjeringsbehandling fra Stortingets talerstol. Regjeringen vil presentere et helhetlig og skikkelig opplegg for Stortinget.

Når det gjelder den såkalte etablerte praksis i forbindelse med SFTs høringsuttalelser knyttet til konsesjonsrunder, er det et interessant innspill. Men ved flere tidligere anledninger er SFTs høringsuttalelser knyttet til konsesjonsrunder ikke offentliggjort. Men SFTs innspill knyttet til ULB-en er selvsagt offentliggjort.

Inger S. Enger (Sp): Det er rett som statsråden sa, at det var denne siste regjeringa som opprettet Kulturminnefondet. Det er fint. Men å være fornøyd med avkastningen, er noe annet. 13 mill. kr til dette store formålet er ikke mye.

Litt mer når det gjelder kulturminner. Det er viktig å ta vare på dem. Hus, og ikke minst fartøy, blir ødelagt hvert år. Det er for få midler. En artig kombinasjon her er at i tillegg til at fartøy ruster ned og blir ødelagt, er det stor arbeidsledighet for verftsansatte. Her har man en god mulighet til å kombinere. Teknologibedriftenes Landsforening, Fellesforbundet og Norsk Forening for Fartøyvern har gått sammen for å kombinere tiltak mot arbeidsledighet og også for å verne og bevare disse jern- og stålfartøyene.

Hva mener statsråden om denne gode kombinasjonen? Kan statsråden tenke seg å gå videre i den retningen?

Statsråd Børge Brende: Jeg synes faktisk det er en god kombinasjon, og setter også derfor av 20 mill. kr til fartøyvern til neste år, i tillegg til at kystkultur har fått et eget kapittel og en egen post i budsjettet.

Når det gjelder Kulturminnefondet og at avkastningen på 13 mill. kr er for liten, hadde det selvsagt vært fritt opp til Stortinget å øke kapitalen i Kulturminnefondet. Jeg har registrert at det ikke skjer til neste år, men det jeg også har registrert, er at da Senterpartiet satt i regjering, skjedde det fint lite med Kulturminnefondet. Da var også kravet der om at det skulle opprettes et kulturminnefond, og at det hastet. Som jeg nevnte i mitt innlegg, har dette vært et krav i 30 år. For halvannet år siden opprettet denne regjeringen Kulturminnefondet i revidert nasjonalbudsjett, med en kapital på 200 mill. kr. Nå synes jeg Kulturminnefondets styre må få jobbe i noen tid, og så kan vi alltid komme tilbake til Stortinget med en sak når vi kan prioritere en ytterligere økning.

Rolf Terje Klungland (A): I budsjettavtalen som ble inngått mellom Regjeringen og Arbeiderpartiet, ble det avgjort at det skulle være enighet hvis en skulle endre på summene og forbruket av pengene. Det medførte at vi gikk til forhandlinger for å få opp støtten når det gjaldt kalking av vassdrag.

De som er mest skuffet i forhold til budsjettforliket, er vel Fremskrittspartiet, som har to miljøsaker, kalking av vassdrag og Gyrodactylus. Det er allikevel en viktig sak at denne kalkingen blir opprettholdt på et nivå som fører til at vi ikke får fiskedød og tomme vassdrag der det allerede har vært kalket i flere år.

Jeg går derfor ut fra at dersom konsekvensen nå blir slik som det er varslet fra Norges Jeger- og Fiskerforbund, vil statsråden følge nøye med på dette for å unngå fiskedød og tomme vassdrag.

Statsråd Børge Brende: Det er klart at jeg følger fortløpende med på hva som skjer både på kartsiden og på kalkingssiden. Men det er faktisk slik at når man i et budsjettforlik har kuttet på bevilgningene til kalk og økt et kutt fra 18 til 28 mill. kr. på Statens kartverk, får det selvsagt konsekvenser, det at man kutter. Jeg kan derfor ikke garantere at jeg skal rapportere tilbake til Stortinget at kuttene får konsekvenser. Det har vi vært klar over hele tiden.

Når det gjelder kart, kan jeg stå inne for den omprioriteringen vi har foretatt, som jeg nevnte, til eldre, helse og barnehager. Den sure nedbøren i Norge er redusert med 65 pst. de siste ti årene! Det er også slik at areal som er påvirket, er redusert fra 100 000 km² til 43 000 km². Direktoratet for naturforvaltning sier at det er forsvarlig å kutte 5 pst. i eksisterende prosjekter. Det er bakgrunnen for dette kuttet vi er blitt enige om.

Siri A. Meling (H): Denne regjeringen fører en offensiv miljøpolitikk. Det har aldri blitt tatt vare på så mye norsk natur på så kort tid som under denne regjeringen. Siden tiltredelsen i 2001 har regjeringen opprettet, som statsråden selv var inne på, i alt 219 verneområder på til sammen 7 840 km².

Flere nye nasjonalparker, nasjonalparksentra og verneområder planlegges opprettet neste år.

Vern av villmarksområder, slik at generasjoner kan oppleve urørt natur samt bevaring av biologisk mangfold, er viktige stikkord. Det oppnår vi både gjennom å opprette flere nasjonalparker og legge vekt på økt skogvern.

Vern har i en del sammenhenger ført til konflikter i forhold til grunneiere, og det er derfor positivt at Regjeringen har lagt stor vekt på konfliktdependente tiltak i tillegg til økte bevilgninger.

I denne sammenheng bør nevnes arbeidet i forhold til frivillig vern av skog. Når dette er blitt så positivt mottatt blant skogeierne, er det viktig at staten på sin side kan følge opp og faktisk kjøpe skog som blir stilt til disposisjon på denne måten. Høyre er derfor glad for at Regjeringen har satt av 18 mill. kr. til nytt skogvern for neste års budsjett.

Regjeringens offensive miljøpolitikk viser seg også når det gjelder viljen til tiltak for å rydde opp i forurensning i fjorder og havner. I St.meld. nr. 12 for 2001-2002, Rent og rikt hav, ble det trukket opp en ny helhetlig strategi for det videre arbeidet med opprydding i forurensede sedimenter i fjorder og havner.

Det er allerede satt i gang en rekke aktiviteter, bl.a. gjennom fylkesvise tiltaksplaner, opprydding i fire høyriskoområder med spredningsfare og utarbeidelse av oversikt over steder der det kan være forurensningsfare fra skipsverft og småbåthavner.

Det er videre opprettet et nasjonalt råd for forurensete sedimenter. Dette rådet skal blant annet gi Regjeringen råd om de beste faglige og mest kostnadseffektive metodene for å rydde opp på havbunnen. Det er positivt at dette rådet også har representanter fra norsk næringsliv blant sine medlemmer.

Bevilgningene til opprydding er økt med over 40 pst. fra 2002 til 2003, og disse blir trappet ytterligere opp i 2004. For en nasjon som ønsker å profilere seg på sjømat fra et rent hav, er denne type tiltak viktig å følge opp.

Når det gjelder Regjeringens arbeid innenfor energiområdet, har vi noen hovedområder som trenger et spesielt fokus. Det gjelder energibalansen, og det gjelder grunnlaget for en videre vekst innenfor petroleumsklubben i forbindelse med norsk sokkel.

Tørrværet som førte til lave vannstander i magasinene og høye strømpriser i året som gikk, viser både ulempene ved vår ensidige avhengighet av vannkraft og det faktum at markedet trenger tilførsel av mer energi. Derfor er Regjeringens offensive holdning til utvikling av nye fornybare energikilder et viktig arbeid. Blant annet har NVE pr. i dag gitt konsesjon til vindkraftanlegg med en samlet produksjonskapasitet på ca. 1,8 TWh pr. år, og det er i tillegg forhåndsmeldt prosjekter med en samlet produksjonskapasitet på over 5 TWh pr. år.

Regjeringens offensive satsing på nye fornybare energikilder viser seg også igjen i budsjettet. Innbetalingene til

fornybar energi gjennom Energifondet som ENOVA administrerer, har etter budsjettforliket mellom Regjeringen og Arbeiderpartiet økt fra ca. 470 mill. kr. i inneværende år til ca. 565 mill. kr. på neste års budsjett.

For Høyre er det viktig at teknologinøytralitet og kostnadseffektivitet legges til grunn for hvordan støttebidragene disponeres. Det viktigste er å få mest mulig ny fornybar energi tilbake for hver krone.

I tillegg må det poengetes at denne regjeringen har åpnet for om lag seks ganger mer vannkraftutbygging enn alle tidligere regjeringer til sammen på 1990-tallet.

Den aktiviteten som nå avtegnes i forhold til satsing på små kraftverk, er meget positiv. Mange bekker små gir som kjent en stor å, og til sammen representerer disse viktige bidrag til energibalansen.

I tillegg har det en positiv ringvirkning at denne type investeringer er med på å sikre et levede grunnlag i distriktene. Det er derfor viktig at Regjeringens arbeid fortsetter i forhold til å sikre grunnlaget for denne type etableringer, bl.a. gjennom enklere saksbehandlingsprosesser og gjennom avgiftspolitikken. Derfor er det også positivt at Regjeringen i sitt budsjettforslag har foreslått en dobling til FoU-prosjekter fra 2003 til 2004 knyttet til små-, mini- og mikrokraftverk, for nettopp å kunne redusere utbyggingskostnadene og sikre lønnsomheten i driften.

Presidenten: Den reglementsmessige tid for formiddagsmøtet er omme.

Presidenten foreslår at møtet nå avbrytes, og at vi fortsetter behandlingen av sakene nr. 1, 2 og 3 når nytt møte settes kl. 18. – Det anses vedtatt.

Møtet hevet kl. 15.05.

Møte mandag den 8. desember kl. 18

President: J ø r g e n K o s m o

D a g s o r d e n :

Sakene på dagens kart (nr. 29)

Man fortsatte behandlingen av

s a k n r . 1

Innstilling fra energi- og miljøkomiteen om bevilgninger på statsbudsjettet for 2004 vedkommende Olje- og energidepartementet og Miljøverndepartementet (Budsjettinnst. S. nr. 9 (2003-2004), jf. St.prp. nr. 1 (2003-2004) og St.prp. nr. 1 Tillegg nr. 3 (2003-2004) kap. 1426, 1427 og 1429)

s a k n r . 2

Innstilling fra energi- og miljøkomiteen om endringer på statsbudsjettet for 2003 under kapitler administrert av Miljøverndepartementet (Innst. S. nr. 70 (2003-2004), jf. St.prp. nr. 27 (2003-2004))

s a k n r . 3

Innstilling fra energi- og miljøkomiteen om endringer av løyvingar på statsbudsjettet for 2003 m.m. under Olje- og energidepartementet og endringer under Gassled (Innst. S. nr. 65 (2003-2004), jf. St.prp. nr. 24 (2003-2004))

Presidenten: De talere som heretter får ordet, har en taletid på inntil 3 minutter.

Ingmar Ljones (KrF): Miljøkonferansen i Johannesburg i fjor stadfesta at miljøutfordringane er globale, og at dei rike landa har eit særskilt ansvar for å medverka til å få best mogleg miljø globalt.

Vi er medansvarlege for dei menneskeskapte klimaendringane, og vi må difor leggja opp til ei miljøriktig utvikling av samfunnet. Den 25. november i år slutta Stortinget seg samrøystes til følgjande formulering:

«Hver generasjon har en forpliktelse til å overlate jorden til den neste i minst like god forfatning som man selv fikk den fra den forrige.»

At eit samla storting står bak denne forpliktinga, gir grunnlag for glede og von. Det er meir enn nokon gong tidlegare viktig at vi tek forvaltaransvaret innover oss.

Eg er glad for at det konstruktive budsjett samarbeidet mellom regjeringspartia og Arbeidarpartiet kan medverka til å realisera Samarbeidsregjeringa sin vilje til å føra ein offensiv miljø- og ressurspolitikk. I eit stramt budsjett for 2004, som m.a. har til føremål å få ned arbeidsløysa, har vi funne rom for viktige miljøsatsingar.

Vi aukar løyvinga til opprydding i forureina sediment med PCB-innhald i hamner og fjordområde. Løyvingane

til kampen mot gyro blir auka i 2004, og arbeidet med å ta vare på biologisk mangfald blir styrkt.

Å ta vare på kulturminne og kulturstader er viktig både for oss sjølve og for dei som kjem etter oss. Kulturminnefondet blir auka frå 6,5 mill. til 13 mill. kr, og vernet av stavkyrkjene og nasjonale kulturminne som er i privat eige, blir styrkt. Løyvingane til verdsarvområda Bergstaden Røros og Bryggen i Bergen blir også auka. Vi legg til grunn at stiftinga for Lyngheisenteret i Nordhordland vil ha ei god hand om den vidare utviklinga av senteret.

Ein samla komite stiller seg bak at arbeidet med istandsetjinga av Norsk vassdrags- og industristadmuseum i Tyssedal blir slutført i 2004. Gjennom spleiselag mellom Olje- og energidepartementet og Miljøverndepartementet kan investeringane til dette museet bli fullfinansiert. Eg vil nytta høvet til å understreka det verdfulle arbeidet som er utført lokalt, slik at ein her kan formidla kunnskap til komande generasjonar om ein viktig del av grunnlaget for velferda i dette landet, nemleg utnyttinga av vassressursane våre til energiproduksjon.

Budsjettet for 2004 legg grunnlag for ei målmedviten satsing på berekraftig utvikling, og det gir tilskunding til den einskilde til å ta forvaltaransvaret på alvor.

Øyvind Korsberg (FrP): Helt på slutten av debatten er det greit å oppsummere litt. Det er jo interessant å få vite at man har fått en del avklaringer i denne debatten, bl.a. når det gjelder Arbeiderpartiets syn på olje- og gassaktivitet i nordområdene. La meg sitere fra det svaret jeg fikk fra representanten Klungland på en replikk jeg hadde tidligere i dag. Der sa han:

«Det kan være mye som blir sagt på forskjellige steder som likevel ikke er den politikken en står for. Det går jeg ut fra at representanten Korsberg selvfølgelig er klar over.»

Jeg er helt klar over det nå. Det er jo tydelig at Arbeiderpartiets meninger svinger ut fra hvor partiets representanter debatterer, og det er flott at de står åpent og ærlig fram i denne salen og innrømmer det.

Når det gjelder Barentshavet og Lofoten, sa representanten Klungland til den samme replikken:

«Det innebærer at svaret fra Arbeiderpartiet er ja, vi må åpne i nordområdene, men vi vil se konsekvensene før vi tar stilling til det, og før vi behandler det her i Stortinget.»

Altså: Først sier man ja, og så skal man se konsekvensene av det ja-et man har sagt. Jeg klarer egentlig ikke helt å skjønne hva Arbeiderpartiet mener i den saken.

Jeg siterte tidligere i dag tidligere energiminister Olav Akselsen, som i sin tid stoppet Nordland VI i Lofoten, samtidig som han i Bergens Tidende den 29. november i år uttalte at han var bekymret for oljeindustrien og tap av arbeidsplassene. Der sa han bl.a.:

«Storingsrepresentanten for Arbeidarpartiet fryktar det kan bli enda verre, om Steensnæs ikkje mannar seg opp og opnar for boring vest for det såkalla Nordland VI-feltet vest for Lofoten»

– altså det samme feltet som han selv har vært med på å stenge.

Og så siterte jeg hva han sa under Intsok-konferansen, og hva Arbeiderpartiets Sylvia Brustad sa under OLF-konferansen, og da henger det egentlig ikke på greip, det Arbeiderpartiet holder på med både her i denne salen og i andre sammenhenger. Jeg er imidlertid glad for at Rolf Terje Klungland innrømmer det.

Og så har Arbeiderpartiet en tradisjon for å overkjøre sine egne lokalpolitikere, og jeg må få lov å sitere hva hele den politiske ledelsen i Nord-Norge sier – altså fylkespolitikere og fylkesledere. Dette er hentet fra Nordlys fredag den 5. desember i år:

«Helt konkret forventer vi at regjeringen tar beslutningen om gjenopptakelse av aktiviteter i eksisterende lisenser i Nordland VI og Barentshavet i innværende år, slik at vår landsdel og vår befolkning kan møte de neste årene med forutsigbarhet og optimisme.»

Det er jeg helt enig i, og jeg synes Arbeiderpartiet burde lytte mer til sine folk i nordområdene.

Kari Lise Holmberg (H): I de ulike budsjettdebattene har mye blitt sagt om budsjettforliket mellom regjeringspartiene og Arbeiderpartiet. Ja, noen har sågar vært gladere enn andre. Når energi- og miljøkomiteen i dag debatterer sitt viktige felt, vil jeg for min del uttrykke tilfredshet over den budsjettavtalen som foreligger. Jeg synes Høyres Leif Frode Onarheim i sitt innlegg på en glimrende måte klarte å løfte blikket og se framover, idet han framholdt Norge som en energipolitisk stormakt med store muligheter for å bli ledende i Vest-Europa, og med gode forutsetninger for å utvikle landets olje- og gassressurser på en langsiktig og miljømessig forsvarlig måte, og sist, men ikke minst, mulighetene til etter hvert å ta en større del av gassressursene i bruk i Norge.

Representanten Klungland sa det også treffende, at vi nå står foran en ny epoke – gassens hundreår.

Det gjelder å ta gassen i bruk, nyttiggjøre seg den som oppvarmings- og energikilde og bruke den til industriell utvikling. En gassrørledning til bl.a. Sørlandet vil kunne gi oss et nasjonalt løft for teknologi og industri. Grenland, som er mitt område, er Norges største industrielle klynge, med gode muligheter for fortsatt lønnsom ekspansjon hvis mulighetene blir lagt til rette for det.

Arbeiderpartiet ynder å feilinformere når det gjelder Regjeringens vilje til å se på gassrørledning som infrastrukturelt tiltak. Det er ikke uenighet om at staten har et ansvar for infrastrukturen ved ilandføring av gass til Norge. Det ble understreket og forsterket i vedtak i forbindelse med gassmeldingen som dette stortinget behandlet tidligere. Jeg er imidlertid fortsatt noe forundret over at Arbeiderpartiet med sin regjeringserfaring ikke har forståelse for at en sak med store økonomiske konsekvenser både må vurderes og konsekvensutredes før vedtak fattes. Men uansett: Jeg ser fram til mer bruk av innenlands gass, og jeg ser fram til behandlingen av denne saken, som skal legges fram senest våren 2004.

Jeg innledet med å uttrykke en generell tilfredshet over budsjettet for 2004. Avslutningsvis vil jeg særlig

framheve at forskningen på miljøvennlig gasskraftteknologi må videreføres og styrkes. Det er særdeles viktig for en framtidig industriell og miljømessig utvikling. Der nest vil jeg framheve prosjektet Grønn Hydrogen, som blir tilført 5 mill. kr. Hydrogen kan bli en framtidig spennende og miljøvennlig energibærer, og det er viktig og riktig å satse på slike prosjekter.

Rolf Terje Klungland (A): Det var representanten Korsberg som fikk meg til å ta ordet, og det er jeg egentlig glad for. Hvis det er slik at noen overhodet kan misforstå det jeg sa tidligere i dag, dit hen at Arbeiderpartiets representanter sier noe én plass og noe annet en annen plass, så medfører det ikke riktighet at jeg har ment det. Det som er utfordringen, og spesielt for Fremskrittspartiet, er å skjønne sammenhengen i politikken. Representanten Korsberg kritiserte meg også for at vi sa ja til åpning i nordområdene, men at vi ville vente med å ta stilling til hvor og når til vi så konsekvensutredningen. Jeg forstår godt at Fremskrittspartiet ikke skjønner at det er forskjell på å bore i torskerognen og å bore langt til havs, men jeg håper at det finnes respekt også i Fremskrittspartiet for at det faktisk er folk som mener dette. Derfor er jeg glad for at jeg fikk ordet igjen.

Fremskrittspartiet skjønner jo heller ikke sammenhengen når de er imot subsidiering av all energiproduksjon i forhold til annen energiproduksjon, og så går inn for at det er helt greit bare det er skattebetalerne og staten som gjør det i forhold til CO₂-håndtering. Men CO₂-håndtering er egentlig ikke noe problem for Fremskrittspartiet, for de sier det er et særnorsk problem, som vi bare forsker på i Norge. Da skjønner vi at Fremskrittspartiet nok kan ha problemer med å skjønne sammenhengen i den politikken som Arbeiderpartiet og dets representanter selvfølgelig står bak.

Presidenten: Øyvind Korsberg har hatt ordet to ganger og får ordet til en kort merknad.

Øyvind Korsberg (FrP): Det er riktig at jeg har hatt ordet to ganger, jeg har hatt ett femminuttersinnlegg og ett treminuttersinnlegg.

Jeg har bare behov for å klargjøre litt. Det jeg startet mitt innlegg med i stad, var å sitere det representanten Klungland kom med fra talerstolen i sin svarreplikk. Det er det som er så interessant med Arbeiderpartiet, man vet aldri hva som kommer, før en representant har vært oppe på talerstolen og sagt det som skal sies, spesielt når det gjelder olje- og gassutvinning i nordområdene. Det har vi mange eksempler på. Jeg har ikke så mye taletid at jeg kan referere alle de eksemplene som jeg har på det området.

Før øvrig skal jeg bare avslutte med å si at vi kommer til å stemme for forslag nr. 42, fra SV. Etter å ha lest det forslaget har vi funnet ut at vi godt kan stemme imot det, men vi kan også stemme for det. For øvrig vil jeg ønske god jul og godt nyttår!

Presidenten: Ja, det er snart tiden for det.

Olav Akselsen (A): Det var ikkje mitt ønske å forlengja denne debatten, men sidan mitt namn har blitt trekt inn, synest eg det er naturleg å seia eit par ord.

Først til det siste innlegget. Eg synest det fell på si eiga urimelegheit eller på mangel på innhald når Korsberg seier at ein aldri veit kva som kjem frå Arbeidarpartiet når det gjeld olje- og energipolitikken. Eg vil hevda at me har vore svært konsistente i dei 30 åra som me har drive på med denne aktiviteten i Noreg. Eg vil òg seia at når me har lukkast på dette området, er det fordi me har lukkast i å vurdere ulike interessemotsetnader opp mot kvarandre. Ein av grunnane til at me i Noreg har den høgaste miljøstandarden f.eks. på dette området, er at ein allereie frå dag 1 sette knallharde krav til kva ein skulle tillata på dette området. Det har òg alltid vore ein føresetnad at når ein skal ha oljeaktivitet i Noreg, skal det vera i sameksistens med f.eks. interessene til fiskeria, og det vil sjølvsagt òg vera retningsgjevande vidare.

Så blei det frå Korsberg si side gjort eit stort poeng av at ein i Arbeidarpartiet har vore med og spurt om meir informasjon på dette området, og at ein tek seg tid til å venta på at den informasjonen kjem til Stortinget, før ein tek ei endeleg avgjerd om kva for område ein vil vera med og opna. Det som er heilt klart, er at Arbeidarpartiet ønskjer å få fram nye leiteområde. Me har ein svært alvorleg situasjon for norsk offshoreleverandørindustri, for norsk oljemiljø, og me ønskjer at me skal ha ein offensiv politikk på dette området. Eg har inga tru på at den måten som Framstegspartiet turar fram på, er den måten som best kan sikra denne bransjen ei framtid i Noreg.

Eg synest det er viktig at me òg no i den prosessen som er framover, tek oss tid til å kjøra dei prosessane som eit fleirtal i denne salen er blitt einige om, og ein har altså blitt einig om at først skal me ha ei konsekvensutgreiing, og så skal me ha ein debatt i denne salen. Så er det sjølvsagt slik at parallelt med dette jobbar Regjeringa med konsesjonsspørsmål. Og tradisjonen i Noreg har vore at det er Regjeringa som driv konsesjonspolitikken, ut frå dei vilkåra som tidlegare er gjevne frå Stortinget. Det som har vore litt av kritikken frå Arbeidarpartiet på dette området, er at ein har brukt for lang tid. Me har tidlegare sagt at dette spørsmålet ønskjer me å ha avklart i løpet av hausten 2003, slik at det kunne bli ein del av premissane for 18. konsesjonsrunde. Derfor vil eg påstå at det Korsberg prøver å gjera her, er først og fremst å gje eit feilaktig inntrykk av kva som er Arbeidarpartiet sin politikk, og så prøver han òg å laga ein konflikt som ikkje er der. Arbeidarpartiet ønskjer å satsa på oljebransjen, men det skal skje på fiskeria sine premissar og med omsyn til miljøet. Det har me alltid stått for, og det står me for i denne samanhengen også.

Presidenten: Flere har ikke bedt om ordet til sakene nr. 1, 2 og 3.

(Votering, se sidene 1005, 1018 og 1019)

Etter ønske fra energi- og miljøkomiteen vil presidenten foreslå at sakene nr. 4 og 5 behandles under ett – og anser det som vedtatt.

S a k n r . 4

Innstilling fra energi- og miljøkomiteen om tariffar for overføring av kraft og tovegskommunikasjon (Innst. S. nr. 66 (2003-2004), jf. St.meld. nr. 41 (2002-2003))

S a k n r . 5

Innstilling fra energi- og miljøkomiteen om forslag fra stortingsrepresentantene Ingvild Vaggen Malvik og Hallgeir H. Langeland om å sette en lav øvre grense for hva fastleddet i nettleien for elektrisitet kan settes til for å stimulere til strømsparing og gi en bedre sosial fordeling (Innst. S. nr. 69 (2003-2004), jf. Dokument nr. 8:66 (2002-2003))

Presidenten: Etter ønske fra energi- og miljøkomiteen vil presidenten foreslå at taletiden blir begrenset til fem minutter til hver gruppe og fem minutter til statsråden.

Videre vil presidenten foreslå at det blir gitt anledning til fem replikker med svar etter innlegg fra medlemmer av Regjeringen innenfor den fordelte taletid.

Videre vil presidenten foreslå at de som måtte tegne seg på talelisten utover den fordelte taletid, får en taletid på inntil 3 minutter.

– Dette anses vedtatt.

Rolf Terje Klungland (A) (ordfører for sakene): Det blir i meldingen om tariffar for overføring av strøm som vi behandler i dag, lagt vekt på at hovedprinsippene som systemet har, blir videreført. Det er imidlertid noen endringer som kanskje kan virke små, men som kan ha betydning for oppfattelsen av systemet blant brukerne. Vi har vært gjennom et år der strømprisene har vært altfor høye for mange kunder. Det innebærer at folk har spart strøm, at bedrifter har redusert sitt elektrisitetsforbruk, og at nettet igjen har hatt mindre «trafikk». Vi som politikere oppfordrer folk til å spare på verdens reneste energi, fordi vi har for lite av den. Vi oppfordrer folk til å investere i andre energiformer enn elektrisitet, installere varmpumper og ellers drive enøkarbeid, og det er vel og bra. Arbeiderpartiet mener dette arbeidet er viktig, men når så utjevningen for tariffar i dag fungerer på en slik måte at kundene året etter de har spart strøm, får en høyere nettleie, virker dette provoserende og som en straff for spart strøm for mange. Jeg er derfor glad for at en enstemmig komite tar dette på alvor. Vi er selvfølgelig klar over at nettselskapene kan jevne ut kostnadene, eller sine manglende inntekter, over flere år. Men vi mener altså at dette må gjennomføres på en måte som fungerer bedre enn i dag. Etter det som har skjedd på strømmarkedet de siste år, er tilliten til både markedsaktører og politiske myndigheter tynnslitt. Arbeiderpartiet mener det er på høy tid å ta alvor et innover seg. Vi vil forankre et robust og sikkert system, også inn i framtiden.

Så litt om fastledd, variabelt ledd, innmatings- og utmatingsstariffer og selvfølgelig k-faktor og det residuale ledd i nettariifen.

Det er kompliserte greier. Det er lettere å forstå enn det er å forklare. Derfor tror jeg at jeg bare skal si litt om forslaget om at det blir satt en lavere fastleie i forhold til det variable ledd. Å senke det variable ledd kan i utgangspunktet virke betimelig. Det vil føre til at de som bruker lite strøm, eller de som sparer mye strøm, får lavere kostnader. Dette kan igjen medføre at det blir mer interessant å bytte energikilde, f.eks. gå over til bioenergi, over til gass, olje eller kull. Det vil i alle fall være et bidrag til en dreining av vårt elektrisitetsforbruk. Jeg mener det vil ramme usosialt i forhold til dem som ikke har så mye å spare: småbarnsfamilier, industri og kunder som ikke har et alternativ til elektrisitet. Samtidig vil det føre til større svingninger når strømforbruket går ned. I år ville konsekvensen av et lavere fastledd i fjor ført til at kundene ville ha fått en enda høyere nettleie i år. Flertallet i komiteen mener at dagens ordning vil medføre et mer sikkert og robust system inn i framtiden.

Til slutt: Jeg er glad for den brede politiske enigheten det er i forhold til tariffing av nettet vårt. Arbeiderpartiet tror en slik enighet også vil komme i forhold til vårt forslag om toveiskommunikasjon i framtiden. Vi gleder oss og ser fram til den dagen.

Siri A. Meling (H): Nettvirksomhet, i form av transport av elektrisk kraft fra produsent til forbruker, er et naturlig monopol, hvor det i motsetning til produksjon og salg av kraft er vanskelig å se for seg et marked med effektiv konkurranse mellom ulike aktører. Enhver strømabonnent er avhengig av ett bestemt nettselskap for å få strømmen levert gjennom ledningsnettet, og har ingen alternativer, bortsett fra eventuelt andre energikilder.

Enhver form for monopolvirksomhet representerer en spesiell utfordring, både når det gjelder optimal drift, og når det gjelder en markedsorientering mot kundene.

Nettopp fordi det her dreier seg om monopolvirksomhet, pålegges det myndighetene et ekstra ansvar for å kontrollere at nettselskapene ikke benytter seg av sin posisjon som monopolister til skade for forbrukerne. Det samme ansvaret påhviler selvfølgelig også nettselskapene. I dagens system får selskapene sin inntektsramme lagt av NVE, og den samme instansen stiller også krav og utøver kontroll med selskapene.

Vår nasjonale energiforsyning er nesten utelukkende basert på vannkraft. I et tørrår som fjoråret medførte lav kraftproduksjon, som følge av lite vann i magasinene, høye priser på strøm, som igjen gav redusert forbruk. På denne måten kan vi si at markedet viste seg å fungere.

En av konsekvensene av vårt reduserte strømforbruk er at en del nettselskaper har økt nettleien for å dekke sine faste kostnader, enkelte med til dels svært høye påslag. For kundene oppleves dette som svært urimelig. Flere føler at de blir straffet for å følge myndighetenes oppfordring om å spare strøm.

Det er ikke noe som tyder på at ikke nettselskapene har holdt seg innenfor gjeldende regelverk, men det kan allikevel stilles spørsmålsteget ved klokskapen i å øke nettleien såpass dramatisk som enkelte har gjort, i en pe-

riode hvor dette kommer på toppen av generelt høye strømpriser.

Inntektsrammene til nettselskapene definerer selskapenes maksimumsinntekter pr. år over en femårsperiode, og dette bør bidra til at selskapene allerede innenfor dagens system har mulighet for å foreta utjevninger over flere år.

Høyre mener at det må være et mål for nettselskapene å ha en mest mulig stabil prisutvikling. Dette stiller selvfølgelig store krav til nettselskapene i forhold til både planlegging, vedlikehold, nyinvesteringer og drift.

Et moderne samfunn som det norske er helt avhengig av en sikker og kontinuerlig levering av elektrisk kraft. Vi har bl.a. i de siste døgnene sett hva uvær kan medføre av strømbrydd over relativt lang tid for mange abonnenter. Derfor er det viktig at selskapene har en inntektsramme som tar høyde for nødvendige vedlikeholdsoppgaver både på nettet og i forhold til å rydde langs linjene, slik at trefall unngås i uværsperioder.

Høyre stiller seg bak flertallet som ønsker å få en gjennomgang av NVEs regelverk med hensyn til godkjenning av nettselskapenes årlige inntektsrammer, for å gjøre systemet enda mer treffsikkert og å kunne utjevne kostnadene på en bedre måte.

Tariffene for distribusjon av elektrisk strøm bør være utformet slik at disse i størst mulig grad gir signal om effektiv utnyttelse og utvikling av nettet. Høyre mener at tariffene fortsatt bør bestå av to elementer: et fastledd og et energiledd som varierer med forbruket.

Størrelsesforholdet mellom disse har blitt diskutert. På den ene siden er kostnadene forbundet med strømnettet hovedsakelig faste kostnader som ikke varierer med kundens forbruk. Tapet ved å transportere kraft gjennom nettet som følge av den enkelte kundes energiforbruk er marginalt. Fordelingen mellom fastledd og det varierende energileddet som kundene får på sine regninger, avspeiler ikke dette.

Hensynet til en samfunnsøkonomisk riktig fordeling mellom fastleddet og det variable leddet skulle derfor tilsi et høyere fastledd. Et høyere fastledd ville avspeile det reelle kostnadsbildet. Et slikt alternativ ville dessuten ikke medføre slik variasjon i nettleien som mange opplever i dag. Andre igjen tar til orde for å ha et lavere fastledd enn i dag, for på denne måten å oppmuntre kundene til å bruke mindre strøm.

I meldingen diskuteres disse problemstillingene, og Høyre er i likhet med flertallet av de andre partiene av den oppfatning at et høyere fastledd vil få uønskede fordelingsvirkninger, slik det også pekes på i meldingen.

Et variabelt energiledd gjør det i tillegg mulig å foreta sammenlikninger mellom selskapene, slik at vi får en slags gapestokkeeffekt. Dette er et ikke uvesentlig moment innenfor en monopolistisk bransje.

Vi har i dag en utjevningsordning som kompenserer for store ulikheter i overføringsstariffer her i landet. Dette tilskuddet gis for å redusere forskjeller i overføringskostnader som følge av naturgitte forhold.

Tilskuddet gis over statsbudsjettet og vil for neste år være på 40 mill. kr. Høyre støtter denne utjevningsord-

ningen. Den er treffsikker ved at den gir direkte utslag i lavere kraftpris til kundene i de områdene som faller inn under ordningen, og den er enkel å administrere. Høyre understreker imidlertid at tilskuddet må gis for å jevne ut forskjellen i faste kostnader basert på naturgitte forhold, og ikke bidra til å redusere nettselskapenes incentiv til å drive kostnadseffektivt.

Øyvind Vaksdal (FrP): Fremskrittspartiet har over lengre tid tatt til orde for å få til en gjennomgang av nett-tariffene i Stortinget. Allerede under behandlingen av energimeldingen våren 2000 foreslo vi dette, men vi fikk dessverre ikke flertall. Først to år senere, under behandlingen av Statnetts organisering, gikk en samlet opposisjon sammen og bad Regjeringen fremme en egen sak om dette temaet. Regjeringen gjorde først et mislykket forsøk i budsjettet i fjor, men opposisjonen forlangte et bedre beslutningsgrunnlag og sendte saken tilbake. Men nå er iallfall saken til behandling.

Det er viktig at man hele tiden fokuserer på situasjonen for landets strømkunder, og det er spesielt viktig å holde et våkent øye med nettselskapenes virksomhet, all den tid disse er i en monopolsituasjon. Nettselskapenes inntektsrammer skal godkjennes av NVE etter visse kriterier. Noen nettselskaper mener at disse kriteriene er veldig strenge, mens andre er av en annen oppfatning.

Det er derfor viktig at man gjennomgår NVEs regelverk på dette området, for å gjøre det mer treffsikkert, utjevne kostnadene på en bedre måte og samtidig stille strengere krav til effektivitet og kostnadskontroll.

Jeg er tilfreds med at Stortinget ber om en slik gjennomgang. Men jeg synes det er underlig at ikke Fremskrittspartiets formuleringer om kostnadskontroll og effektivitet er med i flertallsforslaget. Men det skal selvfølgelig være hyggelig å minne om dette neste gang debatten om nettariffene dukker opp i media.

Det er imidlertid bra at en enstemmig komitee påpeker at kostnadsfordelingen må bli bedre, slik at de årlige tariffutslagene for kundene blir redusert. Det gir helt klare negative incentiver at kundene opplever å bli straffet med høyere nettleie når de har fulgt oppfordringen om å spare strøm. Jeg håper derfor departementet og NVE finner fram til løsninger som gir langt bedre treffsikkerhet.

Så til toveiskommunikasjon. Fremskrittspartiet ser åpenbare fordeler med å ta i bruk toveiskommunikasjon. For det første kan kundene handle strøm på de tider av døgnet da strømmen er billigst, og i tillegg kan dette gi klare fordeler med effektutjevning i nettet. Det må etter vår mening være et frivillig tilbud til strømkundene om de vil benytte toveiskommunikasjon eller ikke. Og kostnadene med toveiskommunikasjon i nettet må fordeles mellom nettselskapene og strømkundene, altså de som har de reelle fordelene med dette. Men det er i tillegg viktig å ha fokus på sikkerhet og stille strenge krav til brannsikkerhet ved såkalt fjernstyring av elektriske apparater. Jeg viser i den forbindelse til pressemelding fra Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap i forrige uke, som også er gjengitt i en rekke av landets aviser.

Med dette tar jeg opp Fremskrittspartiets forslag i innstillingen.

Presidenten: Representanten Øyvind Vaksdal har tatt opp det forslag han refererte til.

Ingvild Vaggen Malvik (SV): Uværet de siste dagene har ført til strømbrydd som har rammet tusenvis av husholdninger. Selv flere døgn etter at uværet har passert, er det mange på Østlandet som fortsatt er uten strøm. Vårt samfunn er fullstendig avhengig av permanent strømforsyning, og utkobling over flere døgn som følge av stiv til sterk kuling er fullstendig uakseptabelt. Dette har illustrert behovet for økte investeringer i nettet, nødvendig vedlikehold og beredskap.

I en rapport fra Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap fra 1. oktober 2003 heter det:

«Vi har med bekymring sett at nettselskapene stadig bruker mindre ressurser på disse områdene. Resultatet vil kunne være hyppigere utfall av deler av elkraftforsyningen.»

Denne situasjonen, sammen med det som vi i dag først og fremst skal debattere, nemlig betydningen av prisutjevning mellom de til dels store geografiske variasjonene i nettleie, illustrerer store svakheter ved dagens reguleringsregime, hvor befolkningstetthet, topografi og klima, samt nettselskapenes policy overfor ulike kundegrupper er avgjørende for hvilken pris kunden skal betale i nettleie.

Det er grunn til å påpeke at flertallets strategi om fortsatt subsidier over statsbudsjettet så langt ikke har medført at nettariffene har blitt tilnærmet like, slik som det framgår av meldingen. En slik ordning er dessuten ikke robust og vil til enhver tid være avhengig av stortingsflertallets ønske om å bruke tilstrekkelig med midler til dette formålet, noe som så langt ikke har vært tilfellet. SV mener derfor at det er nødvendig med en grundig utredning og debatt når det gjelder disse spørsmålene i forbindelse med forberedelsene til et nytt reguleringsregime i 2007.

SV har gjennom Dok. nr. 8:66 for 2002-2003 fremmet forslag om at det settes en lav øvre grense for fastleddet i nettariffen. I et brev til energi- og miljøkomiteen av 17. november 2003 fra A/L Norske Boligbyggelags Landsforbund påpekes det at

«nettselskapene i større grad legger betalingen for nettleie på et fastledd. Konsekvensen for dette er at det faktisk etableres et system der den samlede prisen for nettleie og strøm reduseres med økt forbruk.»

Brevet fra NBBL illustrerer behovet for SVs forslag:

«Stortinget ber Regjeringen sette en lav øvre grense for fastleddet i nettleien for elektrisitet for å stimulere til strømsparing og gi en bedre sosial fordeling.»

SV mener at det er riktig å ha en toleddet nettariff, hvor fastleddet i stor grad reflekterer faste kostnader og energileddet i stor grad reflekterer variable kostnader. Det er viktig at forbrukere som legger om deler av energibruken til andre energibærere enn strøm, skal oppnå en merkbar besparelse på strømgregningen. Det er videre

viktig å finne ordninger som ikke fører til at de som bor i små leiligheter, får svært høy strømrregning på grunn av høy fastavgift. Det bør derfor legges opp til en mest mulig kostnadsriktig fordeling av fastleddet i nettleien. Forbrukere som unngår høyt effektforbruk i perioder med svært høye belastninger av nettet, bør kunne ha et lavere fastledd.

På denne bakgrunn står vi sammen med Senterpartiet om å foreslå følgende:

«Stortinget ber Regjeringen om å vurdere å innføre en modell for fastsettelse av fastleddet i nettleia som er knyttet til det faktiske effektbehovet hos den enkelte abonnent.»

Til slutt vil jeg minne om at toveiskommunikasjon i strømmettet vil gjøre det enklere å gjennomføre progressiv prising av strøm. I et brev til komiteen datert 3. februar 2003 bekrefter olje- og energiministeren at Energibedriftenes Landsforenings storskalaforsøk ikke innebærer en uttesting av progressiv prising, og dermed heller ingen vurdering av den potensielle samfunnsøkonomiske nytten en slik prising vil kunne ha. En slik vurdering er heller ikke foretatt i St.meld. nr. 41, som vi nå diskuterer.

Jeg håper derfor at statsråden merker seg at det er et flertall i komiteen som nettopp påpeker denne sammenhengen ved å henvise til behandlingen av revidert nasjonalbudsjett før sommeren 2003, hvor det i innstillingen fra finanskomiteen heter:

«Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre, registrerer at Regjeringen ikke har fulgt opp Stortingets vedtak om å foreslå modeller for differensiert el-avgift. Flertallet foreslår at det opprettes et nytt og bredt sammensatt utvalg bestående av representanter for strømleverandører, distributører, nettselskaper, samt representanter for forbruker- og miljøorganisasjoner. Flertallet viser for øvrig til Arbeiderpartiets forslag Dokument nr. 8:139 (2001-2002) om toveiskommunikasjon som vil gi forbrukerne anledning til å påvirke sin egen strømrregning.»

Signalet som gis, er at toveiskommunikasjon også nødvendigvis må inngå i topprisutvalgets arbeid, og vi forventer at dette er noe som blir fulgt opp.

Helt til slutt vil jeg ta opp de forslagene som SV står bak i innstillingen.

Presidenten: Representanten Ingvald Vaggen Malvik har tatt opp de forslagene som hun refererte til.

Ingmar Ljones (KrF): Fastsettning av strømprisar og tariffar for overføring av elektrisk kraft har hatt ekstra sterkt fokus det siste året. Den nedbørsfattige vinteren 2002–2003 fall saman med langvarig streng kulde i heile Norden. Strømprisane steig til nye høgder, og stendig fleire forbrukarar blei interesserte i korleis dei samla utgiftene på strømrrekninga og dei ulike ledda i overføringstariffane kom fram.

Det har kome mange innspel ved behandlinga av denne meldinga både frå aktørar innan bransjen og frå for-

brukarane. Dei fleste er einige i at det framleis skal vera eit energiledd og eit fastledd. Energileddet burde fastsettast med utgangspunkt i det marginale tapet ved å transportera kraft i nettet og variera med forbruket. Fastleddet burde i utgangspunktet avspegla nettselskapa sine kostnader med utbygging og drift av strømtilførsla til forbrukarane. Men av fleire grunnar er det rom for fleksibilitet i fordelinga av kostnadene mellom energileddet og fastleddet.

Fordelen med å ha eit høgt fastledd er m.a. at utgiftene til nettleiga ville bli pårekeleg sjølv om strømforsyning varierer. Ulempene med å ha eit høgt fastledd er at det ikkje stimulerer til å spara strøum, og dessutan vil nettleiga for kundar med lågt forbruk bli vesentleg høgare pr. kWh enn for kundar med høgt strømforsyning.

Fordelen med å leggja størstedelen av nettleiga på energileddet er at det gir tilskunding til å spara strøum, eller sagt på ein annan måte: til å bruka energi på ein optimal miljøriktig og berekraftig måte. Ei ulempe vil vera at prisane på nettleiga vil kunna variera med strømforsyning og vera vanskelege å berekna.

Det er også viktig at tariffane for distribusjon av elektrisk strøum blir utforma slik at dei så langt det er råd, gir tilskunding til effektiv utnytting og utvikling av nettet. Det er om å gjera at kostnadsbiletet for nettleiga blir så enkelt at dei fleste forbrukarane forstår det. Det skapar tillit mellom kunde og leverandør.

Kristeleg Folkeparti og regjeringspartia er opptekne av at nettselskapa sine årlege inntekter og inntektsrammer blir meir treffsikre enn i dag, slik at kostnadene for abonnentane blir mest mogleg stabile og pårekelege. Samstundes må nettleiga utformast slik at forbrukarane får tilskunding til å ha eit miljøriktig og berekraftig energiforbruk.

Stortinget legg i dag hovudprinsippa for utrekninga av den samla nettleiga med energiledd og fastledd. Samstundes er det løyvt 40 mill. kr som kompensasjon til dei som har dei høgaste utgiftene til nettleige. Vi ser fram til Regjeringa sin gjennomgang av reguleringa av nettleiga, som skal leggast fram i revidert budsjett 2004. Då får Stortinget eit nytt høve til å drøfta nettleiga, etter at Regjeringa har kasta ljøs over dei mange fasettane som kjem fram når nettleiga er på dagsordenen.

Vi får i denne saka også ein første gjennomgang av tovegskommunikasjon. EBL og NVE har eit samarbeidsprosjekt om tovegskommunikasjon som skal avsluttast sommaren 2004. Regjeringa ønskjer ikkje å stilla ytterlegare krav til utbygging av tovegskommunikasjon utover det at forbrukarar med forbruk over 100 000 kWh skal installera timemåling. Ein samla komite ser fordelane ved å gjera bruk av tovegskommunikasjon. Men fleirtalet vil venta med å ta stilling til bruk av tovegskommunikasjon til evalueringa av prøveprosjektet ligg føre.

Inger S. Enger (Sp): St.meld. nr. 41 er et svar på et oppdrag fra stortingsflertallet i forbindelse med behandlinga av fjorårets budsjett. Flertallet bad Regjeringa om å fremme en sak om ulike modeller for nettariffing som innebar prisutjamning på nettleie, og som samtidig var

enkle og robuste mot forandring. Det er lett å framføre det budskapet, men i praksis kan det være noe vanskeligere å finne fram til enkle og gode løsninger.

I meldinga anbefales det å videreføre dagens ordning med tilskudd til utjamning av nettariffer, der Stortinget over statsbudsjettet bevilger et beløp som går til å redusere de absolutt høyeste nettariffene i landet. Det er Senterpartiet helt enig i. Formålet er å redusere overføringskostnadene på steder i Norge der kostnadene blir svært store på grunn av topografi, klima og næringsmessige og bostedsmessige forhold. Modellen er både reguleringsnøytral og tilpasningsnøytral. Den påvirker altså ikke selskapenes disposisjoner, og det går ikke an å gjøre taktiske tilpasninger. Beløpet går direkte og, ikke minst, uavkorta til nettkundene. Dette er virkelig en treffsikker og god ordning.

Beregninger viser at en bevilgning på mellom 40 mill. kr og 60 mill. kr i året vil gi en god samfunnsøkonomisk virkning og medføre en betydelig utjamning av overføringskostnadene i de delene av landet som har den høyeste nettleia. Interessant og viktig er det også å merke seg at beregninger viser at de nettselskapene hvor nettkundene har mottatt utjamningstilskudd, ikke er mindre effektive enn sammenlignbare nettselskap.

I meldinga legges det vekt på at tariffene skal utformes slik at de i størst mulig grad gir signaler om effektiv utnyttning og utvikling av nettet. Energiledet i nettleia skal reflektere belastningen på nettet, dvs. verdien av marginale nettap som følge av endra mengde overført energi. Fastleddet skal dekke de faste utgiftene.

Senterpartiet mener det er riktig å ha en toledda nett-tariff hvor fastleddet i stor grad reflekterer faste kostnader, og energiledet i stor grad reflekterer variable kostnader. Det er viktig å understreke at forbrukere som legger om deler av energibruken til andre energibærere enn strøm, skal oppnå en merkbar besparelse på strømrégninga. Det må være viktig å finne ordninger som ikke fører til at de som bor i små leiligheter og bruker lite strøm, får høy regning fordi fastleddet i nettariffen er så høgt. Det skal f.eks. være forskjell på et skisenter, som i perioder har høge forbrukstopper når det gjelder strøm, og en familie, som kanskje bare bruker strøm til lys og belaster nettet lite.

Senterpartiet har derfor sammen med SV fremma et forslag om at det bør legges opp til en mest mulig kostnadsriktig fordeling av fastleddet i nettleia. Det er nettopp for at forbrukere som unngår høgt effektforbruk i perioder med svært høge belastninger av nettet, bør kunne ha et lavere fastledd.

Så vil jeg henvisne til Dokument nr. 8:66 for 2002-2003, fra SV. Jeg kan ha sans for SVs forslag om at fastleddet i nettleia skal ha en lav øvre grense. Men jeg tror det blir for ustabil. Det vil også bety at energiledet må dekke mer av nettleia. I år har vi f.eks. sett at når folk sparer strøm, har det ført til at mange selskaper har økt energiledet i nettleia. Det er svært uheldig for forbrukeren. Strømfbruket går ned, men regninga øker fordi nettleia øker. Fastleddet bør avspeile hvor mye en faktisk belastet nettet.

Når det gjelder toveiskommunikasjon, mener Senterpartiet at alle bør få mulighet til å det i bruk. I første omgang haster det mest med å komme i gang med de største kundene. Toveiskommunikasjon er et godt virkemiddel for flere formål, både for å se belastningen på nettet og for å ha mulighet til å spare strøm.

Senterpartiet stiller seg bak flertallet, som ønsker en gjennomgang av NVEs regelverk for å gjøre nettselskapenes inntektsrammer mer treffsikre og utjamne kostnadene.

Statsråd Einar Steensnæs: Stortingsmeldingen som behandles i dag, omfatter to temaer; utjevning av nettleien og finansieringsmodeller for toveiskommunikasjon. I meldingen behandles også Dokument nr. 8:66 for 2002-2003, hvor det foreslås å sette en lav øvre grense for fastleddet i nettleien. Innstillingen viser at også andre problemstillinger knyttet til nettleien enn dem som har vært behandlet i meldingen, har vært i fokus i komiteen.

Jeg er fornøyd med at komiteens flertall støtter opp om Regjeringens syn på hovedprinsippene for tariffutforming. Tariffene skal utformes slik at de i størst mulig grad gir signal om effektiv utnyttelse og utvikling i nettet. Det har preget flere av innleggene, og jeg er fornøyd med at det synes å ha bred oppslutning. Dette er også i tråd med hovedprinsippene i energiloven og tilhørende forskrifter. Videre bør det legges vekt på at systemet skal være enkelt, forståelig og gjennomsiktig. Generelt bør en ikke prøve å oppnå mer enn ett mål med ett virkemiddel. Flertallets syn innebærer videre at forslaget om å sette en lav øvre grense på fastleddet ikke har fått tilslutning.

Det vil neste år bli benyttet 40 mill. kr over budsjettet til utjevningssystemet for nettleien. Dette beløpet ble doblet som et resultat av forhandlingene med Arbeiderpartiet i budsjettforliket. Det synes jeg gir en god fordeling. Økningen vil bidra til at flere forbrukere blir omfattet av ordningen, og at de som i dag får, vil få noe mer. Vedtaket i dag tar jeg også som et signal om at Stortinget er positivt til måten denne ordningen fungerer på.

Jeg synes det er meget forståelig at mange reagerer på økningen i nettleie hos enkelte nettselskaper det siste året, spesielt sett i forhold til de høye kraftprisene vi opplevde sist vinter. Jeg synes heller ikke tidspunktet for økningen av nettleien er særlig velvalgt hos mange nettselskaper. Samtidig har jeg forståelse for at nettselskapene over tid ønsker å ta de inntekter som reguleringen gir adgang til, som også er nødvendig for å opprettholde god kvalitet i nettet. Det gir bl.a. et bedre grunnlag for å gjennomføre nødvendige nettinvesteringer i årene framover, og dermed sikre en forsvarlig drift. Jeg forventer imidlertid at nettselskapene og eierne har et helhetsperspektiv, for bl.a. å skape tillit hos kundene, når de fastsetter sin strategi for nettleien.

Jeg antar at denne situasjonen har vært grunnlaget for at komiteen nå ber Regjeringen foreta en gjennomgang av NVEs regelverk på dette området i forbindelse med revidert budsjett for 2004. Det vil Regjeringen selvfølgelig gjøre, og jeg har også forståelse for at Stortinget ønsker å diskutere dette noe nærmere. Jeg er helt enig i at det

må være en prioritert oppgave å søke en mest mulig stabil prisutvikling over tid, samtidig som en må gi best mulige signaler om effektivt energibruk, slik også flere talere i dag har gitt uttrykk for.

Siste tema i meldingen var toveiskommunikasjon. Meldingen skulle ikke omfatte en full vurdering av toveiskommunikasjon, men en vurdering av ulike modeller for finansiering av en frivillig ordning med toveiskommunikasjon. Det er ingen uenighet om at toveiskommunikasjon har en framtid i Norge. Jeg har valgt ikke å ta endelig stilling før prosjekter om dette avsluttes neste år. Vi må erkjenne at det fortsatt er usikkerhet når det gjelder dette, og vi må unngå å eventuelle krav og føringer fra myndighetene gir seg utslag i feilinvesteringer. Men jeg vil understreke at min holdning til denne teknologien er meget positiv, og det er også utvilsomt en teknologi som kommer.

For øvrig viser jeg til at toveiskommunikasjon også er tema i den stortingsmeldingen om forsyningssikkerheten for strøm som Regjeringen tar sikte på å legge fram like før jul.

Presidenten: Det blir replikkordskifte.

Rolf Terje Klungland (A): NVE har i dag vært ute og kritisert enkelte nettselskaper på grunn av det som skjedde under stormen for noen dager siden, at strømmen ikke har kommet tilbake til hus og kunder innen akseptabel tid. Jeg forutsetter at statsråden kommer til å følge opp NVEs kritikk og dermed se til at vi i framtiden kan unngå slike lange perioder der folk er uten strøm.

Jeg har lyst til å knytte en kommentar til det statsråden sa om å endre nettleien hurtig. Statsråden sa vitterlig at han hadde tillit til at nettselskapene ordner opp i dette. Det er vel akkurat derfor komiteen har bemerket det i innstillingen, at det har de ikke gjort nå i år. Jeg håper statsråden kan svare litt på det.

Statsråd Einar Steensnæs: Når det gjelder det første spørsmålet, om nettet som er nede for svært mange kunder, og at det har tatt lang tid å rette det opp igjen, har jeg stor forståelse for den vanskelige situasjonen som det skaper. Samtidig er det viktig å karakterisere dette som en helt spesiell situasjon. Kvaliteten i det norske nettet er rimelig god, i hvert fall hvis vi sammenligner oss med mange land. Men det er klart at vi må se på grunnen til at det tar så lang tid. Jeg vil vise til at det var mer enn stiv til sterk kuling, som det ble sagt i et innlegg her. Dette var en helt ekstraordinær situasjon, med omfattende skadeomfang. Jeg har lagt merke til at både NVE og Forbrukerrådet har engasjert seg i saken. Det er jeg glad for. Jeg skal love å følge opp også overfor NVE i den sammenheng.

La meg så si at jeg i innlegget mitt sa at jeg forstod kunder som blir frustrerte når nettleien stiger når kraftprisen er høy. Men jeg sa ikke at jeg stolte på at nettselskapene skulle ordne opp. Jeg sa: «Jeg forventer imidlertid at nettselskapene og eierne har et helhetsperspektiv»,

og at de har en mer forstandig innfasing av prisøkninger enn det de har vist i vinter.

Øyvind Vaksdal (FrP): Som kjent er det NVE som skal godkjenne nettselskapenes inntektsrammer ut fra visse kriterier. Noen nettselskaper opplever allerede i dag at disse reglene er svært så strenge, mens andre opplever reglene som absolutt til å leve med – for å si det forsiktig.

Jeg vil derfor spørre statsråden om han er fornøyd med dagens regelverk med hensyn til NVEs godkjenning, eller om han kunne tenke seg å gjøre dette mer treffsikkert overfor nettselskapene, i og med at de opplever det så forskjellig.

Så registrerte jeg at statsråden nå så det som klart uheldig at strømkundene opplever det som straff at nettleien økes når de nettopp har fulgt oppfordringene om å spare strøm. Hva vil statsråden konkret gjøre for å motvirke denne negative utviklingen?

Statsråd Einar Steensnæs: Jeg forholder meg til det som nå er et ønske fra en samlet komite, nemlig å gjennomgå tariffsystemet for å få det mer treffsikkert. Det går det sikkert an å gjøre. Jeg synes det er bra at Stortinget ber om dette. Jeg skal gjerne komme tilbake til det.

Det er en monopolsituasjon å bestyre nettet i dette landet. Det er antakelig til det beste for kunden, men å få det treffsikkert nok og også rettferdig i forhold til befolkningstetthet, distrikt, spredt bosetning, geografi og topografi er ikke enkelt. Jeg skal forelegge Stortinget de kriterier som nettets kostnader er basert på. Så håper jeg at det skal virke oppklarende. Kanskje går det også an å gjøre justeringer som kan forbedre treffsikkerheten.

Når det gjelder å bli straffet på grunn av strømsparing, viser jeg til at noe av den fordelingsvirkningen som er lagt inn i energiledet, vil gi seg utslag som det kanskje er vanskelig å forklare, men Stortinget har i dag i hovedsak sluttet seg til det systemet som er etablert.

Ingvild Vaggen Malvik (SV): Én ting er at folk fryser fordi de sparer på strømmen. Verre er det at folk kan fryse i hjel fordi strømmen blir borte. Når tusenvis av husstander på Østlandet er uten strøm, selv flere døgn etter at været er passert, kan vi være glad for at vi faktisk har ganske mildt vær ute. Det er ingen selvfølge nå rett før jul.

Utkobling som følge av stiv til sterk kuling er uakseptabelt. Hvis statsråden har en annen oppfatning av været den siste tiden, ser jeg fram til at han redegjør for hvilken meteorologisk diagnose han vil stille for det været som har vært. Statsråden kan også gjerne utdype hvor ofte han mener at man skal regne med denne type vær fenomener.

Mitt spørsmål til statsråden er: Hva slags grep planlegger han raskt å foreta seg for å stimulere nettselskapene til å sørge for nødvendige investeringer, nødvendig vedlikehold og beredskap som gjør at man ikke blir sittende uten strøm i flere døgn etter at man har hatt stiv til sterk kuling?

Statsråd Einar Steensnæs: Jeg vil vise til at den værstsituasjonen vi hadde, særlig i Hedmark, var helt unik. Heldigvis går det mange år mellom hver gang vi opplever maken. Vi har sett at de som arbeider med å få fram strømforsyningen, har gjort en tapper innsats. Natt og dag har de jobbet for å få dette på plass. Men vi har også sett hvor store og omfattende disse skadene er. Det går aldri an å gardere seg 100 pst. mot en slik situasjon. Men det viktige er at vi har en beredskap for de aller fleste værstsituasjoner. Det er meningen at det norske sentralnettet, regionalnettet og distribusjonsnettet skal ha det i dag.

Jeg vil gjerne bekrefte at vi kommer til å gå gjennom denne situasjonen for å se om de erfaringene vi har fått på bakgrunn av det som er hendt disse dagene, gir anledning til skjerpede krav overfor nettselskapene. Nettselskapene har et godkjent budsjett. Innenfor det budsjettet skal de både sørge for opprustning og vedlikehold av nettet og for at det er robust i alle normale værstsituasjoner. Det innebærer også høst- og vinterstormer.

Presidenten: Flere har ikke bedt om ordet til replikk. Flere har ikke bedt om ordet til sakene nr. 4 og 5. (Votering, se side 1021)

S a k n r . 6

Innstilling frå energi- og miljøkomiteen om samtykke til godkjenning av ei avgjerd i EØS-komiteen om innlemming i EØS-avtala av eit fleirårig handlingsprogram på energiområdet «Intelligent energi for Europa» (2003-2006) (Innst. S. nr. 64 (2003-2004), jf. St.prp. nr. 7 (2003-2004))

Presidenten: Ingen har bedt om ordet. (Votering, se side 1021)

Etter at det var ringt til votering i 5 minutter, uttalte **presidenten:** Da går vi til votering over sakene nr. 1–6 på dagens kart.

Votering i sak nr. 1

Presidenten: Under debatten er det satt fram 42 forslag. Det er

- forslagene nr. 1, 30–40 og 42, fra Hallgeir H. Langeland på vegne av Sosialistisk Venstreparti
- forslag nr. 2, fra Rolf Terje Klungland på vegne av Arbeiderpartiet, Fremskrittspartiet og Senterpartiet
- forslagene nr. 3 og 4, fra Rolf Terje Klungland på vegne av Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet
- forslagene nr. 5–7, fra Rolf Terje Klungland på vegne av Arbeiderpartiet og Fremskrittspartiet
- forslag nr. 8, fra Rolf Terje Klungland på vegne av Arbeiderpartiet og Sosialistisk Venstreparti
- forslagene nr. 9 og 10, fra Øyvind Vaksdal på vegne av Fremskrittspartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet
- forslag nr. 11, fra Øyvind Vaksdal på vegne av Fremskrittspartiet og Sosialistisk Venstreparti
- forslagene nr. 12–14, fra Hallgeir H. Langeland på vegne av Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet
- forslagene nr. 15–29, fra Øyvind Vaksdal på vegne av Fremskrittspartiet
- forslag nr. 41, fra Inger S. Enger på vegne av Senterpartiet

Forslagene nr. 1–41 er inntatt i innstillingen på sidene 66–71, forslag nr. 42 er omdelt på representantenes plasser i salen.

Forslag nr. 41, fra Senterpartiet, tas opp til votering. Forslaget lyder:

«Stortinget ber Regjeringen om å unnta Høyanger aluminiumsverk fra økningen av påslaget på nettartiffen fra 0,3 til 0,8 øre/kWh, siden dette er det eneste aluminiumsverket som vil bli rammet av denne avgiftsøkningen.»

Fremskrittspartiet har varslet at de støtter forslaget.

V o t e r i n g :

Forslaget fra Senterpartiet ble med 75 mot 22 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 19.08.36)

Presidenten: Forslagene nr. 1 og 30–40, fra Sosialistisk Venstreparti, tas opp til votering.

Forslag nr. 1 lyder:

«Rammeområde 12
(Olje og energi)

I

På statsbudsjettet for 2004 bevilges under:

Kap.	Post	Formål:	Kroner	Kroner
U t g i f t e r :				
1800		Olje- og energidepartementet		
	1	Driftsutgifter	88 339 000	
	21	Spesielle driftsutgifter, kan overføres	19 900 999	
	22	Beredskapslagre for drivstoff, kan overføres	21 500 000	
	70	Internasjonalisering av petroleumsvirksomheten, kan overføres	8 000 000	

Kap.	Post	Formål:	Kroner	Kroner
	71	Tilskudd til Norsk Oljemuseum	6 000 000	
	72	Investeringsfond for klimatiltak i Østersjøområdet	8 100 000	
1810		Oljedirektoratet (jf. kap. 4810)		
	1	Driftsutgifter	132 550 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	55 600 000	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlike hold, <i>kan overføres</i>	5 000 000	
1815		Petoro AS		
	70	Administrasjon	193 000 000	
1820		Norges vassdrags- og energidirektorat (jf. kap. 4820 og 4829)		
	1	Driftsutgifter	218 880 000	
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	69 000 000	
	22	Sikrings- og miljøtiltak i vassdrag, <i>kan overføres</i>	84 250 000	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlike hold, <i>kan overføres</i>	6 000 000	
	70	Tilskudd til lokale el-forsyningsanlegg, <i>kan overføres</i>	2 000 000	
	73	Tilskudd til utjevning av overføringstariffer, <i>kan overføres</i>	60 000 000	
	75	Tilskudd til sikringstiltak, <i>kan overføres</i>	2 600 000	
1825		Omlagging av energibruk og energiproduksjon		
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	12 000 000	
	50	Overføring til Energifondet	779 000 000	
	60	Oppfølging Nasjonal Agenda 21	400 000 000	
	70	Tilskudd til el-sparing i private husholdninger	269 000 000	
	71	Bioenergi	200 000 000	
	73	Produksjonsstøtte vindkraft	20 000 000	
	74	Naturgass, <i>kan overføres</i>	4 000 000	
	76	Tilskudd til utskiftning av PCB-armaturer i bedrifter	100 000 000	
1830		Energiforskning (jf. kap. 4829)		
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	18 500 000	
	50	Norges forskningsråd	505 000 000	
	70	Internasjonale samarbeids- og utviklingstiltak, <i>kan overføres</i>	9 400 000	
2440		Statens direkte økonomiske engasjement i petroleums- virksomheten (jf. kap. 5440)		
	30	Investeringer	18 600 000 000	
	50	Overføring til Statens petroleums forsikringsfond	1 300 000 000	
2442		Disponering av innretninger på kontinentalsokkelen		
	70	Tilskudd, <i>overslagsbevilgning</i>	60 000 000	
2490		NVE Anlegg (jf. kap. 5490, 5491 og 5603)		
	24	Driftsresultat:		
	1	Driftsinntekter	-42 500 000	
	2	Driftsutgifter	35 700 000	
	3	Avskrivninger	5 900 000	
	4	Renter av statens kapital	900 000	0
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	7 000 000	
		Totale utgifter		<u>23 264 619 000</u>

Kap.	Post	Formål:	Kroner	Kroner
I n n t e k t e r :				
4810		Oljedirektoratet (jf. kap. 1810)		
	1	Gebyr- og avgiftsinntekter	2 500 000	
	2	Oppdrags- og samarbeidsvirksomhet	31 800 000	
	3	Refusjon av tilsynsutgifter	12 000 000	
	4	Salg av undersøkelsesmateriale	1 000 000	
	6	Ymse inntekter	1 200 000	
	8	Inntekter barnehage	3 600 000	
	10	Refusjoner	11 000 000	
4820		Norges vassdrags- og energidirektorat (jf. kap. 1820)		
	1	Gebyr- og avgiftsinntekter	22 900 000	
	2	Oppdrags- og samarbeidsvirksomhet	41 400 000	
	40	Sikrings- og miljøtiltak i vassdrag	14 400 000	
4829		Konsesjonsavgiftsfondet (jf. kap. 1820 og 1830)		
	50	Overføring fra fondet	139 150 000	
4860		Statsforetak under Olje- og energidepartementet		
	70	Garantiprovisjon, Statnett SF	11 900 000	
5440		Statens direkte økonomiske engasjement i petroleums- virksomheten (jf. kap. 2440)		
	24	Driftsresultat:		
		1 Driftsinntekter	95 300 000 000	
		2 Driftsutgifter.....	-18 900 000 000	
		3 Lete- og feltutviklingsutgifter	-550 000 000	
		4 Avskrivninger	-15 900 000 000	
		5 Renter av statens kapital	-6 800 000 000	53 150 000 000
	30	Avskrivninger	15 900 000 000	
	80	Renter av statens kapital	6 800 000 000	
5490		NVE Anlegg (jf. kap. 2490)		
	1	Salg av utstyr mv.	1 200 000	
5608		Renter av lån til statsforetak under Olje- og energidepartementet		
	80	Renter, Statnett SF	48 500 000	
		Totale inntekter		76 192 550 000

II

Merinntektsfullmakter

Stortinget samtykker i at Olje- og energidepartementet i 2004 kan:

overskride bevilgningen under	mot tilsvarende merinntekter under
kap. 1810 post 1	kap. 4810 postene 6 og 10
kap. 1810 post 21	kap. 4810 post 2
kap. 1820 post 21	kap. 4820 post 2
kap. 1820 post 22	kap. 4820 post 40
kap. 2490 post 45	kap. 5490 post 1

III

Fullmakt til overskridelse

Stortinget samtykker i at Kongen i 2004 kan overskride bevilgningen under kap. 1800 Olje- og energidepartementet post 21 Spesielle driftsutgifter, til dekning av meglerhonorar og utgifter til faglig bistand ved salg av statlige aksjeposter samt andre endringer som kan få betydning for eierstrukturen i Statoil ASA.

IV

Fullmakt til å utgiftsføre og inntektsføre uten bevilgning

Stortinget samtykker i at Olje- og energidepartementet i 2004 kan utgiftsføre og inntektsføre uten bevilgning pro et contraoppgjør i forbindelse med salg av SDØE-andeler under:

1. kap. 2440 Statens direkte økonomiske engasjement i petroleumsvirksomheten post 25 Pro et contraoppgjør.

2. kap. 5440 Statens direkte økonomiske engasjement i petroleumsvirksomheten post 1 Pro et contraoppgjør.

V

Tilsagnsfullmakter

Stortinget samtykker i at Olje- og energidepartementet i 2004 kan gi tilsagn utover gitte bevilgninger, men slik at samlet ramme for nye tilsagn og gammelt udekket ansvar ikke overstiger følgende beløp:

Kap.	Post	Betegnelse	Samlet ramme
1820		Norges vassdrags- og energidirektorat	
	75	Tilskudd til sikringstiltak	2,5 mill. kroner
1825		Omlegging av energibruk og energiproduksjon	
	50	Overføring til Energifondet	130,0 mill. kroner
	74	Naturgass	20,0 mill. kroner
1830		Energiforskning	
	50	Norges forskningsråd	33,0 mill. kroner

VI

Fullmakt til å inngå forpliktelser utover gitt bevilgning

Stortinget samtykker i at Olje- og energidepartementet i 2004 kan pådra seg forpliktelser utover gitte bevilgninger innenfor følgende beløp:

Kap.	Post	Betegnelse	Ramme
1800		Olje- og energidepartementet	
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	2,5 mill. kroner
1815		Petoro AS	
	70	Administrasjon	35,0 mill. kroner

VII

Overføring av eiendomsrett mot bruksrett

Stortinget samtykker i at Olje- og energidepartementet i 2004 kan godkjenne overføring av eiendomsrett fra en rettighetshavergruppe hvor Petoro AS som forvalter av SDØE er en av rettighetshaverne, til en annen rettighetshavergruppe. Det forutsettes at Petoro AS som forvalter av SDØE er sikret tilstrekkelig bruksrett. Denne fullmakt vil gjelde for de prosjekter hvor Kongen har fått fullmakt til å godkjenne plan for utbygging/anlegg og drift, samt ved mindre endringer for prosjekter hvor plan for utbygging/anlegg og drift allerede er godkjent. Fullmakten gis under forutsetning av at overføring av eiendomsrett ikke har prinsipielle eller samfunnsmessige sider av betydning.

VIII

Overdragelse av andeler i utvinningstillatelser

Stortinget samtykker i at Kongen i 2004 kan godkjenne overdragelse av andeler for Petoro AS som forvalter av SDØE i utvinningstillatelser der det antas at samlede utvinnbare ressurser i forekomstene er mindre enn 10 mill. tonn oljeekvivalenter.

IX

Opphevelse av generalforsamlingsklausulen

Stortinget samtykker i at generalforsamlingsklausulen skal kunne oppheves for gitte tillatelser og erstattes av en vetorett i tråd med konsesjonsdirektivet og petroleumsforskriften § 12, dersom rettighetshaverne skulle ønske dette. Olje- og energidepartementet skal i så fall godkjenne dette i hvert enkelt tilfelle.»

Forslag nr. 30 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen sørge for at bevilningene til ENOVA gradvis økes gjennom økt påslag i nettarriffen. Påslaget i nettarriffen må øke til 2 øre fram til 2005.»

Forslag nr. 31 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen opprettholde og styrke støtten til vindkraftutbygginger slik at de anlegg det er gitt konsesjon for faktisk bygges, og slik at nye prosjekter blir omsøkt.»

Forslag nr. 32 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen snarest, men senest i Revidert nasjonalbudsjett 2004, komme med forslag til organisasjonsstøtte til Vindkraftforum og Lands sammenslutninga av Norske Vindkraftkommuner til drift av felles sekretariat og oppbygging av en aktiv bransjeorganisasjon for vindkraft i Norge.»

Forslag nr. 33 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen i forbindelse med revidert budsjett å komme med forslag til hvordan staten kan bidra til at miljøkulverter i veiprosjekter kan realiseres.»

Forslag nr. 34 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen i løpet av 2004 å legge fram en egen melding om virksomhet knytta til naturtilsyn og oppsyn, hvor eksisterende virksomhet evalueres og eventuell omorganisering og endret myndighetsutøvelse vurderes.»

Forslag nr. 35 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen i 2004 igangsette en prøveordning med en erstatningsmodell i utvalgte rovdyrutsatte områder, der eierne av beitedyr får tilskudd i forhold til rovdyrtallet i området, og ikke noen utbetaling pr. dyr som blir drept av rovdyr.»

Forslag nr. 36 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen utvikle et forsøksprosjekt med forebyggende og forskningsbasert arbeid i rovdyrutsatte områder, basert blant annet på erfaringene fra tilsvarende problemområder i andre land.»

Forslag nr. 37 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen støtte Nordreisa-prosjektet for å få ny kunnskap om rovdyrspørsmål og forebyggende arbeid.»

Forslag nr. 38 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen, senest i forbindelse med revidert statsbudsjett, komme tilbake med en tiltakspakke som innen forbudet trer i kraft i 2005 aktivt medvirker til måloppnåelse og utløsning av enøk-potensialet ved utskifting av lysrørarmaturer med PCB-kondensatorer.»

Forslag nr. 39 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen endre regelverket og snu bevisbyrden slik at i stedet for at myndighetene må bevise at et stoff er skadelig, får industrien ansvaret for å bevise at det ikke er det.»

Forslag nr. 40 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen komme tilbake til Stortinget med forslag til virkemidler for hvordan miljøinformasjonslovens intensjoner og rettigheter skal understøttes, bl.a. gjennom å styrke, effektivisere og fornye Produktregisteret.»

V o t e r i n g :

Forslagene fra Sosialistisk Venstreparti ble med 82 mot 14 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 19.09.06)

Presidenten: Forslag nr. 42, fra Sosialistisk Venstreparti, tas opp til votering.

Forslaget lyder:

«Stortinget ber Regjeringa i forbindelse med statsbudsjettet for 2005 komme med forslag om bevilgning til fortsatt restaurering av Steinvikholm.»

Senterpartiet og Fremskrittspartiet har varslet at de støtter forslaget.

V o t e r i n g :

Forslaget fra Sosialistisk Venstreparti ble med 62 mot 35 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 19.09.41)

Presidenten: Forslagene nr. 15–29, fra Fremskrittspartiet, tas opp til votering.

Forslag nr. 15 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen umiddelbart åpne for boring i allerede tildelte lisenser i Lofoten-området.»

Forslag nr. 16 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen umiddelbart åpne for boring i allerede tildelte lisenser i Barentshavet.»

Forslag nr. 17 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen avstå fra å innføre petroleumsfrie soner i nordområdene.»

Forslag nr. 18 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen opprette et energi- og petroleumsforskningsfond på 10 mrd. kroner, hvor avkastningen benyttes til teknologisk forskning for å bedre utvinningsgraden, økonomien og sikkerheten på kontinentalsokkelen, samt andre relevante energiforskningsprosjekter.»

Forslag nr. 19 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen sikre at gjennomgangen av Samlet Plan reduserer konsesjonsbehandlings-tiden for store og små vannkraftutbygginger.»

Forslag nr. 20 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen fremme forslag om teknologinøytrale støtteordninger for økt vannkraftproduksjon.»

Forslag nr. 21 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen vurdere tidligere avslåtte vannkraftutbygginger på nytt, og fremme egen sak om dette til Stortinget.»

Forslag nr. 22 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen sørge for at gasskraftverk i Norge blir underlagt samme miljømessige rammebetingelser som andre innen EØS-området.»

Forslag nr. 23 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen utarbeide nytt regelverk for økonomisk støtte basert på like kriterier til frivillige miljøvernorganisasjoner og fremme dette som egen sak før behandlingen av neste års budsjett.»

Forslag nr. 24 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen sørge for at miljøvernorganisasjoner som aktivt oppfordrer til eller bevisst bryter loven for å demonstrere mot lovlig vedtak, mister all økonomisk statsstøtte.»

Forslag nr. 25 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen om at det i internasjonale fora arbeides for at det opprettes en egen internasjonal særdomstol for miljø saker underlagt Den internasjonale domstolen i Haag.»

Forslag nr. 26 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen fremme nødvendige tiltak for å redusere konflikter i forbindelse med opp-

rettelse av nasjonalparker, verneområder og lignende.»

Forslag nr. 27 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen stoppe igangsetting av nye verneprosesser og foreta konsekvensanalyse av gjennomført vern.»

Forslag nr. 28 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen fremme sak for gjennomgang av målsettingene og virkemiddelbruken for vedtatt og planlagt vern på Svalbard for å sikre næringslivets fremtid.»

Forslag nr. 29 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen fremme en sak med formål om å øke utskiftingstakten av den norske bilparken.»

V o t e r i n g :

Forslagene fra Fremskrittspartiet ble med 81 mot 15 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 19.10.02)

Presidenten: Forslagene nr. 12–14, fra Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet, tas opp til votering.

Forslag nr. 12 lyder:

«*Utbyggingsprosjekter på norsk kontinentalsokkel*

Stortinget samtykker i at Kongen i 2004 kan godkjenne prosjekter på norsk kontinentalsokkel under følgende forutsetninger:

1. Prosjektet må ikke ha prinsipielle eller samfunnsmessige sider av betydning.

2. Øvre grense for de samlede investeringer pr. prosjekt utgjør 5 mrd. kroner.

3. Hvert enkelt prosjekt må vise akseptabel samfunnsøkonomisk lønnsomhet og være rimelig robust mot endringer i prisutviklingen for olje og naturgass.

4. Det må være bevilgningsmessig dekning for investeringene under kap. 2440 Statens direkte økonomiske engasjement i petroleumsvirksomheten.»

Forslag nr. 13 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen i forbindelse med evalueringen av ENOVA å få gjennomført en uavhengig analyse av kapitalbehovet til ENOVA, gitt utløsnings-effekten så langt, og med en vurdering av å sette mer ambisiøse nasjonale mål for omleggingen av energimarkedet i Norge fram til 2010.»

Forslag nr. 14 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen om å iverksette et pilotprosjekt med panteordning for utskifting av gamle forurensende vedovner, evt. komme tilbake med konkret forslag i revidert budsjett for 2004.»

V o t e r i n g :

Forslagene fra Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet ble med 79 mot 18 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 19.10.21)

Presidenten: Forslag nr. 11, fra Fremskrittspartiet og Sosialistisk Venstreparti, tas opp til votering. Forslaget lyder:

«Stortinget ber Regjeringen annethvert år utarbeide en egen stortingsmelding om «Rikets energitilstand.»»

V o t e r i n g :

Forslaget fra Fremskrittspartiet og Sosialistisk Venstreparti ble med 67 mot 30 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 19.10.36)

Presidenten: Forslagene nr. 9 og 10, fra Fremskrittspartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet, tas opp til votering.

Forslag nr. 9 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen i løpet av 2004 fremme forslag om et betydelig næringsfond for Sauda og Odda for å kompensere for påførte ulemper.»

Forslag nr. 10 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen gjennomføre en evaluering av SNOs organisering og arbeidsmåter. Det meldes tilbake til Stortinget seinest i budsjettframlegget høsten 2004.»

V o t e r i n g :

Forslagene fra Fremskrittspartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet ble med 62 mot 34 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 19.10.55)

Presidenten: Forslag nr. 8, fra Arbeiderpartiet og Sosialistisk Venstreparti, tas opp til votering. Forslaget lyder:

«Stortinget ber Regjeringen komme tilbake til Stortinget på egnet måte med en plan for å styrke allemannsretten gjennom erverv og tilrettelegging av flere områder som har særskilt nasjonal, regional eller lokal verdi, samt å bidra til vern og sikring av viktige friluftsområder i og rundt byer og tettsteder.»

V o t e r i n g :

Forslaget fra Arbeiderpartiet og Sosialistisk Venstreparti ble med 61 mot 36 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 19.11.10)

Presidenten: Forslagene nr. 5–7, fra Arbeiderpartiet og Fremskrittspartiet, tas opp til votering.

Forslag nr. 5 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen ta initiativ til at energimyndigheten i de nordiske landene i felleskap samarbeider om tiltak for å sikre den nordiske kraftbalansen og sikre at kraftmarkedet fungerer bedre.»

Forslag nr. 6 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen sikre at Statnett som systemansvarlig nettselskap har virkemidler som gjør

dem i stand til å sikre kraftforsyningen i kritiske perioder.»

Forslag nr. 7 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen signalisere langsiktighet og forutsigbarhet når det gjelder avgiftsfritak for gjenvunnet energi, for å få utløst investeringer på området.»

V o t e r i n g :

Forslagene fra Arbeiderpartiet og Fremskrittspartiet ble med 57 mot 40 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 19.11.26)

Presidenten: Forslagene nr. 3 og 4, fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet, tas opp til votering.

Forslag nr. 3 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen fremme en egen sak om utformingen av den nye modellen for el-avgift i næringslivet så raskt som mulig, og senest innen 1. april 2004.»

Forslag nr. 4 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen i forbindelse med olje- og gassmeldingen til våren 2004 komme med en vurdering om muligheten for å bruke CO₂ fra separasjon fra gassbehandlingsanlegg og gasskraftproduksjon

som trykkstøtte for økt utvinningsgrad fra olje- og gassfelt i Nordsjøen.»

V o t e r i n g :

Forslagene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet ble med 55 mot 42 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 19.11.43)

Presidenten: Forslag nr. 2, fra Arbeiderpartiet, Fremskrittspartiet og Senterpartiet, tas opp til votering. Forslaget lyder:

«Stortinget ber Regjeringen forenkle konsesjonsreglene for bygging av små, mini- og mikrokraftverk.»

V o t e r i n g :

Forslaget fra Arbeiderpartiet, Fremskrittspartiet og Senterpartiet ble med 51 mot 46 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 19.12.00)

Presidenten: Vi skal så votere over innstillingens forslag til vedtak.

Komiteen hadde innstillet:

A. Rammeområde 12 (Olje og energi)

I

På statsbudsjettet for 2004 bevilges under:

Kap.	Post	Formål:	Kroner	Kroner
U t g i f t e r :				
1800		Olje- og energidepartementet		
	1	Driftsutgifter	102 339 000	
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	31 900 000	
	22	Beredskapslagre for drivstoff, <i>kan overføres</i>	21 500 000	
	70	Internasjonalisering av petroleumsvirksomheten, <i>kan overføres</i>	16 000 000	
	71	Tilskudd til Norsk Oljemuseum	4 000 000	
	72	Investeringsfond for klimatiltak i Østersjøområdet	8 100 000	
1810		Oljedirektoratet (jf. kap. 4810)		
	1	Driftsutgifter	157 550 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	54 600 000	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	5 000 000	
1815		Petoro AS		
	70	Administrasjon	203 000 000	
1820		Norges vassdrags- og energidirektorat (jf. kap. 4820 og 4829)		
	1	Driftsutgifter	231 380 000	
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	54 000 000	
	22	Sikrings- og miljøtiltak i vassdrag, <i>kan overføres</i>	69 250 000	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	5 000 000	

Kap.	Post	Formål:	Kroner	Kroner
	70	Tilskudd til lokale el-forsyningsanlegg, <i>kan overføres</i>	1 000 000	
	73	Tilskudd til utjevning av overførings tariffer, <i>kan overføres</i>	40 000 000	
	75	Tilskudd til sikringstiltak, <i>kan overføres</i>	2 600 000	
1825		Omlegging av energibruk og energiproduksjon		
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	12 000 000	
	50	Overføring til Energifondet	95 000 000	
	74	Naturgass, <i>kan overføres</i>	19 000 000	
1830		Energiforskning (jf. kap. 4829)		
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	18 500 000	
	50	Norges forskningsråd	287 500 000	
	70	Internasjonale samarbeids- og utviklingstiltak, <i>kan overføres</i>	9 400 000	
2440		Statens direkte økonomiske engasjement i petroleumsvirksomheten (jf. kap. 5440)		
	30	Investeringer	19 700 000 000	
	50	Overføring til Statens petroleumsforsikringsfond	1 300 000 000	
2442		Disponering av innretninger på kontinentalsokkelen		
	70	Tilskudd, <i>overslagsbevilgning</i>	60 000 000	
2490		NVE Anlegg (jf. kap. 5490, 5491 og 5603)		
	24	Driftsresultat:		
	1	Driftsinntekter	-42 500 000	
	2	Driftsutgifter	35 700 000	
	3	Avskrivninger	5 900 000	
	4	Renter av statens kapital	900 000	0
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	5 000 000	
		Totale utgifter		<u>22 513 619 000</u>
I n n t e k t e r :				
4810		Oljedirektoratet (jf. kap. 1810)		
	1	Gebyr- og avgiftsinntekter	2 500 000	
	2	Oppdrags- og samarbeidsvirksomhet	31 800 000	
	3	Refusjon av tilsynsutgifter	11 000 000	
	4	Salg av undersøkelsesmateriale	1 000 000	
	6	Ymse inntekter	1 200 000	
	8	Inntekter barnehage	3 600 000	
	10	Refusjoner	11 000 000	
4820		Norges vassdrags- og energidirektorat (jf. kap. 1820)		
	1	Gebyr- og avgiftsinntekter	22 900 000	
	2	Oppdrags- og samarbeidsvirksomhet	41 400 000	
	40	Sikrings- og miljøtiltak i vassdrag	14 400 000	
4829		Konsesjonsavgiftsfondet (jf. kap. 1820 og 1830)		
	50	Overføring fra fondet	139 150 000	
4860		Statsforetak under Olje- og energidepartementet		
	70	Garantiprovisjon, Statnett SF	11 900 000	

Kap.	Post	Formål:	Kroner	Kroner
5440		Statens direkte økonomiske engasjement i petroleumsvirksomheten (jf. kap. 2440)		
	24	Driftsresultat:		
		1 Driftsinntekter	95 300 000 000	
		2 Driftsutgifter	-18 900 000 000	
		3 Lete- og feltutviklingsutgifter	-1 300 000 000	
		4 Avskrivninger	-15 900 000 000	
		5 Renter av statens kapital	-6 800 000 000	52 400 000 000
	30	Avskrivninger		15 900 000 000
	80	Renter av statens kapital		6 800 000 000
5490		NVE Anlegg (jf. kap. 2490)		
	1	Salg av utstyr mv.		1 200 000
5608		Renter av lån til statsforetak under Olje- og energidepartementet		
	80	Renter, Statnett SF		48 500 000
		Totale inntekter		75 441 550 000

II

Merinntektsfullmakter

Stortinget samtykker i at Olje- og energidepartementet i 2004 kan:

overskride bevilgningen under	mot tilsvarende merinntekter under
kap. 1810 post 1	kap. 4810 postene 6 og 10
kap. 1810 post 21	kap. 4810 post 2
kap. 1820 post 21	kap. 4820 post 2
kap. 1820 post 22	kap. 4820 post 40
kap. 2490 post 45	kap. 5490 post 1

III

Fullmakt til overskridelse

Stortinget samtykker i at Kongen i 2004 kan overskride bevilgningen under kap. 1800 Olje- og energidepartementet

mentet post 21 Spesielle driftsutgifter, til dekning av meglerhonorar og utgifter til faglig bistand ved salg av statlige aksjeposter samt andre endringer som kan få betydning for eierstrukturen i Statoil ASA.

IV

Fullmakt til å utgiftsføre og inntektsføre uten bevilgning

Stortinget samtykker i at Olje- og energidepartementet i 2004 kan utgiftsføre og inntektsføre uten bevilgning pro et contraoppgjør i forbindelse med salg av SDØE-andeler under:

1. kap. 2440 Statens direkte økonomiske engasjement i petroleumsvirksomheten post 25 Pro et contraoppgjør.
2. kap. 5440 Statens direkte økonomiske engasjement i petroleumsvirksomheten post 1 Pro et contraoppgjør.

V

Tilsagnsfullmakter

Stortinget samtykker i at Olje- og energidepartementet i 2004 kan gi tilsagn utover gitte bevilgninger, men slik at samlet ramme for nye tilsagn og gammelt udekket ansvar ikke overstiger følgende beløp:

Kap.	Post	Betegnelse	Samlet ramme
1820		Norges vassdrags- og energidirektorat	
	75	Tilskudd til sikringstiltak	2,5 mill. kroner
1825		Omlegging av energibruk og energiproduksjon	
	50	Overføring til Energifondet	130,0 mill. kroner
	74	Naturgass	20,0 mill. kroner
1830		Energiforskning	
	50	Norges forskningsråd	33,0 mill. kroner

VI

Fullmakt til å inngå forpliktelser utover gitt bevilgning

Stortinget samtykker i at Olje- og energidepartementet i 2004 kan pådra seg forpliktelser utover gitte bevilgninger innenfor følgende beløp:

Kap.	Post	Betegnelse	Ramme
1800	21	Olje- og energidepartementet Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	2,5 mill. kroner
1815	70	Petoro AS Administrasjon	35,0 mill. kroner

VII

Utbyggingsprosjekter på norsk kontinentalsokkel

Stortinget samtykker i at Kongen i 2004 kan godkjenne prosjekter på norsk kontinentalsokkel under følgende forutsetninger:

1. Prosjektet må ikke ha prinsipielle eller samfunnsmessige sider av betydning.
2. Øvre grense for de samlede investeringer pr. prosjekt utgjør 10 mrd. kroner.
3. Hvert enkelt prosjekt må vise akseptabel samfunnsøkonomisk lønnsomhet og være rimelig robust mot endringer i prisutviklingen for olje og naturgass.
4. Det må være bevilgningsmessig dekning for investeringene under kap. 2440 Statens direkte økonomiske engasjement i petroleumsvirksomheten.

VIII

Overføring av eiendomsrett mot bruksrett

Stortinget samtykker i at Olje- og energidepartementet i 2004 kan godkjenne overføring av eiendomsrett fra en rettighetshavergruppe hvor Petoro AS som forvalter av SDØE er en av rettighetshaverne, til en annen rettighetshavergruppe. Det forutsettes at Petoro AS som forvalter av SDØE er sikret tilstrekkelig bruksrett. Denne fullmakt vil gjelde for de prosjekter hvor Kongen har fått fullmakt til å godkjenne plan for utbygging/anlegg og drift, samt ved mindre endringer for prosjekter hvor plan for utbygging/anlegg og drift allerede er godkjent. Fullmakten gis under forutsetning av at overføring av eiendomsrett ikke har prinsipielle eller samfunnsmessige sider av betydning.

IX

Overdragelse av andeler i utvinningstillatelser

Stortinget samtykker i at Kongen i 2004 kan godkjenne overdragelse av andeler for Petoro AS som forvalter av SDØE i utvinningstillatelser der det antas at samlede utvinnbare ressurser i forekomstene er mindre enn 10 mill. tonn oljeekvivalenter.

X

Opphevelse av generalforsamlingsklausulen

Stortinget samtykker i at generalforsamlingsklausulen skal kunne oppheves for gitte tillatelser og erstattes av en vetorett i tråd med konsesjonsdirektivet og petroleumsforskriften § 12, dersom rettighetshaverne skulle ønske dette. Olje- og energidepartementet skal i så fall godkjenne dette i hvert enkelt tilfelle.

Presidenten: Presidenten gjør oppmerksom på en korreksjon i forslaget til vedtak, som komiteens leder har redegjort for. Det gjelder kap. 1800. Her skal det riktige beløpet under post 1 Driftsutgifter være 106 339 000, mens korrekt beløp under post 72 Investeringsfond for klimatilak i Østersjøområdet skal være 4 100 000.

Fremskrittspartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet har varslet at de ønsker å stemme mot innstillingen.

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling – med de foretatte rettelser – bifaltes med 62 mot 35 stemmer.
(Voteringsutskrift kl. 19.13.07)

Videre var innstillet:

B. Rammeområde 13**(Miljø)**

I

På statsbudsjettet for 2004 bevilges under:

Kap.	Post	Formål:	Kroner	Kroner
U t g i f t e r :				
1400		Miljøverndepartementet (jf. kap. 4400)		
	1	Driftsutgifter	155 232 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	47 185 000	
	70	Grunnstøtte til frivillige miljøvernorganisasjoner	26 077 000	

Kap.	Post	Formål:	Kroner	Kroner
	71	Internasjonale organisasjoner	33 457 000	
	72	Miljøverntiltak i nordområdene, <i>kan overføres</i>	7 000 000	
	73	Tilskudd til kompetanseformidling og informasjon om miljøvennlig produksjon og forbruk, <i>kan overføres</i>	28 713 000	
	74	Tilskudd til AMAP, <i>kan overføres</i>	2 200 000	
	75	Miljøvennlig byutvikling, <i>kan overføres</i>	3 000 000	
	76	Støtte til nasjonale og internasjonale miljøtiltak, <i>kan overføres</i>	8 371 000	
1410		Miljøvernforskning og miljøovervåkning (jf. kap. 4410)		
	21	Miljøovervåkning og miljødata	89 188 000	
	50	Basisbevilgninger til miljøforskningsinstituttene	89 586 000	
	51	Forskningsprogrammer m.m.	120 018 000	
	53	Internasjonalt samarbeid om miljøvernforskning	5 000 000	
	70	Nasjonale oppgaver ved miljøforskningsinstituttene	15 151 000	
1425		Vilt- og fisketiltak (jf. kap. 4425)		
	1	Driftsutgifter	28 365 000	
	61	Tilskudd til kommunale vilttiltak, <i>kan overføres</i>	6 000 000	
	70	Tilskudd til fiskeformål, <i>kan overføres</i>	5 000 000	
	71	Tilskudd til viltformål, <i>kan overføres</i>	28 135 000	
1426		Statens naturoppsyn (jf. kap. 4426)		
	1	Driftsutgifter	53 888 000	
	30	Tiltak i nasjonalparkene, <i>kan overføres</i>	10 791 000	
	31	Tiltak i naturvern-, kulturlandskap- og friluftsområder, <i>kan overføres</i>	16 671 000	
	32	Skjærgårdsparker mv., <i>kan overføres</i>	11 195 000	
1427		Direktoratet for naturforvaltning (jf. kap. 4427)		
	1	Driftsutgifter	73 168 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	34 503 000	
	30	Statlige erverv, båndlegging av friluftsområder, <i>kan overføres</i>	32 405 000	
	32	Statlige erverv, fylkesvise verneplaner, <i>kan overføres</i>	19 450 000	
	33	Statlige erverv, barskogvern, <i>kan overføres</i>	101 893 000	
	34	Statlige erverv, nasjonalparker, <i>kan overføres</i>	5 100 000	
	35	Statlig erverv, nytt skogvern, <i>kan overføres</i>	18 000 000	
	70	Tilskudd til kalking og lokale fiskeformål, <i>kan overføres</i> ..	86 200 000	
	72	Erstatninger for rovviltskader, <i>overslagsbevilgning</i>	84 474 000	
	73	Forebyggende tiltak mot rovviltskader og omstillingstiltak, <i>kan overføres</i>	32 000 000	
	74	Tilskudd til friluftslivstiltak, <i>kan overføres</i>	10 520 000	
	75	Internasjonale avtaler og medlemskap	1 010 000	
	77	Tilskudd til naturinformasjonssentra, <i>kan overføres</i>	10 400 000	
	78	Friluftsrådernes landsforbund og interkommunale friluftsråd, <i>kan overføres</i>	5 300 000	
1429		Riksantikvaren (jf. kap. 4429)		
	1	Driftsutgifter	72 093 000	
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan nyttes under postene 72 og 73</i> .	24 050 000	
	50	Tilskudd til Samisk kulturminnearbeid	2 000 000	
	72	Vern og sikring av fredete og bevaringsverdige kulturminner og kulturmiljøer, <i>kan overføres, kan nyttes under post 21</i>	92 780 000	

Kap.	Post	Formål:	Kroner	Kroner
	73	Brannsikring og beredskapstiltak, <i>kan overføres, kan nyttes under post 21</i>	8 953 000	
	74	Fartøyvern, <i>kan overføres</i>	19 004 000	
	75	Internasjonalt samarbeid, <i>kan overføres</i>	900 000	
	76	Den nordiske verdensarvstiftelsen	3 500 000	
1432		Norsk kulturminnefond (jf. kap. 4432)		
	50	Til disposisjon for kulturminnetiltak	13 000 000	
1441		Statens forurensningstilsyn (jf. kap. 4441)		
	1	Driftsutgifter	190 572 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	450 000	
	39	Opprydningstiltak, <i>kan overføres</i>	50 880 000	
	73	Tilskudd til biloppsamlingssystemet	123 180 000	
	75	Utbetaling av pant for bilvrak, <i>overslagsbevilgning</i>	151 252 000	
	76	Refusjonsordninger	50 000 000	
	78	Tilskudd til energiutnyttelse fra avgiftspliktige sluttbehandlingsanlegg for avfall, <i>kan overføres</i>	37 500 000	
1444		Produktregisteret		
	1	Driftsutgifter	14 203 000	
1465		Statens kjøp av tjenester i Statens kartverk		
	21	Betaling for statsoppdraget, <i>kan overføres</i>	321 323 000	
2422		Statens miljøfond		
	70	Statens miljøfond, rentestøtte	200 000	
2465		Statens kartverk (jf. kap. 5491 og 5603)		
	24	Driftsresultat:		
		1 Driftsinntekter	-446 323 000	
		2 Driftsutgifter, <i>overslagsbevilgning</i>	431 619 000	
		3 Avskrivninger	11 500 000	
		4 Renter av statens kapital	3 204 000	0
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i> ...	12 000 000	
		Totale utgifter		2 492 486 000
I n n t e k t e r :				
4400		Miljøverndepartementet (jf. kap. 1400)		
	2	Ymse inntekter	90 000	
	3	Refusjon fra Utenriksdepartementet	622 000	
	21	Oppdragsinntekter	713 000	
4410		Miljøvernforskning og miljøovervåkning (jf. kap. 1410)		
	50	Refusjon av diverse fond	4 000 000	
4425		Refusjoner fra Viltfondet og Statens fiskefond (jf. kap. 1425)		
	51	Refusjoner fra Viltfondet	54 500 000	
	52	Refusjoner fra Statens fiskefond	13 000 000	
4426		Statens naturoppsyn (jf. kap. 1426)		
	1	Ymse inntekter	114 000	

Kap.	Post	Formål:	Kroner	Kroner
4427		Direktoratet for naturforvaltning (jf. kap. 1427)		
	1	Ymse inntekter	7 535 000	
	9	Internasjonale oppdrag	1 830 000	
	54	Gebyrer	2 300 000	
4429		Riksantikvaren (jf. kap. 1429)		
	2	Refusjoner og diverse inntekter	1 961 000	
	9	Internasjonale oppdrag	2 233 000	
4432		Norsk kulturminnefond (jf. kap. 1432)		
	80	Avkastning fra Norsk kulturminnefond	13 000 000	
4441		Statens forurensningstilsyn (jf. kap. 1441)		
	4	Gebyrer	21 059 000	
	5	Leieinntekter	888 000	
	8	Inntekter fra salg av bilvrak	31 696 000	
	9	Internasjonale oppdrag	4 503 000	
5621		Statens miljøfond, renteinntekter		
	80	Renteinntekter	7 000 000	
		Totale inntekter		167 044 000

II

Merinntektsfullmakter

Stortinget samtykker i at Miljøverndepartementet i 2004 kan:

1. overskride bevilgningen under	mot tilsvarende merinntekter under
kap. 1400 post 1	kap. 4400 post 2
kap. 1400 post 21	kap. 4400 post 21
kap. 1427 post 1	kap. 4427 post 1
kap. 1427 post 21	kap. 4427 postene 9 og 54
kap. 1429 post 1	kap. 4429 postene 2 og 9
kap. 1441 post 1	kap. 4441 postene 4, 5 og 9
2. overskride bevilgningen under kap. 2465 Statens kartverk post 45 Større anskaffelser og vedlikehold, med et beløp som tilsvarende regnskapsførte inntekter fra salg av anleggsmidler under kap. 5465 Statens kartverk post 49 Salg av anleggsmidler. Ubenyttede inntekter fra slikt salg kan tas med ved beregning av overført beløp.
3. overskride bevilgningen under kap. 1427 Direktoratet for naturforvaltning post 33 Statlige erverv, barskogvern, med et beløp som tilsvarende regnskapsførte inn-

tekter fra salg av makeskiftearealer under kap. 4427 Direktoratet for naturforvaltning post 40 Inntekter fra salg av makeskiftearealer. Ubenyttede merinntekter fra salg av makeskiftearealer kan tas med ved beregning av overført beløp.

III

Fullmakt til å utgiftsføre uten bevilgning

Stortinget samtykker i at Miljøverndepartementet i 2004 kan utgiftsføre uten bevilgning fastslåtte tap på garantier for lån til miljøverniltak og energiøkonomiseringsformål som staten er juridisk forpliktet til å dekke, under kap. 1400 Miljøverndepartementet post 77 Oppfyllelse av garantiansvar.

IV

Omdisponeringsfullmakt

Stortinget samtykker i at Miljøverndepartementet i 2004 kan omdisponere inntil 3 mill. kroner mellom kap. 1465 Statens kjøp av tjenester i Statens kartverk post 21 Betaling for statsoppdraget og kap. 2465 Statens kartverk post 45 Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold.

V

Bestillingsfullmakter

Stortinget samtykker i at Miljøverndepartementet i 2004 kan foreta bestillinger:

1. av materiell o.l. utover gitte bevilgninger, men slik at samlet ramme for nye bestillinger og gammelt ansvar ikke overstiger følgende beløp:

Kap.	Post	Betegnelse	Samlet ramme
1426		Statens naturoppsyn	
	32	Skjærgårdsparker mv.	2 mill. kroner
1441		Statens forurensningstilsyn	
	39	Opprydningstiltak	25 mill. kroner

2. av sjømålingsdata og kartgrunnlag utover gitt bevilgning under kap. 1465 Statens kjøp av tjenester i Statens kartverk post 21 Betaling for statsoppdraget, men slik at rammen for nye bestillinger og gammelt ansvar ikke overstiger 90 mill. kroner.

VI

Tilsagnsfullmakter

Stortinget samtykker i at Miljøverndepartementet i 2004 kan gi tilsagn om tilskudd utover gitte bevilgninger, men slik at samlet ramme for nye tilsagn og gammelt ansvar ikke overstiger følgende beløp:

Kap.	Post	Betegnelse	Samlet ramme
1400		Miljøverndepartementet	
	78	Miljøtiltak i nikkellverkene på Kola	124,2 mill. kroner
1427		Direktoratet for naturforvaltning	
	30	Statlige erverv, båndlegging av friluftsområder	11,2 mill. kroner
	32	Statlige erverv, fylkesvise verneplaner	51,0 mill. kroner
	33	Statlige erverv, barskogvern	20,2 mill. kroner
	34	Statlige erverv, nasjonalparker	58,2 mill. kroner
	72	Overføring til skogvern under Jordfondet	40,0 mill. kroner
	77	Tilskudd til naturinformasjonssentra	2,0 mill. kroner
1429		Riksantikvaren	
	72	Vern og sikring av fredete og bevaringsverdige kulturminner og kulturmiljøer	16,5 mill. kroner
	73	Brannsikring og beredskapstiltak	2,0 mill. kroner

VII

Kjøp av makeskifteareal

Stortinget samtykker i at Miljøverndepartementet i 2004 kan nytte inntil 8 mill. kroner av bevilgningen under kap. 1427 Direktoratet for naturforvaltning post 33 Statlige erverv, barskogvern, til kjøp av areal som senere kan makeskiftes med barskogsareal som blir vernet.

Presidenten: Også her har Sosialistisk Venstreparti, Fremskrittspartiet og Senterpartiet varslet at de ønsker å stemme mot innstillingen.

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling bifaltes med 62 mot 35 stemmer.
(Voteringsutskrift kl. 19.13.31)

Votering i sak nr. 2

Komiteen hadde innstillet:

I

I statsbudsjettet for 2003 gjøres følgende endringer:

Kap.	Post	Formål	Kroner
U t g i f t e r :			
1400		Miljøverndepartementet (jf. kap. 4400)	
		Oppfyllelse av garantiansvar for miljøvernlån, b e v i l g e s med	19 700 000
1441		Statens forurensningstilsyn (jf. kap. 4441)	
	1	Driftsutgifter, r e d u s e r e s med	3 788 000
		fra kr 181 835 000 til kr 178 047 000	
	73	Tilskudd til biloppsamlingssystemet, f o r h ø y e s med	4 000 000
		fra kr 118 900 000 til kr 122 900 000	
	75	Utbetaling av pant for bilvrak, <i>overslagsbevilgning</i> , f o r h ø y e s med	15 000 000
		fra kr 151 252 000 til kr 166 252 000	
	76	Refusjonsordninger, r e d u s e r e s med	3 000 000
		fra kr 50 000 000 til kr 47 000 000	
1471		Norsk polarinstitutt (jf. kap. 4471)	
	1	Driftsutgifter, f o r h ø y e s med	2 000 000
		fra kr 102 505 000 til kr 104 505 000	

Kap.	Post	Formål	Kroner
2422		Statens miljøfond	
	50	Tapsfond, b e v i l g e s med	35 000 000
I n n t e k t e r :			
4441		Statens forurensningstilsyn (jf. kap. 1441)	
	1	Refusjon av kontrollutgifter, r e d u s e r e s med	3 788 000
		fra kr 6 788 000 til kr 3 000 000	
	8	Inntekter fra salg av bilvrak, f o r h ø y e s med	6 000 000
		fra kr 30 595 000 til kr 36 595 000	
5465		Statens kartverk (jf. kap. 2465, 5491 og 5603)	
	1	Salg av anleggsmidler, r e d u s e r e s med	15 000 000
		fra kr 15 000 000 til kr 0	

II

Tilsagnsfullmakter

Stortinget samtykker i at rammen for tilsagn utover bevilgning for 2003 blir økt med 4,3 mill. kroner fra 51,0 mill. kroner til 55,3 mill. kroner under kap. 1427 Direktoratet for naturforvaltning post 32 Statlig erverv, fylkesvise verneplaner, kan overføres.

III

Endring av stikkord

Stortinget samtykker i at stikkordet «kan overføres» tilføyes bevilgningen under kap. 1429 Riksantikvaren post 74 Fartøyvern i statsbudsjettet for 2003.

Stortinget samtykker i at stikkordet «overslagsbevilgning» tilføyes bevilgningen under kap. 1441 Statens forurensningstilsyn post 76 Refusjonsordninger i statsbudsjettet for 2003.

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling bifaltes enstemmig.

Votering i sak nr. 3

Komiteen hadde innstillet:

I

I statsbudsjettet for 2003 blir det gjort følgende endringer:

Kap.	Post	Formål	Kroner
U t g i f t e r :			
1810		Oljedirektoratet (jf. kap. 4810)	
	21	Spesielle driftsutgifter, b l i r a u k a med	16 250 000
		frå kr 67 000 000 til kr 83 250 000	
1820		Norges vassdrags- og energidirektorat (jf. kap. 4820 og 4829)	
	1	Driftsutgifter, b l i r a u k a med	2 100 000
		frå kr 229 400 000 til kr 231 500 000	
	22	Sikrings- og miljøtiltak i vassdrag, <i>kan overføres,</i>	
		b l i r a u k a med	6 500 000
		frå kr 66 850 000 til kr 73 350 000	
	23	Informasjonstiltak for energisparing, b l i r r e d u s e r t med	
		frå kr 20 000 000 til kr 18 500 000	1 500 000
	70	Tilskudd til lokale el-forsyningsanlegg, <i>kan overføres,</i>	
		b l i r r e d u s e r t med	200 000
		frå kr 1 000 000 til kr 800 000	
1825		Omlegging av energibruk og energiproduksjon	
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres,</i> b l i r a u k a med	4 000 000
		frå kr 6 000 000 til kr 10 000 000	

Kap.	Post	Formål	Kroner
	70	Tilskudd til elektrisitetssparing i private husholdninger, <i>kan overføres, blir auka med</i>	60 000 000
		frå kr 75 000 000 til kr 135 000 000	
	73	Produksjonsstøtte til vindkraft, <i>blir redusert med</i>	12 500 000
		frå kr 14 000 000 til kr 1 500 000	
2440		Statens direkte økonomiske engasjement i petroleums- virksomheten (jf. kap. 5440)	
	25	Pro et contra-oppgjør, <i>blir auka med</i>	30 000 000
		frå kr 180 000 000 til kr 210 000 000	
	30	Investeringer, <i>blir redusert med</i>	1 400 000 000
		frå kr 18 400 000 000 til kr 17 000 000 000	
	50	Overføringer til Statens petroleumsforsikringsfond, <i>blir auka med</i>	100 000 000
		frå kr 880 600 000 til kr 980 600 000	
2490		NVE Anlegg (jf. kap. 5490, 5491 og 5603)	
	24	Driftsresultat, <i>blir redusert med</i>	2 900 000
		frå kr 3 600 000 til kr 700 000	
		Spesifikasjon:	
		Driftsinntekter	-40 300 000
		Driftsutgifter	35 300 000
		Avskrivninger	4 800 000
		Renter	900 000
			<u>700 000</u>
		I n n t e k t e r :	
4810		Oljedirektoratet (jf. kap. 1810)	
	2	Oppdrags- og samarbeidsvirksomhet, <i>blir auka med</i>	13 750 000
		frå kr 32 000 000 til kr 45 750 000	
	4	Salg av undersøkelsesmateriale, <i>blir redusert med</i>	2 500 000
		frå kr 2 500 000 til kr 0	
4820		Norges vassdrags- og energidirektorat (jf. kap. 1820)	
	1	Gebyr- og avgiftsinntekter, <i>blir auka med</i>	400 000
		frå kr 21 100 000 til kr 21 500 000	
5440		Statens direkte økonomiske engasjement i petroleums- virksomheten (jf. kap. 2440)	
	(ny) 1	Pro et contra-oppgjør, <i>blir løyd med</i>	10 000 000
	24	Driftsresultat, <i>blir auka med</i>	5 600 000 000
		frå kr 55 300 000 000 til kr 60 900 000 000	
		Spesifikasjon:	
		Driftsinntekter	100 500 000 000
		Driftsutgifter	-17 800 000 000
		Lete- og feltutviklingsutgifter	-800 000 000
		Avskrivninger	-14 600 000 000
		Renter	-6 400 000 000
			60 900 000 000
	30	Avskrivninger, <i>blir redusert med</i>	2 900 000 000
		frå kr 17 500 000 000 til kr 14 600 000 000	
	(ny) 50	Overføring fra Statens petroleumsforsikringsfond, <i>blir løyd med</i>	1 500 000 000
	80	Renter, <i>blir auka med</i>	200 000 000
		frå kr 6 200 000 000 til kr 6 400 000 000	

II

Stortinget samtykker i at Olje- og energidepartementet, i samsvar med føresetnadene i denne proposisjonen, kan gjennomføre og godkjenne dei transaksjonar som er nødvendige for å innlemme Kollsnes gassbehandlingsanlegg i Gassled.

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling bifaltes enstemmig.

Votering i sak nr. 4

Presidenten: Under debatten er det satt fram tre forslag. Det er

- forslag nr. 1, fra Ingvild Vaggen Malvik på vegne av Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet
- forslag nr. 2, fra Øyvind Vaksdal på vegne av Fremskrittspartiet
- forslag nr. 3, fra Ingvild Vaggen Malvik på vegne av Sosialistisk Venstreparti

Forslag nr. 3, fra Sosialistisk Venstreparti, tas opp til votering. Forslaget lyder:

«Stortinget ber Regjeringen sette en lav øvre grense for fastleddet i nettleien for elektrisitet for å stimulere til strømsparing og gi en bedre sosial fordeling.»

V o t e r i n g :

Forslaget fra Sosialistisk Venstreparti ble med 84 mot 13 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 19.14.38)

Presidenten: Det voterer så over forslag nr. 2, fra Fremskrittspartiet.

Forslaget lyder:

«Stortinget ber Regjeringen foreta en gjennomgang av NVEs regelverk med hensyn til godkjenning av nettselskapenes årlige inntektsrammer, for å gjøre dette mer treffsikkert, utjevne kostnadene på en bedre måte, samt stille strengere krav til kostnadskontroll og effektivitet. Gjennomgangen foretas innen 1. april 2004.»

V o t e r i n g :

Forslaget fra Fremskrittspartiet ble med 81 mot 16 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 19.14.54)

Presidenten: Det voterer så over forslag nr. 1, fra Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet. Forslaget lyder:

«Stortinget ber Regjeringen om å vurdere å innføre en modell for fastsettelse av fastleddet i nettleia som er knyttet til det faktiske effektbehovet hos den enkelte abonnent.»

V o t e r i n g :

Forslaget fra Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet ble med 78 mot 19 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 19.15.11)

Komiteen hadde innstillet:

I

Stortinget ber Regjeringen foreta en gjennomgang av NVEs regelverk med hensyn til godkjenning av nettselskapenes årlige inntektsrammer, for å gjøre dette mer treffsikkert, og utjevne kostnadene på en bedre måte. Gjennomgangen foretas i forbindelse med Revidert budsjett 2004.

II

St.meld. nr. 41 (2002-2003) – om tariffar for overføring av kraft og tovegskommunikasjon – vedlegges protokollen.

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling bifaltes enstemmig.

Votering i sak nr. 5

Komiteen hadde innstillet:

Dokument nr. 8:66 (2002-2003) – forslag fra stortingsrepresentantene Ingvild Vaggen Malvik og Hallgeir H. Langeland om å sette en lav øvre grense for hva fastleddet i nettleien for elektrisitet kan settes til for å stimulere til strømsparing og gi en bedre sosial fordeling – vedlegges protokollen.

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling bifaltes enstemmig.

Votering i sak nr. 6

Komiteen hadde innstillet:

Stortinget gjev samtykke til godkjenning av ei avgjerd i EØS-komiteen om innlemming i EØS-avtala av eit fleir-årig handlingsprogram på energiområdet «Intelligent energi for Europa» (2003-2006).

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling bifaltes enstemmig.

S a k n r . 7

Referat

Presidenten: Det foreligger ikke noe referat.

Møtet hevet kl. 19.20.